

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 6 d'octubre de 1994

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona.

Director: Manuel Valls i Serra

Any XVI - Núm. 785

175 ptes.

IX Assemblea general del Sínode dels bisbes

Per la renovació de la vida consagrada

La vida consagrada i la seva missió en l'Església i en el món d'avui; aquest és l'objectiu del treball sinodal iniciat a Roma aquesta setmana. El Papa en l'homília de la missa de diumenge remarcà la grandesa i la responsabilitat de la vocació a la vida consagrada, entesa com a seguiment de Jesucrist i recerca de la perfecció cristiana. A l'hora de l'Àngelus, Joan Pau II va definir el consagrat com «el germà universal» per antonomàsia, testimoni de l'ésser humà que ha trobat el sentit de la seva vida essent «profecia vivent de l'amor salvador de Déu», enfront d'aquesta gran pobresa del nostre temps de negar Déu. El Papa va fer referència expressa a la pobresa evangèlica, a l'obediència imitant Aquell que es féu obediència fins a la mort i al seguiment total i en amor esponsal propis del religiós i la religiosa.

Editorial

a pàg. 3.

«Esperances i temors» a pàgs. 18 i 19.

aportació de l'arquebisbe Carlos Amigo, de Sevilla

«Religiosos i religioses: ¿qui són?, ¿com són?»

reportatge a pàgs. centrals.

430.000 exemplars al mes, amb 1.250.000 lectors

I Mostra de Revistes en Català

Les 58 publicacions periòdiques, entre setmanals i trimestrals que s'apleguen en l'APPEC (Associació de Publicacions Periòdiques en Català), han fet projecció conjunta al carrer del 30 de setembre al 2 d'octubre a la plaça de la Catedral de Barcelona, tocant a la plaça Nova, en una exposició que ha comptat amb el suport de la Generalitat de Catalunya i amb Freixenet i Enher com a empreses patrocinadores.

La inauguració, a càrrec del president de la Generalitat, Sr. Jordi Pujol, va comptar amb l'assistència entre d'altres del president del Parlament de Catalunya, Sr. Joaquim Xicoy; del conseller de Cultura, Sr. Joan Guitart; del director general de Promoció Cultural, Sr. Jaume Serrat, i del president de l'APPEC, Sr. Humbert Roma.

La presència de «Catalunya Cristiana» i d'altres publicacions d'Església —«Documents d'Església», «Serra d'Or», «Quaderns de Pastoral», «Foc Nou», «Ciutat Nova», «Pentecosta», «Catequesi», «Estris»... així com «Presència Evangèlica» — evidència la conjunció d'esforços envers una mateixa iniciativa de contribuir a la normalització lingüística i cultural catalana, objectiu de l'APPEC del 1983 ençà.

Sobre la Conferència del Caire

Dos testimoniats d'assistents:

Fernando de Salas Moreno, advocat
Cristina Canet Bonafont, metgessa

a pàg. 21.

Dues aportacions d'«Opinió»:

Julián Marías, «L'amenaça més greu»
Ignacio Aréchaga, «De la bicicleta al cotxe»

a pàg. III (Afinant)

Concili al dia

29

(Informació a pàgina 14)

VIATGE A

Del 9 al 22 de novembre

MÈXIC / YUCATÁN / GUATEMALA

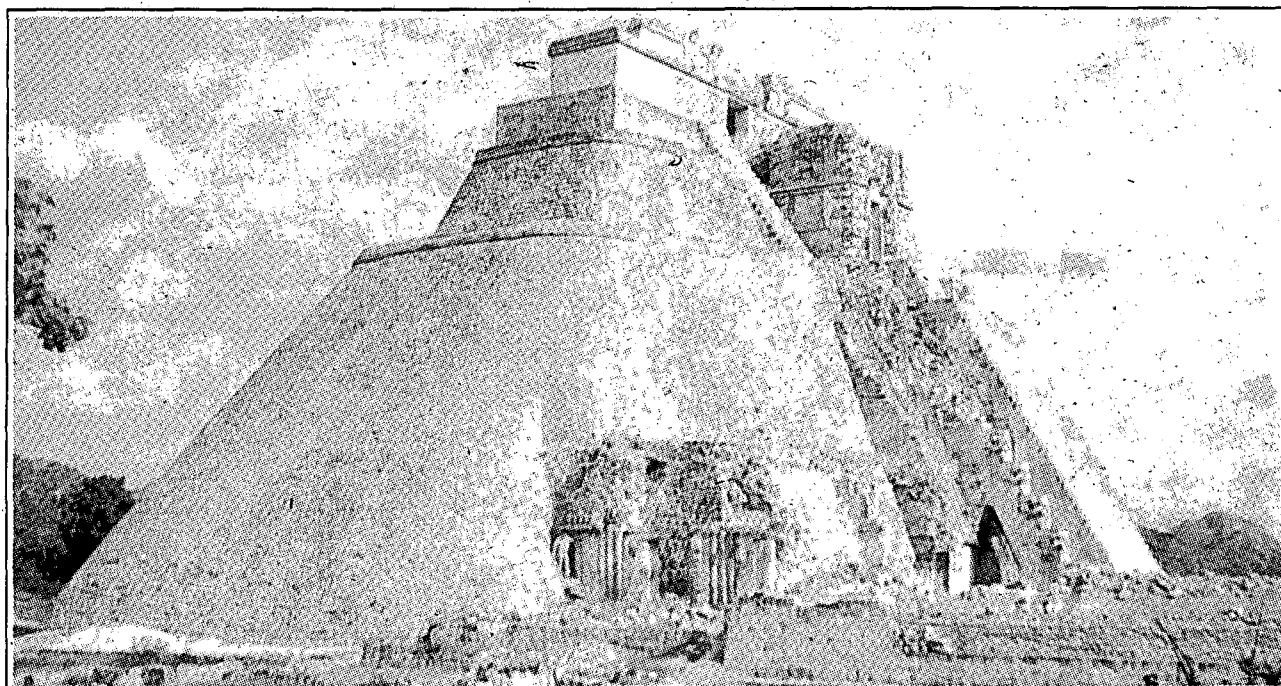

**«Un repàs a les
cultures
pre-colombines
i a
l'evangelització»**

- CIUTAT DE MÈXIC i santuari de Guadalupe.
- TEOTIHUACÁN: punt neuràlgic de la mitologia mexicana.
- VILLAHERMOSA: capital moderna de l'estat de Tabasco i antic centre de la cultura olmeca.
- PALENQUE: important centre arqueològic de la cultura maia, situat al bell mig de la selva tropical.
- MÈRIDA: ciutat colonial construïda pels espanyols, capital del Yucatán.
- KABAH: amb el Palau de les Màscare, la construcció més extravagant de l'imperi maia.
- UXMAL: elegància en els seus edificis i rica decoració.

- CHICHÉN ITZÁ: espectacular centre de culte maia.
 - CANCÚN: important zona turística, banyada per les clares aigües del Carib.
- GUATEMALA:
- TIKAL: bressol de la civilització maia, situada al centre de l'exuberant selva tropical del Petén.
 - GUATEMALA: capital del país.
 - CHICHICASTENANGO: vila indígena amb mercat artesanal.
 - LLAC ATITLÁN: als peus d'aquest volcà, amb interessants poblats on es mantenen vius els costums i les tradicions.

DEMANEU INFORMACIÓ

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

Ha començat el Sínode sobre la vida religiosa

Ha començat a Roma el Sínode dedicat als religiosos. L'objecte dels seus treballs és, exactament, «la vida consagrada i la seva missió a l'Església i en el món».

Val la pena, d'entrada, subratllar la importància de la tradició sinodal, recuperada i enriquida després del Vaticà II. El sínode és un moment fort de l'exercici de la col·legialitat episcopal: bisbes de tot el món hi discernen amb el sant Pare, bisbe de Roma, qüestions importants de la vida actual de l'Església. Els documents doctrinals que elabora el Papa després de cada sínode són sempre il·luminadors per al poble de Déu. Aquests dies tots ens sentim més especialment en comunió amb

els nostres pastors reunits a Roma i preguem per ells.

El tema del Sínode d'aquests dies és important. Afecta més directament els religiosos —uns dos-cents mil a tot el món— i les religioses —més de vuit-centes mil—. Però incideix també, òbviament, en tota l'Església. Ens cal, per a l'edificació del cos de Crist, que tots els dons i carismes que l'Esperit

suscita assolixin la seva plenitud.

La vida religiosa, en la seva pluralitat de manifestacions, és una proposta radical. Els cristians i les cristianes que s'hi senten cridats enfilen un camí que no és el de la majoria. La seva manera de viure l'esperit de les benaurances es tradueix en unes formes exigents de vida, d'acord amb els consells evangèlics: desposseïó personal dels béns de la terra, consagració plena que no deixa lloc a la creació d'una família pròpia, opció per l'obediència en l'orientació de la vida.

Aquesta radicalitat és, al mateix temps, una crida a la

radicalitat de tots els cristians en el seguiment de Jesús. Cada fundació religiosa ha estat —algunes amb una força extraordinària— una interpel·lació a tota l'Església.

A les acaballes d'aquest segle, la vida religiosa té reptes importants als quals el Sínode ajudarà a respondre. Sovint el testimoni d'aquella radicalitat no arriba amb prou nitidesa perquè la imatge institucional de cada congregació i de l'instrumental que fa servir per a l'acompliment de la seva missió velen, als ulls de molts, el lliurament personal dels religiosos i de les religioses. Sovint, també, els objectius fundacionals reben l'impacte del temps i necessiten una revisió a fons. El Papa ja ha al·ludit, fins i tot, a la possibilitat d'extinció o de fusió d'algunes congregacions... Tampoc no podem oblidar el problema de les vocacions, tan agut: el nombre de religiosos ha disminuït en un deu per cent en l'últim decenni. I altres qüestions, com l'encaix eclesial de les noves fundacions que se situen amb un punt d'imprecisió pràctica entre la vida segle i la religiosa...

El Sínode serà, a més, un punt de referència decisiu per al proper i esperançador Congrés dels Religiosos de Catalunya.

TRIBUNA

Els mitjans de comunicació han anunciat una nova llei que amplia la legalització de l'avortament voluntari. El Govern Socialista vol legitimar l'avortament lliure durant els tres primers mesos d'embaràs. Progressisme fàcil de decret. En lloc de veritable progrés de la cultura, del treball, de l'estabilitat política, de la propietat sòlida i de la generosa solidaritat.

1. El fons de la qüestió

Aquest projecte ens el presenten com un exercici de política progressista. Els partidaris d'aquesta mesura ens diran que el progrés consisteix en què es reconegui a la dona la facultat de decidir sobre la seva maternitat.

Però cal comptar amb la realitat de les coses. L'avortament voluntari consisteix en la destrucció violenta d'un ésser humà. ¿Quina mena de progrés és aquest en el qual la mare pot disposar de la vida del seu fill segons les seves pròpies conveniències? ¿Hi ha moltes mares disposades a aconseguir la seva llibertat personal i social encara que costi matar o deixar que matin el fill que porta al seu si? Trista llibertat, trist feminisme, trist país, si les coses fossin així.

L'avortament, vist des del punt de vista del fill avortat, és un homicidi. Amb molts agreujaments. Ni la societat ni l'Estat no poden deixar desamparades aquestes vides innocents.

2. Governar sense moral

Els nostres actuals governants practiquen la idea que ells són la font del dret. No volen sotmetre's a cap norma moral superior. Ells decideixen allò que està bé i allò que està malament. Segons aquesta teoria, és just allò que el govern permet. I

Llicència per a matar

■ Fernando Sebastián Aguilar

és dolent allò que el govern prohibeix. Així el govern ocupa el lloc de Déu.

Això és una barbaritat. Els governants són homes com els altres que han de reconèixer el bé i el mal que és en la mateixa naturalesa de les coses i que respon a la saviesa i la voluntat de Déu. Volen fer una política sense Déu i es posen al seu lloc. Es creuen amos de les consciències. Així actuen els més perillosos dictadors de la història.

3. El judici que mereix aquest procedir

Des del punt de vista de la moral catòlica l'avortament és un crim amb molts agreujants. La innocència de la víctima i la indispensable col·laboració de la mare són els més greus. A això s'hi afegeix freqüentment l'explotació econòmica de doloroses situacions humanes.

Aquesta qüestió no es limita a les relacions entre el Govern i l'Església. És la consciència moral de tota la societat, independentment de les adscripcions religioses de cadascú, la que hauria de reaccionar contra la política afavoridora de l'avortament.

Fomentar l'avortament és una manera d'afavorir la immoralitat i la corrupció dels joves, de la família i del respecte a la vida. Els ciutadans, catòlics i no catòlics, han de defensar-se d'una política i d'uns polítics que minen els fonaments morals de la convivència familiar i social.

4. Desenvolupar una política positiva a favor de la vida

El tractament penal que cal donar als avortistes és quelcom secundari. No tenim cap desig de veure empresonades les mares que han avortat. El que volem és que no avortin, que no s'amagui la gravetat moral de l'avortament, que no s'animi a les joves a avortar, que no es presenti com un progrés allò que en realitat és una perversió moral i una degradació de la humanitat. Els periodistes haurien de ser més sincers i més valents, i no deixar-se portar pels corrents dominants perquè ténen el suport del poder.

Coneixem els problemes personals i socials que hi ha rere de molts avortaments. Però és aquí on ha d'aparèixer una bona política antiavortista: informació objectiva, bona educació moral, ajudes a la maternitat, facilitats per a l'adopció, i moltes coses més. És aquí on hem de treballar intensament els catòlics: parròquies, col·legis, professionals, periodistes, polítics.

5. La força de l'opinió pública

Som molts els que pensem així, catòlics i no catòlics. Cal perdre la por i manifestar-se antiavortista. Cal donar suport i enfortir l'objecció de consciència dels metges i les infermeres i estendre-la als homes de l'opinió pública i als polítics. Els parlamentaris han d'exigir llibertat de vot en una qüestió que afecta tan greument les seves conviccions morals i religioses.

Hi ha polítics que només obeeixen de debò a les previsions de vots. Que els nostres governants sàpiguen que si afavoreixen les morts violentes d'espanyols no nascuts, per por d'enfrontar-se amb certs grups i certes ideologies, això els costarà molts vots de gent que vol sincerament un govern progressista, però amb un progrés humà, personal i social, econòmic i també moral.

¿Pot presentar-se com a progressista una política que afavoreix la llibertat i el benestar dels forts, en aquest cas els adults, contra els drets dels més dèbils i petits? ¿Es pot dir progressista a una política que pretén resoldre els problemes de la mare donant-li facilitats perquè mati el seu fill acabat de concebre?

Aquest és el camí més fàcil, ple d'egoisme i crueltat, que malmet greument la sensibilitat moral de les persones i dels pobles. ¿És que no hem vist clarament que el progrés econòmic sense el corresponent progrés moral ens porta a la corrupció i a la degradació?

Ja és hora que tots reaccionem serenament i amb veritable llibertat. Diguem no al xantatge del fals progressisme. Diguem sí a una política de respecte a la vida de tots amb les lleis i els legisladors sotmesos a les exigències d'una moral universal de sentit comú.

Fernando Sebastián Aguilar és arquebisbe de Pamplona i bisbe de Tudela

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefina Picas i Pau
Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas, Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, Pere Càmpana, Salvador Cardús, Miquel Àngel Codina, Rosa Collé, Guillem Farré, Francesc Gamissans, Núria Giralt, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Pau López, Enric Graupera, Jaume Mora, Antoni Munné, Francesc Nicolau, Núria Oriol, Albert Pera, Tomàs Puní, Joan Salvador, Pere Tena, David Vidal, Pere Vives, Miquel Estradé, Francesc d'A. Picas, Pere Saumell.
Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA;

Norbert Miracle, TORREDEMBARRA; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA I SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.
Disseny: Josep Samper i Aledo. Compaginació: Carlos Aguado.
Redacció, administració, publicitat i autoedició:
C/ Puiggarí 5-7, Telèfon: 490 59 88, Fax 490 20 35 - 08014 BARCELONA.
Impressora: Publiograf, S. A. L. Passage Valeri Serra, 30.
Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.
Resta d'Europa: 19.604 Ptes. □ Amèrica: 24.804 Ptes. □ Àfrica: 24.804 Ptes.
□ Àsia: 35.724 Ptes. i Oceania: 35.724 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors i membres honoraris del patronat:
Mn. Joan E. Jarque i Jutjar i Mn. Francesc Malsosa i Riera
President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Mª Carles i Gordó
President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona
Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz
Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilarrúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls
Secretari: Jaume Planas
Gerent: Jaume Roig i Torreniguerós
Difusió controlada per
MEMBRE DE LA UCIP

◆ L'ONU es contradiu

Sr. Director:

El document que l'ONU va presentar a la cimera del Caire sobre població que tingué lloc el passat 5 de setembre, té 83 pàgines de les quals 6 parlen de desenvolupament i les altres 77 de control de la població. S'hi contempla l'avortament com a mètode per a controlar la població i a aquest fi hi dediquen unes inversions de 13.000 milions de dòlars. Els experts de l'ONU han decidit que per evitar la fam del món, és molt més senzill matar els pobres que combatre la pobresa ja que, segons ells, no es pot promoure el desenvolupament a països amb un alt índex demogràfic.

La societat de consum ha canviat la mentalitat dels homes i dones dels països civilitzats. Ara s'estimen més tenir coses: cotxes, cases, accions empresarials, joies, comptes d'estalvi, etc. a tenir fills als qui veuen com una càrrega. Però no ha estat sempre així; mentre que l'esterilitat apareixia com una maledicció o almenys com una desgràcia, tenir fills era símbol de prosperitat i benedicció. I aquesta continuïa essent la mentalitat de totes les cultures que no s'han vist ofegades per la societat de consum. Només cal fullejar els diaris per a veure quina ha estat la reacció dels països de cultura àrab —on la vida és considerada com un bé sagrat— davant la cimera: una autèntica bomba de rellotgeria.

L'ONU, aquest club al qual pertanyen totes les nacions de la terra, sembla manipulat pels pocs representants de la cultura occidental que han decidit imposar la seva mentalitat a la resta dels països del món, amb el pretext, això sí, de donar-los un ajut. Als països més pobres, menys desenvolupats, no se'ls ajuda pas a sortir de la pobresa, creant indústries, aixecant el seu nivell educatiu, promovent plans de desenvolupament integral. Tampoc no se'ls donen els excedents d'Occident, perquè resultaria molt car el transport. El que sí està disposada l'ONU és a recaptar milers de milions per tal d'impedir que continuïn naixent nens en aquells països, tot i que per això se'ls hagi de matar, un cop concebuts, mitjançant l'avortament.

En aquest sentit, més de cinc mil personalitats de la vida pública del nostre país

han signat un manifest crític contra el document de l'ONU en el qual s'afirma que «la política de control de natalitat que es vol imposar als països en vies de desenvolupament comporta una mutilació de la seva vitalitat en el moment en què més ho necessiten, ja que l'increment de població jove és condició necessària per al seu creixement econòmic».

Els signants del manifest creuen que seria més positiu dedicar els 13.000 milions a reforçar els programes de desenvolupament integral als països del Tercer Món que no pas a controlar la natalitat. Altrament, l'ONU es contradiu a si mateixa, ja que a la conferència de Mèxic del 1984, s'acordà que en cap cas s'empraria l'avortament com a sistema de control de natalitat.

FINA TRÈMOLS I GARANGER
Barcelona

◆ Un aturat menys

Sr. Director:

Ens trobem a Estocolm, Suècia, al mes de març del 1994. L'Eric i la Cristina tenen vint-i-dos anys, han acabat els seus estudis de ciències empresarials i estan buscant feina. No són nuvis, però sí molt amics des de la infantesa, doncs els seus pares ja ho eren entre ells i a més a més ambdues famílies vivien molt a prop. L'Eric és fill únic, de família luterana no practicant, com la majoria dels suecs, i va estudiar a una escola pública des de petit, totalment gratuïta com la major part dels serveis públics. L'Eric està ben instruït en totes les matèries tècniques de la seva futura professió. L'entristeix, però, veure que els seus pares actualment estan divorciats, encara que s'ho mira resignat, com una cosa inevitable, gairebé normal.

La Cristina és la més gran dels quatre fills d'una família catòlica practicant, una cosa poc habitual a Suècia. Des de petita va estudiar en una escola adscrita a una de les poques parròquies que hi ha a la ciutat d'Estocolm. També està ben preparada per a la seva futura professió, i a més a més, a diferència de l'Eric, ha estat educada, a casa i a l'escola, en els principis bàsics

de la religió i de la moral cristiana.

Després d'uns quants mesos sense veure's, la seva sorpresa és gran en trobar-se a les portes d'una important empresa, junt amb d'altres aspirants a la mateixa feina. Ambdós estan realment esperançats per aconseguir-la, i creuen haver sortit bé de l'entrevista amb el director de recursos humans i de l'habitual test psicotècnic. Efectivament, dos dies més tard ambdós són avisats de què han estat seleccionats entre els cinc darrers «finalistes» al lloc del treball. Només queda una nova entrevista i... el «moraltest», una mena d'examen de consciència que es fixa en diversos aspectes de la personalitat humana relacionats amb la moral humana i l'ètica professional, el qual ja es fa servir a tota Suècia.

Al dia següent, a casa de la Cristina hi ha molta alegria: ella ha estat la seleccionada. L'Eric és bon amic i la felicita, però després es tanca a la seva habitació, entristit, preguntant-se —no té ningú amb qui parlar— perquè dimonis li donen tanta importància a això de la moral al seu país.

PAU SAUMELL
Barcelona

◆ Més sobre el teòleg-psicoterapeuta Eugen Drewermann

Sr. Director:

Voldria que la meua carta fos una aportació i clarificació a una informació apareguda en els setmanaris del 10 de febrer i del 16 de juny d'enguany. Possiblement en algun altre dia, però no en tinc informació. Si fos així, li agrairia m'ho comuniqués.

La informació ha estat sobre el teòleg-psicoterapeuta alemany de Paderborn, Eugen Drewermann.

Eugen Drewermann no és conegut a l'Estat Espanyol ni a Catalunya. No hi ha cap obra seva traduïda al castellà o al català. Per tant, és un autor desconegut.

Aleshores, ¿per què C.C. el presenta amb títols negatius si no és conegut? Així C.C. del 10 de febrer amb aquests títols «Drewermann, sense dogma, ni papa ni bisbe». Era el títol a la traducció d'un

article del diari francès *La Croix*.

¿Quin és el motiu pel qual C.C. presentava Drewermann?

Com també C.C. del 16 de juny presentava a la portada una foto del teòleg de Paderborn amb aquests títols: «Eugen Drewermann a examen (lletres grosses) i ¿ideòleg més que no pas teòleg? ¿on rau l'originalitat de Drewermann? ¿On es troben els seus punts febles? i d'altres. I a les pàgines centrals (llocs d'importància informativa): Un extens reportatge de Julio Vega-Hazas (*Acepremsa*) amb el títol: «La fe, passada pel sedàs de la psicoanàlisi». I uns paràgrafs extrets, per C.C., de les reflexions fetes pel bisbe de Le Mans (França), Mons. Gilson, també aparegudes en el diari *La Croix* amb el títol: «Ideologia, no ciència».

Crec, al meu entendre que la desqualificació d'Eugen Drewermann és total tant pels títols com pels continguts dels articles. Jo diria una certa visió tendenciosa. Havia llegit les obres que són esmentades i d'altres i no he inferit ni molt menys les mateixes conclusions: ans tot el contrari, crec que cal llegir-lo i reflexionar-lo molt, àdhuc amb les seves limitacions i possibles errors. No debades, diu Tagore: «Qui deixa els errors afora, tanca la porta a la veritat».

Donar una informació sobre un teòleg —els llibres del qual han estat ben acceptats pels catòlics alemanys, han fet i continuen fent un gran bé (això afirmat pel mateix bisbe que li donà i li traïa la càtedra de teologia) i constatant la mateixa reacció a França com a Itàlia— ha de ser equilibrada, adequada i, sobretot, honesta.

¿Quina opció han fet els lectors de C.C. si no saben qui és Eugen Drewermann? La sola informació rebuda pels lectors de C.C. és la que el Setmanari popular d'informació i de cultura religiosa ha donat: Desqualificar una persona perquè se l'ha analitzada de forma molt unilateral, amb extrapolacions i només des d'una perspectiva personal.

Considero per honestat que C.C. hauria de fer una presentació des de les altres perspectives, per exemple, la del prestigiós teòleg alemany catòlic de Paderborn, Peter Eicher.

JAUME PATUEL I PUIG
Mataró

RETALLS

La Informació (18-IX-94)

Una de les meves preocupacions més constants (als cristians seglars)

Avui em dirigeixo als cristians seglars. Aquests homes i dones amb qui Déu ha format, de tots els pobles, un poble que el coneix i serveix santament. Un poble que té com a cap de l'Església a Crist; sortosament la dignitat i la llibertat dels fills de Déu, en els cors dels quals habita l'Esperit Sant; per llei el manament de l'amor com Crist ens va estimar, i com a fi la dilatació i la implantació del regne de Déu a la terra (Cfr. LG, 9-10). Crec que una de les meves preocupacions més constants i vives, tots aquests anys, ha estat incorporar més i més els seglars a la vida i a la missió de l'Església.

Els fidels cristians no sou cristians de segona, sou homes i do-

nes cristians que viviu la vostra fe al carrer, del matí a la nit. La vostra vocació pròpia és cercar el regne de Déu en totes i cadascuna de les professions i activitats del món. Donant testimoni viu de la fe, de l'esperança i de l'amor, contribuïu a la transformació cristiana de la societat des de dins. Sou el cos de l'Església, al servei de la vida de la qual hi ha els sacraments i el ministeri dels pastors (Cfr. LG, 28-31,35). Allà on els fidels cristians viuen amb aquesta consciència, l'evangelització és fecunda i produeix molts fruits. Així m'ho diu la meua pròpia experiència.

Però per això cal que la vostra trobada amb Crist, i la participació en la seva gràcia, siguin una experiència viva i present, una realitat que sosté la pròpia vida. I que participi activament en una vertadera comunitat d'Església. Aquesta comunitat pot estar en una parròquia o pot ser un dels diversos moviments, associacions, comunitats i grups que Déu ha suscitat dins l'Església. Allò deci-

siu no és la forma, perquè «a la casa del meu Pare hi ha molts habitacles» (Jn. 14,1) allò que és decisiu és que sigui una vertadera comunitat cristiana on Crist sigui Crist, i la seva gràcia ajudi les persones a «romandre-hi» (Jn 15,5). I a col·laborar amb els altres, fraterナルment i respectuosament, en la pastoral de la diòcesi sota la direcció del bisbe. Sols des d'aquí és possible una missió evangelitzadora com la que l'Església i el món d'avui necessiten.

Un àmbit d'especial preocupació i cura per als cristians seglars és, en el nostre temps, la vida de matrimoni i de família (Cfr. LG, 35; GS, 45); santuari de l'amor i de la vida, com l'anomena Joan Pau II, i escola del més ric humanisme (Cfr. GS, 53). La família és el lloc insubstituïble on qualsevol dels seus membres pot créixer com a persona, obrir-se a Déu, i descobrir la seva vocació humana com a vocació d'amor. A ningú no se li amaguen, no obstant, les dificultats que la cultura actual —amb les seves ideologies, lleis i

costums— posa a les famílies. Sovint es fa burla de la fidelitat matrimonial, es debiliten els llaços que uneixen els esposos entre si, i els pares amb els fills. Es fereix la paternitat i la maternitat. Fins i tot es vol justificar i recomanar —a vegades des de les més altes instàncies nacionals o internacionals— que les lleis garanteixin amb més o menys cura el dret al «nefast crim de l'avortament» (Cfr. GS, 51).

Els cristians seglars sabeu que és dret i deure dels pares i tutors defensar la dignitat i l'autonomia de la família (Cfr. AA, 11). Defensau-la, començant per les vostres pròpies famílies. Sobretot, busqueu i demaneu al Senyor que sigui sempre el centre. Que cadascuna de les famílies sigui l'espai on la gràcia de Déu fa possible l'amor i la misericòrdia sense limitacions. L'espai d'evangelització i de transmissió de la fe, d'unes generacions a les altres. L'Església domèstica on es fa present la redempció de Crist, i on Crist pot ser conegut i estimat. Enmig de les

dificultats, seran les vostres famílies com una llum en la nit, com una font de goig i esperança per als homes.

Encara que marxi de Madrid, amb molta pena, mai no deixaré de pregar per vosaltres i per les vostres llars; us portaré dins el meu cor. Hem gaudit i patit junts al llarg d'aquests anys, i gràcies pel vostre afecte i per la vostra comunió envers el bisbe que Déu us havia enviat, el propi Déu ha fet possible algunes coses, i boniques, entre vosaltres, i per al vostre bé. Crist continuarà amb vosaltres en la persona del nou arquebisbe, el meu successor, a qui Crist ha escollit perquè continuï construint l'Església en aquesta diòcesi. Acolliu-lo, secundeu-lo i estimeu-lo com al propi Crist. Treballeu per la unitat i la comunió de la família diocesana al seu voltant. És el miracle de la unitat —ja que la unitat entre els homes és un miracle— cosa que fa possible la fe del món.

■ **Àngel Suquía és cardenal i arquebisbe emèrit de Madrid**

Més cansat però sense canviar el ritme de vida

La salut del Papa i els rumors

ROMA.— El sobtat anunci que el viatge de Joan Pau II als Estats Units s'ajornarà fins l'any que ve provocà un cert moviment en les redaccions dels mitjans informatius d'arreu del món, on hi ha la sospita que la salut del Papa no és prou bona.

No és la primera vegada que sorgeixen rumors sobre la salut de Joan Pau II. Al 1981, amb motiu l'atemptat i de la infecció de «citomegalovirus» posterior, alguns afirmaren que, en realitat, l'afecció que patia era leucèmia.

Més seriós

De tota manera, és un fet que amb el pas dels anys, i les quatre intervencions quirúrgiques, l'aspecte exterior de Joan Pau II sembla més cansat i seriós en els darrers mesos, encara que mantingui el to de veu vibrant i ferm que li és característic.

La imatge «clàssica» del Papa és la d'aquell cardenal polonès robust que pujà al solí pontifical el 16 d'octubre de 1978. Fa unes

cions sobre el viatge del Sant Pare a aquest país, que estava previst del 20 al 23 d'octubre. El canvi de plans, tanmateix, féu que concentrassin el seu esforç a «examinar» el Papa amb molta atenció.

Resultà singular que la visita de Joan Pau II a la ciutat italiana de Lecce fos seguida per un gran nombre de periodistes estrangers. En unes altres circumstàncies, aquest viatge no hauria despertat cap atenció: el Papa ha viatjat cent quinze vegades a diferents localitats italianes, sense comptar Roma, i en aquest viatge no hi havia res d'especial que justificués un interès com aquest per part de la premsa estrangera.

És pot ben recordar una vella dita romana: «El Papa sempre

A l'aeroport de Zagreb, Joan Pau II besa la terra croata en una safata

Unes altres dades (no fa cap règim, descansa només mitja hora després de dinar), semblen reforçar aquesta normalitat. Quant a l'aspecte psicològic, sorprèn la seva projecció vers el futur, que contrasta amb l'envel·liment d'ànim que se suposa per una persona de setanta-quatre anys.

Amb la qüestió de si el Vaticà, en efecte, és transparent en aquest tema, la pregunta que surt espontània és saber el per què d'aquesta aparent davallada física del Papa, precisament quan semblava que es recuperava feliçment de la darrera operació.

Mentre es discuteix i s'especula sobre la seva salut, Joan Pau II ja està concentrat en les seves cites a curt termini: el sínode dels bisbes, que dura tot el mes d'octubre, la trobada mundial amb les famílies (8 i 9 d'octubre) i el viatge a Sicília (del 4 al 6 de novembre).

Però el Papa té l'amargor de no haver pogut anar a Sarajevo, «ciutat màrtir, símbol dels mals d'aquest segle», ni als Estats Units, on tenia previst fer un important discurs davant l'Assemblea Ge-

neral de les Nacions Unides. La via a Sarajevo li van tancar els serbis, i la d'USA, els metges.

El Sant Pare, d'altra banda, fa una interpretació molt concreta del per què de les seves xacres: un historial clínic en el qual cal incloure l'atemptat del maig de 1981, l'operació del juny de 1992, i les dues caigudes accidentals del novembre de 1993 i abril de 1994. «L'Església i el món, i de manera particular, el bé de la família, necessiten del sofriment físic del Papa», confia durant l'allocució dominical del passat 29 de maig.

Cent trenta-cinc dies a l'hospital

Sobre la iniciativa d'un Papa que anuncià el seu ingrés a l'hospital, cosa impensable fins aleshores, el cardenal Silvio Oddi comentà que «coneixent aquest Papa, és una cosa ben natural, perquè és una persona a qui no li agrada tenir secrets. Per això ha demanat a la gent que l'ajudi amb les seves pregàries». Joan Pau II passà sis convalecències a l'hospital, per un total de cent trenta-cinc dies.

Al Sinai a l'any dos mil

Possiblement, en els propers mesos, el Papa es recuperarà de l'operació de la cama. De toda manera, a partir d'ara és molt possible que veiem un altre Papa. La imatge externa de Joan Pau II serà cada cop més la d'una persona «plena d'inquietud per la sort terrena i eterna dels homes i dels pobles», com va dir un cop a Fàtima.

Fins i tot coixejant transmetia aquest missatge. «Ignasi de Loiola sortí coixejant d'Espanya a la conquesta del món», comenta Domenico del Río, del diari *La Stampa*, de Torí, i recorda que fou Sant Pau el qui digué «quan sóc dèbil és quan sóc fort».

El Papa vol, en programa, anar al Sinai l'any 2000, per celebrar el jubileu del naixement de Crist, acompanyat de representants hebreus i musulmans en el lloc on Déu va lliurar a Moisés les Taules de la Llei amb els deu manaments. ¿Hi podrà anar? La pregunta fou adreçada al professor Gianfranco Fineschi, el cirurgià que l'operà: «pel que fa a la pròtesi, sí».

(Europa Press)

Joan Pau II palesa senyals de dificultat en asseure's al tron papal

setmanes, però, a Croàcia es va veure un retrat molt diferent. La televisió, la seva gran aliada per a dur el seu missatge als quatre punts cardinals, amplificà aquesta vegada els seus gestos de dolor i la dificultat amb què va pujar i baixar de l'avió que el dugué a Zagreb.

En la darrera setmana arribaren a Roma diversos enviats especials dels mitjans de comunicació dels Estats Units. La seva intenció era anticipar informa-

està bé, fins el dia que mor». Potser per això, els periodistes volien observar-lo de prop, desconfiant de les fermes i tranquil·litzadores declaracions dels seus metges i col·laboradors.

Sota sospita

Des del punt de vista físic, fa la impressió que, efectivament, l'única dificultat important és la imperfecta recuperació de la cama dreta, operada el 29 d'abril.

FILTRANT LA NOTÍCIA

A França, el 90 per cent de catequistes són dones

Segons la primera enquesta nacional feta a França sobre els infants catequitzats i els catequistes, ha revelat una taxa de catequització del 42% de nens escolaritzats entre els 8 i els 10 anys. Dels 128.000 catequistes que hi ha al país, el 90% són dones que s'ocupen i es dediquen a la formació cristiana dels infants i dels adolescents voluntàriament.

L'enquesta fou presentada fa poc a París i duta a terme pels serveis diocesans de catequesi i pel Centre Nacional d'Ensenyament Religios.

Els catequistes són essencialment dones, el 90%. Aquesta proporció excepcional del sexe femení laic en la inicial formació religiosa dels petits, s'explica per la disminució del nombre de capellans. És el reflex de la més gran participació

dels laics en la vida de l'Església.

L'enquesta ha estat un factor més que ha motivat els primers responsables de la pastoral infantil i juvenil a reconèixer el lloc important que hi ocupen les dones. Pel que fa concretament a la catequesi, s'ha posat en relleu la necessitat que en la redacció dels càtequismes nacionals i regionals, així com en les formes pedagògiques d'ensenyar catequesi, la dona intervingui en les opinions i decisions amb una incidència més rellevant.

El fet que a França la catequesi es doni en dimecres, és perquè és el dia lliure per la major part de les mares que treballen a mitja jornada.

■ Francesc Gamissans

ESPANYA

«Mans Unides» ha recaptat 85 milions per a Rwanda

MADRID.— Mans Unides ha recollit 85 milions amb la finalitat de recaptar fons per a la ajuda a Rwanda i zones frontereres segons un comunicat fet públic per l'associació.

Els punts de destí han estat: Fronteres de Burundi, aliments i medicines; frontera amb Zaire, vehicle tot-terreny per a dispensari i aliments; Ewaza, centre d'acollida d'infants orfes; Rwaukuda, rehabilitació de dispensari i maternitat; Kabuye, internat d'orfes i centre infantil; Biranbo, maternitat i centre infantil; Mukarango, centre d'acollida per a vídues de guerra, amb escola professional, i Rühi-Kigali, reconstrucció de centre de salut. (SIC)

El President del Deportivo de la Coruña es confessa cristià

LA CORUNYA.— El president del Deportivo de la Coruña, Augusto César Lendoiro es confessa cristià i catòlic.

Lendoiro presideix un equip que durant les últimes temporades s'ha convertit en revelació, podent guanyar la lliga. Perquè això passi, se li ha preguntat si té molta fe. «Sí, crec que la fe mou muntanyes, i d'alguna manera ens obliga a pensar que les coses són possibles si hom treballa en bona línia, seriosament, amb la màxima honradesa i esforç. Aquest ha estat el gran èxit del Deportivo».

Augusto César Lendoiro comenta que quan prega demana a Crist que li permeti continuar treballant, tenir salut, poder treballar pels altres i entre tots cada dia ser millors. A més, confessa que ha pregat moltíssimes vegades perquè el Deportivo guanyés la lliga. «Però crec que Déu està per a coses més importants». (SIC).

El cardenal Suquia demana als 20.000 assistents que no s'oblidin dels pobres de la diòcesi

Acomiadament multitudinari de l'arquebisbe de Madrid

MADRID.— L'inestable temps madrileny d'aquests dies de tardor va permetre —finalment amb bon temps— als madrilenys acomiadar en una missa multitudinària a l'arquebisbe que ha regit notablement la diòcesi durant onze anys, a qui els seus feligresos recordaran sempre com el cardenal que va acabar la catedral de Madrid. A l'acte religiós que se celebrà el passat diumenge 25 de setembre, hi assistí l'alcalde, José María Álvarez del Manzano, regidors i autoritats militars.

El cardenal Ángel Suquia estava molt emocionat en aquesta missa de comiat a la qual hi assistiren uns deu mil fidels madrilenys sobretot quan digué que se n'anava «amb dolor, encara que també amb goig perquè els canvis representen una renovació de l'Església».

L'eucaristia «fou concelebrada amb el Nunci de Sa Santedat, monsenyor Mario Tagliaferri, els bisbes d'Alcalá i Getafe i monsenyor Ureña i Fernández Golfín; els bisbes auxiliars Javier Martínez i Luis Gutiérrez, els vicaris i sacerdots de la diòcesi. Recordava la missa perquè hi havia molta gent com en les altres celebrades en la mateixa esplanada amb motiu de les festes del Corpus i de l'Almudena. En aquesta col·lecta no fou per a les obres del temple que ja va acabar el cardenal que se n'anava es va fer per a Rwanda, el bonic país dels llacs castigats per la guerra fratricida i les epidèmies i on els missioners i d'altres voluntaris desinteressats posen l'única de seny i humanitat.

El fins ara arquebisbe de Madrid, destacà en el seu acomiat l'última pastoral que ha dedicat als seminaristes «futurs sacerdots»: la necessitat de promoure les vocacions sacerdotals i refusà la possibilitat que la missió dels seglars pugui substituir la tasca dels sacerdots. Els encoratjà a la crida de noves vocacions, i els digué que d'ells depèn necessàriament, que la nova evangelització tingui o no els seus primers i nous evangelitzadors».

Dues recomanacions va fer als madrilenys al nou arquebisbe, Antonio María Rouco i als

José María Álvarez del Manzano, alcalde de Madrid, s'acomiada de l'arquebisbe monsenyor Ángel

pobres de la diòcesi. «Madrid és una gran ciutat però amb bosses de pobresa i marginació. No hem d'oblidar que cal ser generosos per a compartir».

També parlà de la Mare de Déu Patrona de Madrid, i abans de donar la benedicció, tingué unes paraules entranyables d'afecte per als que fins ara havien estat els seus feligresos. Acabada la missa baixà de l'altar i fou saludat per a tots els qui s'aproparen a acomiadar-lo i a donar-li les gràcies per aquests onze anys d'intens treball per Madrid, un fecund pontificat.

■ M.G.V.

V Seminari de Teràpia Sistemàtica

MADRID.— «La família: una història sempre nova» és el tema del V Seminari de Teràpia Familiar Sistemàtica que la Universitat de Deusto celebrà els dies 30 de setembre i 1 d'octubre. Organitzat per la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació tingué lloc al laboratori de Psicologia.

Els ponents del Seminari foren el professor Luis Nicolás, catedràtic de Psicologia de Deusto i professor titular de la UNED; Ignacio Maldonado, Terapeuta Familiar de l'Institut de Teràpia de Mèxic i Consultor de la revista «Family Process» i Arturo Varchevker, terapeuta del Centre de Teràpia de Família Marlborough de Londres.

La teràpia familiar serà també el centre sobre el qual girarà un nou Certificat d'especialització que començarà a impartir la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació (Secció Psicologia) a partir del proper curs 94-95. Aquests estudis tenen com a objectiu proporcionar una formació i els seus fonaments teòrics bàsics, donant prioritat a l'entrenament i pràctica dels alumnes a través de diferents tècniques.

Obert a 24 llicenciats o diplomats Universitaris en Ciències Humanes, mèdiques o psicosocials, entre els temes que es desenvoluparan en aquest programa hi ha: Evolució de la teràpia familiar. El canvi i conceptes relacionats; comunicació o el cercle de vida.

Prestigiosos professors participaran en aquest Certificat, que està coordinat per Manuel Marroquín, Degà de la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació de Deusto. (SIC)

MADRID.— «Els centres d'ensenyament primari hauran d'oferir als seus alumnes activitats d'estudi en horari simultani al de Religió». Aquesta és l'ordre dictada pel director general de Renovació Pedagògica, César Coll, amb data del 14 de setembre, el mateix dia de la inauguració del curs. El Ministeri s'avança així, en contra dels seus reiterats plantejaments de diàleg, a la seva decisió sobre l'alternativa a la classe de Religió.

Monsenyor Amigo davant l'ordre dictada pel Ministeri d'Educació

«És un parany parlar d'alternativa a la classe de Religió»

Quan els bisbes acaben d'anunciar pel que fa a la classe de Religió que «l'actitud del Govern acaba amb la paciència de pares, alumnes i professors, i de tot aquell interessat a acabar amb aquest conflicte de l'ensenyança», el Ministeri d'Educació, per via del seu director general de Renovació Pedagògica, ha fet seva la proposta informada pel Consell Escolar de l'Estat el propassat juliol i que encara està pendent de l'informe preceptiu del Consell d'Estat.

Segons el director general de Renovació Pedagògica —malgrat que hi hagut quatre sentències del Tribunal Suprem en contra de l'estudi assistit com a alternativa a la classe de Religió, la primera en el mes de gener— la nova norma «no ha pogut promulgar-se abans de l'inici del curs en l'Educació Primària com era el nostre desig».

En acabar la reunió de la comissió Permanent de l'Episcopat, l'arquebisbe de Sevilla,

monsenyor Carlos Amigo Vallejo digué als periodistes que «és un parany parlar d'alternativa a la classe de Religió, ja que també caldria parlar d'alternativa a la classe de Matemàtiques, Física i d'altres disciplines».

«Si la Religió vol posar-se al mateix nivell que altres assignatures—digué— sembla una mica estrany que es parli d'alternatives».

Va reconèixer que l'alternativa a la classe de Religió «és un tema permanent en les nostres reflexions des de fa algun temps. Sempre els assumptes d'ensenyament són molt importants per a nosaltres». Assenyala també que la sortida a les negociacions no pot ser ni la claudicació ni la denúncia dels acords Església-Estat. «No podem acceptar el que ofereix el Govern d'una Religió com assignatura secundària, però hem de continuar dialogant i jo no sóc pessimista. Denunciar els acords seria l'últim i no s'ha d'arribar a això». (EFE)

Catalunya Cristiana

INTERNACIONAL

Església en el Món

7

Joan Pau II
amb els
caps de
diverses
religions
mundials a
Assís el 27
d'octubre
de 1986

Assís: La crida dels líders espirituals a la cloenda de la trobada «Homes i Religions»

Es perfila la pau en acabar el mil·lenni

L'any 1995, nou encontre a Jerusalem

«L'Esperit d'Assís» és la veritable profecia d'aquesta vigília del 2000, ha escrit Joan Pau II en el missatge llegit en l'acte de cloenda de la trobada mundial organitzada per la Comunitat de Sant Egidí. La propera trobada podria ser a la Ciutat Santa.

ASSÍS.— «Ens reveurem a Jerusalem l'any vinent» Així se saludaven «els amics de Déu» i «els testimonis de la pau» que van prendre part en el VIII míting «Homes i Religions». L'encontre acabava de clausurar-se, el passat dia 13 de setembre, la plaça inferior de Sant Francesc. I així, després de la invitació oficial del patriarca llatí de Jerusalem, la mirada «es dirigeix la propera etapa del «pelegrinatge» de gairebé deu anys. El que porta directament a la ciutat santa per excel·lència.

L'anunci arribà gairebé al final de la cerimònia de cloenda per boca del bisbe Kamal Hanna Bathish, enviat del patriarca Sabbah. Després intervingueren el patriarca etiòp Abuna Paulos, el rabi de Roma Alberto Piatelli, la germana Emma-

nuelle del Caire i els altres líders religiosos. Un cop llegit el missatge del Papa, signada la crida a la pau i al perdó per tots els participants a la trobada, la salutació d'Andrea Riccardi era una mena de joia que impregnava el míting del 1994.

El missatge d'Assís fou el mateix que va resonar a Castel Gandolfo, durant la missa de Joan Pau II per Sarajevo. El mateix que el Papa proclamà a Zagreb i que ara s'imposa amb la força d'un precís pla de pau. *Perdó.* Missatge que ressonà a la plaça inferior de Sant Francesc, a dues passes del Sacre Convent i de la basilica erigida sobre la tomba del Pobriçó d'Assís.

El pronunciaren idealment els representants cristians, musulmans, budistes, hinduistes, sikhs, sintoïstes, tenri kio, aple-

gats a la tribuna que domina aquest insòlit amfiteatre circumdat de porxos. «Perdó. Demanem perdó i perdonem, perquè només el perdó i la reconciliació ens fan novament humans i aniquilant completament l'odi i la guerra. Desarmant els cors també ajudarem a desarmar les mans». Així els caps religiosos recorrien el camí traçat per Joan Pau II en la seva intervenció sobre l'ex-Iugoslàvia. Deien als governants: «Amb la guerra no hi ha futur, doneu pas a noves voluntats de pau». Interresseu l'home del carrer: «No creieu que aquest sigui el temps de les armes. No hi ha ningú que no sigui massa petit per construir la pau». Quan el cardenal Edward Cassidy va llegir el missatge del Papa fou fàcil veure la sintonia entre els dos textos. «Cal que es multipliquin els testimonis de pau —escrivia el Pontífex—, avui més que ens manquen pelegrins de la pau, testimonis de la solidaritat universal, més enllà dels propis interessos individuals i de grup; més enllà de la mateixa pròpia vida. No hi pot haver la pau a la casa comuna d'aquest món, si un sol dels pobles, ni que fos el més petit, fos. I oblidat o fins i tot exclòs».

La lectura del missatge de Joan Pau II va esdevenir el moment central de la llarga cerimònia de cloenda. Primer havia estat el temps de la pregària.

Per això, encoratja el Papa, «el món necessita que els homes i les dones sensibles als valors religiosos ajudin els altres a retrobar el gust i la voluntat de caminar junts».

Joan Pau II ho definí com a «esperit d'Assís», esperit que ve d'aquell primer encontre del 1986 («que resta enregistrat en la història del nostre temps») i és capaç de contrastar «els egoismes dels signes i de les col·lectivitats». Més encara, això ja ha estat realitzat com recordà el Pontífex, fent notar que tres anys després del primer encontre de pregària a la ciutat de Sant Francesc va caure el mur de Berlín.

El Papa acabà amb una invitació a l'esperança. I és gairebé una resposta a les seves paraules que la tarda d'Assís s'il·luminà amb la llum del canelobre, per damunt dels representants cristians i no cristians. Servirà per il·luminar la propera etapa. Fins a Jerusalem. Fins a la pau. (O.R.)

Monsenyor Kalibushi

El miracle de Rwanda

Gran, ample d'espatlles, té 74 anys, Mons. Wenceslas Kalibushi imposa. Bisbe tutsi de Nyundo des de 1977, una ciutat situada al nord-oest de Rwanda, té la mirada de l'home que ve de lluny. La seva història és la d'un miracle.

El 8 d'abril del 1994, a dos quarts de nou del matí, un cotxe s'atura a la porta del bisbat. Hi van quatre milicians hutus armats de fusells i bombes, acompanyats d'un militar de l'exèrcit governamental rwandès. Les cares són sinistres, i el to és amenaçant. Li prenen els pocs diners que duia a sobre. La vigília a la tarda, les dones i els infants tutsis, que s'havien refugiat a la petita capella del seminari, havien estat assassinats i els seus cossos llençats a la fossa. «Tota la tarda, recorda el bisbe, els hutus del poble ens havien amenaçat, dient que ens matarien a tots per venjar la mort del seu president assassinat dos dies abans a Kigali.»

Mons. Kalibushi fou introduït per força al vehicle. Els homes li treieren les sabates i la vesta. El xòfer prengué la direcció del cementiri. Durant el trajecte el prelat no para de ser insultat. El cotxe es parà

«Vaig pregar. Vaig posar-me a les mans del Senyor»

davant la fossa comuna. Mons. Kalibushi sap que va a morir. «Prego. Em poso en mans del Senyor, no tenia por», recorda.

Aquest 8 d'abril, Mons. Kalibushi no serà pas «tornat a Déu» com creia. Avisat per un gendarme, un coronel hutu de l'exèrcit regular arriba a temps al lloc d'execució. Ordena que cessi la macabra mascarada i posa definitivament el prelat a lloc segur, portant-lo a Gisenyi, ciutat encara lliure del conflicte. Una sàvia precaució, ja que, en les hores següents, el bisbat i la catedral són saquejats pels milicians.

Actualment, Mons. Kalibushi s'ha refugiat al Zaire. A la ciutat fronterera de Goma, esperant que la pau torni per anar cap a la seva diòcesi. «Jo vull donar testimoni del que ha passat per tal que mai més no es repeteixi», afirma el bisbe. «Només la força del perdó pot salvar Rwanda. Els dirigents del Front Patriòtic Rwandès (FPR), nous governants del país, han de comprendre que la reconciliació no sortirà de la boca dels canons.» Salvat per un hutu, Mons. Kalibushi gosa parlar d'amor. Un mot que no significa res a Rwanda. Almenys per ara.

■ **Luc Balbont**
(Pelerin)

La Jerusalem celestial d'Albert Decourtray

Sis-cents sacerdots, vuitanta bisbes i més de 200.000 fidels participaren en l'acte d'enterrament del cardenal arquebisbe Albert Decourtray, a la catedral de Lió. Una gran emoció ecumènica i interreligiosa, durant la qual cadascú podia assumir els mots pronunciats pel gran rabi Sirat, en el seu elogi fúnebre: «Gran és la nostra pena, infinita la nostra esperança». A la fotografia, un moment de l'acte fúnebre.

Primer màrtir franciscà a Rwanda

«Ningú no em pren la vida, sóc jo que la lliuro a Crist»

En els últims i terribles enfrontaments ètnics de Rwanda, l'autor d'aquest article, fra François-Régis Fine, fou testimoni de la passió i mort d'un germà seu en la religió, Georges Gashugi. Publiquem l'emotiva narració dels fets.

NAIROBI.— Georges Gashugi, rwandès tutsi, va entrar en contacte amb el nostre orde franciscà l'any 1984 quan començava la seva implantació a Rwanda. Treballava com a sastre de Kigali i freqüentava un grup carismàtic. Aquí va conèixer fra Giacomo, actual superior provincial. Georges ingressà a l'orde i va recórrer el llarg camí de la formació inicial, atret per sant Francesc d'Assís, a qui es proposava seguir i imitar. Els seus formadors li van veure l'expressió més autèntica del carisma franciscà amb la seva alegria i esperit de servei. Encara jove, Georges es disposava a fer la professió solemne aquest estiu del 1994.

L'any de preparació a la professió solemne, incloïa una experiència de tres mesos de durada en una petita fraternitat entre el poble constituïda per quatre germans, un italià, un burundès, i Georges amb un altre rwandès, tots franciscans. Durant aquest temps s'esdevingueren les terribles revoltes, de tal manera que hagueren d'interrompre l'experiència. Vàrem anar a buscar els quatre germans el dilluns 18 d'abril.

En la camioneta viatjava el pare Tiziano, religiós rogacionista i italià i amic de l'italià fra Francesco, un dels quatre del grup de l'experiència. El pare Tiziano coneixia molt bé el lloc. Jo també viatjava en el mateix cotxe, i atès els controls i perills de la carretera, venien amb nosaltres tres militars rwandesos armats per protegir-nos.

De tornada ja, cap a les 6 de la tarda, ens vam trobar ficats en un tall de carre-

tera. Allí hi hagué la passió i mort del nostre germà, Georges Gashugi. Una multitud enferotgida, amb matxets, llances i pals —i també amb fusells i granades— detenien els vehicles per identificar i matar a tots els de l'ètnia tutsi. Els reconeixien pel rostre, i després confirmaven el seu reconeixement examinant els documents de identitat on hi figura. ¿Qui va instituir tan semblant ignomínia d'obligar que consti l'ètnia d'origen? Fra Georges era tutsi: se li reflectia a la cara i estava escrit en el seu document d'identitat.

—¿Què opineu? ¿És digne de mort!

Així cridaven alguns de la multitud present, i aquí començà el martiri del nostre germà. Em mataran digué encara des de dins del cotxe. ¿Què va fer? ¿Plorar? ¿Suplicar? ¿Res de tot això! Va intentar vestir-se amb l'hàbit franciscà. Donava la cara com un cristià i com un religiós. Volia posar-se la caputxa, però nosaltres el vam convèncer perquè amb aquesta identitat es presentava com a víctima.

—Ningú no em pren la vida, sóc jo que la lliuro a Crist.

Aquestes foren les seves últimes paraules. Havia consagrat la seva vida en l'acte de la professió temporal com a franciscà després de l'any de noviciat, i uns dies abans d'oferir-la per sempre en la professió perpètua, solemne, ratificaria aquest do de lliurament incondicional amb el martiri.

Comença una forta discussió entre els que hi havia presents. ¿No estàvem sota

la protecció dels militars? No importa, l'ambient s'escalfava. Durant la baralla, unes mirades d'homes i dones, plenes d'odi, s'aproparen a veure la futura víctima a través dels miralls del nostre vehicle. Assenyalaven fra Georges amb el dit; apropaven les torxes per veure'l més bé; l'insultaven i li ensenyaven amb el rostre amenaçador, les eines del suplici. Però ell, com l'anyell mans dut a l'escorxador no obria la boca.

La discussió va convèncer la guàrdia militar: era millor que morir un home per així salvar tot el grup i molts d'altres, inclosos els propis militars. Aquesta fou la lògica que condemnà fra Georges. Quan arribà el comandant al lloc dels fets, confirmà el veredict en veu baixa. Llavors els soldats es retiraren, permetent el crim, l'execució de la condemna.

La multitud va treure del cotxe fra Georges, arrabassant-lo de la nostra protecció insignificant. El deixàrem anar. ¿Havíem de morir amb ell? Almenys haguéssim pogut atendre la seva intuïció inicial de vestir l'hàbit franciscà. No li vam donar aquest consol, no hi vàrem pensar, estàvem desconcertats i molt esporugits. En l'acció, el seu hàbit —una túnica d'una sola peça— va anar a parar a la multitud. ¿L'hauran jugat als daus?

Fra George fou presa immediata dels seus agressors. No vàrem presenciar l'execució. No ens ho van permetre. Men-

Georges Gashugi

trestant, els soldats impedièren que la multitud folla i embogida cometés d'altres abusos.

Nosaltres ens vam salvar però marxàrem molt tristos. L'endemà vàrem llegir a la missa el relat del martiri de sant Esteve en presència de Saule que aprovava la seva mort. ¿Tocarà el Senyor el cor d'almenys d'un dels assistents a la mort del nostre germà convertint-lo en apòstol d'aquest país que tant el necessita?

Heus ací el relat del trànsit de Georges Gashugi, la primera llavor franciscana caiguda a terra rwandesa. La nostra fe i esperança ens diuen que ell, des de la casa del Pare, vetlla i protegeix la llavor perquè creixi i doni fruit.

■ Fray François-Régis Fine,
o.f.m. Nairobi

Esglésies de pedra, però amb cristians que pateixen

Haití: una Església en tensió

Des de fa mesos, els militars haitians no han deixat de perseguir les persones compromeses en el desenvolupament comunitari dels drets humans. Amb l'assassinat del pare Jean-Marie Vincent, primer sacerdot mort a Haití després del cop d'Estat del setembre de 1991, el seu objectiu és demostrar clarament: eliminar els equips susceptibles d'envoltar un dia el president Aristide. A França, rellegint les declaracions de Mons. Duval, president dels bisbes, moltes associacions humanitàries cristianes són cridades «a reaccionar per salvar Haití». Des de fa tres anys el poble haitià viu en el terror, la misèria i l'espera sempre diferida del retorn del seu president. Malgrat el coratge i el compromís de laics i de religiosos com el pare Vincent, l'amargor i la desesperança minen les comunitats cristianes davant els ajornaments de les grans potències, però sobretot pel silenci i el mantenir-se a l'expectativa de gran part dels seus bisbes. (Pelerin)

PINZELLADES

Un milió de dòlars

L'Església de Déu és santa. Però la majoria dels membres que la componem som pobres pecadors, que ens movem en la mediocritat. «Doncs, no faig el bé que vull, sinó que faig el mal que odio» (Rm 7,19). Tot i que, gràcies a Déu, abunden també homes i dones que s'han pres seriosament l'Evangeli, que són autèntics testimonis de Jesucrist, membres e-gregios enmig de la manca de valors del ramat humà.

Es parla molt de la mare Teresa de Calcuta. Està bé, com a símbol. Però hi ha moltes Tereses de Calcuta que, per amor a Déu i per amor al proïsme, on veuen Déu, atenen malalts terminals i contagiosos, a qui ningú no voldria assistir. En unes missions una famosa actriu va visitar fugaçment una leproseria. I en veure com una jove religiosa rentava les nafres d'un malalt, va exclamar: Ni per un milió de dòlars ho faria jo. La religiosa li contestà: I jo tampoc.

■ Justo López Melús

LLEIDA

Comiat a Immaculada Moré Masip

Al servei de les arrels africanes

LLEIDA.— El Departament de Migracions de Càritas ha celebrat el fi de curs amb el lliurament del Diploma acreditatiu d'assistència als alumnes que hi han participat. Festa que va suposar una trobada de germanor i un signe més d'un diàleg intercultural. A més tenia també un caire familiar i d'amistat perquè sabent els africans que Immaculada Moré Masip, fins ara Assistenta Social del Departament de Migracions, marxava a Sikasso (Mali), volgueren tots expressar-li especial simpatia.

El 6 de setembre Imma Moré va sortir de Lleida en direcció a Sikasso, Mali, per una estada de dos anys i fer un procés d'immersió en la cultura africana, atès que el seu treball aquí a Lleida ha estat especialment dedicat als africans que vénen a les nostres terres.

No és la primera vegada que Imma va a la República de Mali, és un país que en certa manera coneix i allí estarà acollida per les «Germanes Blanques» Missioneres d'Àfrica, i col·laborarà en treballs de promoció i desenvolupament.

A Lleida Imma Moré ha estat durant 4 anys treballant en el Departament de Migracions, de Càritas Lleida, era militant de la JOC, concretament en un grup a Balàfia-Parròquia de Sant Antoni Maria Claret, Lleida; i membre del Comitè Oscar Romero. Anna Kutter, assistenta social, militant del MUEC, pren el relleu de la Imma en el Departament de Migracions.

El Departament en números

6.223.298 ptes. ha estat el pressupost de l'exercici passat. Han passat 350 persones que han rebut serveis d'acollida. S'ha donat assistència jurídica a 50 casos, i 50 han estat els alumnes participants als cursos que s'organitzen.

El Departament de Migracions, a Lleida, es troba a la pl. de Sant Josep 2, tel. 27 40 98, i els horaris són: —Servei d'Acollida, de 10 a 13 h. —Servei d'Assessoria Jurídica, de 20 a 22 h. —Classes, de 17 a 21 h. De dilluns a divendres.

● C.C.

1.500 persones a la XVI Romeria Ribagorçana

VIU DE LLEVATA.— Recentment aquest poble fronterer entre els comtats de Pallars i Ribagorça, cruïlla de camins, va recuperar per un dia l'esplendor amb què va viure les darries del segle XIX i els inicis del nostre segle XX.

Vora 1.500 persones, pelegrins vinguts de tota la Comarca Ribagorçana, de Lleida i d'altres pobles o parròquies del Bisbat feren del poble i parròquia de Viu de Llevata un centre de pietat mariana. L'imatge de Santa Maria de Viu, presidí com a reina i senyora la Romeria.

La Romeria

A les 10.30 segons horari previst arribàvem a Viu els autocars i cotxes particulars amb gent procedent dels 4 punts de la Diòcesi, els de la Comarca cadascú amb l'imatge de la Mare de Déu titular de la Parròquia, amb total 13 imatges, que amb processó, portaren fins l'altar, per la celebració de l'Eucaristia. La Missa, a les 11.30, fou celebrada per Mons. Ramon Malla, bisbe de Lleida, concelebrant els capellans de la zona i visitants.

Maria, Esposa i Mare ha estat el lema de la Romeria d'enguany, la XVI Romeria Comarcal del Ribagorça, amb clara referència a la família en la celebració de l'Any Internacional de la Família. La primera Romeria que es va celebrar

fou l'any 1979 i va tenir lloc a Soperia.

En total fins avui han estat 16 pobles de la regió els que han preparat la Romeria. Com en anys passats, també aquesta Romeria ha constituït una autèntica festa de germanor i promesa de futur, d'afirmació mariana i de comarca, que es va trobar amb el regal d'un gran dia de sol, un bon dinar, compartint entrepans i altres menjars que portava cadascú, i després gresca amb diverses actuacions participades per tots, mostra evident de l'enginy d'uns i d'altres.

El poble

Viu de Llevata, a l'Edat Mitjana propietat dels barons i després comtes d'Erill, s'aixopluga al redós d'un castell, avui desaparegut, i d'una església romànica del segle XII, ara en fase de restauració. És d'una sola planta i un absis, té un campanar de base quadrada típicament romànic que fou completat més tard en forma de prisma.

Casa l'Hostal, casa el Forn, casa el Mestre, casa el Fuster i un etcètera són renoms de cases que ens parlen de la influència i importància del municipi de Viu, a l'antigor. Ara fins la Romeria de l'any vinent, si a Déu plau.

■ Jaume Montaña

Curs de Monitors:

VIC

Posar-se al dia sobre l'animació en el lleure

Aquest curs formà part de l'oferta de cursos d'educadors en el lleure que ofereix l'Escola de l'Esplai-Fundació Pere Tarrés.

En els darrers anys, la comarca d'Osona i la seva capital, Vic, han experimentat un important augment del nombre d'entitats dedicades a l'educació

l'Esplai ofereix als joves interessats en aquestes activitats la possibilitat d'obtenir el títol oficial de monitor a través d'un curs homologat que organitza la Generalitat de Catalunya.

Coneixements i tècniques

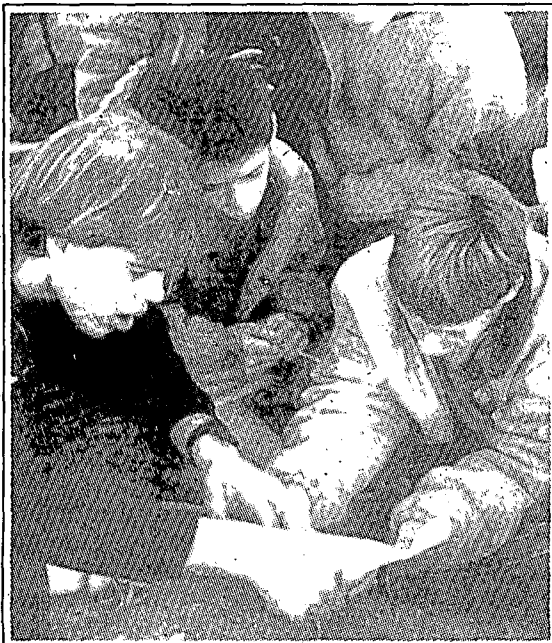
Amb la garantia de trenta anys d'experiència en l'educació en el lleure i una voluntat de mantenir-se alerta davant la renovació constant que es dona en aquest camp, l'Escola ha organitzat aquest curs tenint en compte tot allò, coneixements i tècniques, que reclamen les noves exigències de l'oci. Fer el curs de monitor permet, d'una banda, que milers de joves regularitzin la seva situació i, de l'altra, que aquests joves es posin al dia sobre l'animació i educació en el lleure d'infants, adolescents i joves. Ser monitor vol dir també fer una tasca voluntària oberta a compartir experiències.

D'altra banda, la formació que ofereix l'Escola de l'Esplai, a més de ser una necessitat pràctica, és una vivència gratificant, una exigència legal i un compromís social de gran vàlua per als pares, per a l'administració i, sobretot, per a la joventut i joventut.

Professors especialitzats

El curs es feu entre el 15 de setembre i el 3 d'octubre al Centre d'Esplai Casal Claret (carrer de la Ramada, 14) de Vic. Totes les àrees de coneixement foren impartides per professors especialitzats, des de mestres a animadors socio-culturals, passant per psicòlegs i pedagogs. En les sessions predominà la pràctica i l'experimentació, fins al punt que s'hi inclogué una sortida de cap de setmana a una casa de colònies. En el curs s'oferiren trenta-cinc places.

● C.C.

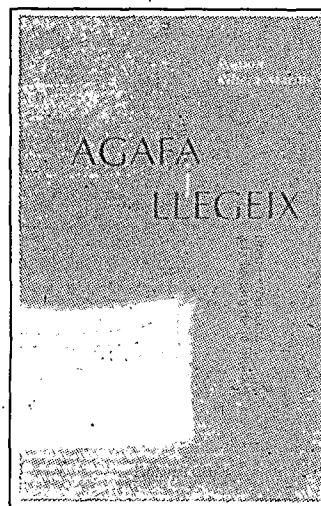

Uns 230 joves de Vic es dediquen a ser monitors d'activitats de lleure

extraescolar. Actualment, a Vic hi ha unes vint entitats i es calcula que se'n beneficien més de 1.270 infants i adolescents. Segons dades de la Secretaria General de la Joventut de la Generalitat, uns dos-cents trenta joves de la ciutat vigatana dediquen part del seu temps a fer de monitor d'activitats de lleure amb nois i noies. L'Escola de

Editorial Claret

Roger de Llúria 5 - 08010 Barcelona - Tel.: (93) 301 08 87

Ramon Ribera-Mariné

AGAFI I LLEGEIX

Paràbola 6, 92 pàg. De propera aparició

Em vaig proposar de demostrar a joves i a menys joves, que una lectura espiritual i càlida de la Bíblia no està renyida amb l'esforç dels tècnics... que l'esforç dels tècnics serveix per a aprofundir una lectura, sigui humanista, sigui religiosa, del text de la Bíblia.

No són unes ratlles escrites des de la taula de despatx de la rereguarda, sinó que són escrites per al front. D'aquí, l'estil desenfadat i fins potser, en algun punt, volgutament provocador i poc matisat, d'aquestes ratlles.

El conjunt té dues parts. De primer, unes preguntes teòriques sobre la Bíblia: origen, creixement, lògica... dels reculls escripturístics. En la segona part es desenvolupen cinc exemples, diferents i volgutament variats, d'esbossos de lectures bíbliques. Aquesta, per la seva banda, tan sols vol fer possible una tercera part, que és cada lector que l'ha de traçar segons les seves forces.

(Da la introducció de l'autor)

TORTOSA

Organitzat per la Delegació del Clergat

S'ha celebrat el II curset de temes teològics i pastorals

Hi han participat més de 100 sacerdots

L'últim dia del II curset de temes teològics i Pastorals es podia captar la impressió que, els més de cent capellans que s'hi havien inscrit, retornaven contents a les seves parròquies, després de conuiu al seminari durant cinc dies. S'havien enriquit teològicament i pastoralment en un ambient de pregària i caliu familiar, on convé destacar les celebracions litúrgiques. Un comentari unànim era: «La Delegació del Clergat, que ho ha organitzat, ha encertat els temes i els conferenciants».

Miquel Payà de València, que domina la matèria de la Teologia del Ministeri Sacerdotal, pronuncià cinc conferències explicant com el Vaticà II representa, també en aquest punt, una revolució teològica i alhora vivencial. Es més: en posteriors documents s'hi constata una evolució i un aprofundiment i encara hi queden algunes qüestions obertes. Els assistents, distribuïts en grups de treball segons els arxiprestats als quals pertanyen, feren el seu comentari i aportacions en una línia més existencial que teòrica.

Posats els fonaments del curset ja es podien presentar temes d'actualitat, punts concèntrics, respecte la Teologia i la Vida del Ministeri Presbiteral.

Ara i aquí de la vida sacerdotal

Per la seva banda, Josep Aldazábal, religiós salesià i president del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona, captà l'atenció dels capellans i seminaristes, dibuixant els trets ideals de les celebracions litúrgiques i, molt especialment, de

l'homília. Amb llargs aplaudiments li agrairen el seu tarannà, els esquemes i les «gràcies pedagògiques».

En canvi, el diaca permanent de Barcelona, Aureli Ortín, amb àmplies vinculacions i coneixements eclesials, explicà la síntesi teològica, formació i espiritualitat del diaconat renovat. Pel futur de la diòcesi de Tortosa aquest podria ser el «tema estrella». Segons les dades facilitades pel conferenciant, a tota l'Església hi ha 20.000 diaques permanents; dels quals 53 són de Catalunya i 150 de l'Estat Espanyol. Els Estats Units és el

A l'Església hi ha 20.000 diaques permanents, dels quals 53 pertanyen a Catalunya i 150 a Espanya

Després d'un segle de guerres i totalitarismes, per fi ha guanyat la gent, el poble i la llibertat. L'Església és més respectada avui que fa 10 anys

pais que té una proporció més elevada de diaques permanents, un 55%.

Com qui pensa en veu alta, el director adjunt de *La Vanguardia*, Lluís Foix, transmeté les seves conviccions i la seva experiència sobre els corrents ideològics, socials i polítics de l'Europa unida: «Després d'un segle de guerres i totalitarismes, per fi ha guanyat la gent, el poble i la llibertat... L'Església és més respectada avui que fa deu anys».

Temàtiques diverses

En el transcurs del curset, altres conferenciants parlaren de diversos temes d'actualitat sempre oferint l'oportunitat de fer un col·loqui. El director de

Mons. Lluís Martínez Sistach en el transcurs del curset

l'Institut de Teologia, mossèn J. Ll. Arin, recentment nomenat rector de la parròquia de Sant Blai de Tortosa, comentà els «Textos Bíblics d'Advent, del cicle C». És un expert en qüestions bíbliques i també és molt conegut pel nervi i la gràcia que usa en cada dissertació. Joan Llidó, rector del seminari de Sogorb (Castelló), presentà amb molt de domini la realitat de l'Islam. En una altra línia, Eugeni Gay, degà del Col·legi d'Advocats de Barcelona i president del Consell General de l'Advocacia Espanyola, parlà dels reptes actuals de matrimoni i de la fami-

lia. Ho feu amb claredat i mostrà el domini que té sobre els textos jurídics. Durant tota la conferència, restà clar que la llei ha de servir a la persona i no a l'inrevés.

Ja en la cloenda, el bisbe Lluís Martínez Sistach que va conuiu sempre amb els preveres al llarg del curset, es congratulà per l'èxit de la segona edició i felicità i agrai a tots els presents la preparació que s'havia fet i la seva participació. A la fi, invità a continuar aprofundint durant el curs pastoral el tema de la Teologia i Vida del Presbiterat.

■ J. Blanc i Bahima

Participació multitudinària a les festes patronals

TORTOSA.— El programa de les festes patronals tortosines ha estat ple d'actes lúdics i religiosos, pel que fa a aquests últims es destaca la Missa pontifical, la qual va omplir de gòm a gòm la catedral.

Aquest any, va participar a l'Eucaristia l'arquebisbe de Barcelona Ricard Maria Carles, com a convidat d'honor va portar l'estandard del pendó de la confraria. Durant l'homília predicà contra l'avortament. També mossèn J.B. Alba; mossèn J.Ll. Arin i el propi prior, el prevere M. Garcia; digueren algunes paraules. Ja al vespre, es feu una processó que consistí a retornar la relíquia a la seu. De tantes persones no s'hi podia ni entrar. Durant el trajecte de la processó es podia observar la gent de la comarca que s'apretaven a les voreres amb els seus fills.

D'altra banda, tingué lloc una conferència sobre «Reflexions filosòfiques del concepte de municipi», a càrrec del sacerdot J.A. Martínez, rector de Remolins. La dissertació, que va ser seguida per un nombros públic al saló d'actes de l'Ajuntament de Tortosa, va ser una commemoració de la diada nacional de Catalunya.

■ J.B. i B.

CURSOS DE BALMESIANA

Síntesi de doctrina cristiana: el Catecisme de l'Església catòlica
els dimarts, de 19.40 a 20.50, des del 18 d'octubre.

Curs de Teologia (2n. any)
els dijous, de 19.40 a 20.50, des del 20 d'octubre,
al saló d'actes de Balmesiana (c/ Duran i Bas, 9)

L'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona, inaugurarà el curs 1994-95, el propi dia 10 d'octubre, a les set de la tarda, i a l'aula magna del Seminari Conciliar de Barcelona, amb una sessió que presidirà l'Arquebisbe de Barcelona, Dr. Ricard M. Carles.

La lliçó inaugural anirà a càrrec de Mons. Antonio Cañizares, bisbe d'Àvila, el qual dissertarà sobre el tema: «Jesucristo, centro de la espiritualidad de la familia, según las enseñanzas de Juan Pablo II»

Teologia Espiritual, estudi i vida cristiana

Des d'una perspectiva acadèmica podríem aproximar-nos a la teologia espiritual considerant-la un nou capítol de la recerca i de la docència teològiques elaborat a partir de les càtedres de teologia ascètica i teologia mística. Aquestes disciplines, que posteriorment es fusionaren en una única càtedra de teologia espiritual, sorgiren com a aplicació de les disposicions de la constitució apostòlica *Deus scientiarum Dominus* (Pius XI, 24-05-1931). Des d'aleshores, aquesta disciplina ha anat desenvolupant les seves perspectives i mètodes propis. Avui s'estudia a diferents nivells: Des d'una formació elemental com assignatura única en el currículum dels estudis teològics fins a un

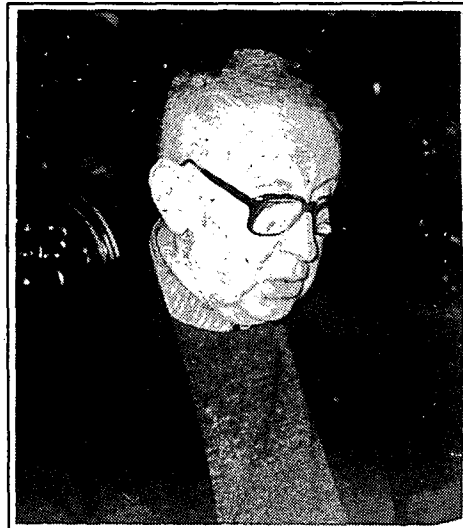
aprofundiment exhaustiu com a especialització teològica superior (p. e. els Pontificis Instituts d'Espiritualitat del Teresianum o de la Gregoriana a Roma). El currículum dels estudis del nostre Institut de Teologia Espiritual, se situen en un nivell entre la pura iniciació i l'estricta especialització.

En el transcurs dels trienni, els alumnes reben una iniciació fonamental teològica

en les diferents vessants bàsiques: bíblica, dogmàtica... Però aquesta formació té uns continguts i unes perspectives pròpies i específiques. Només cal donar un cop d'ull als estudis de l'Institut de Teologia Espiritual i comparar-los, per exemple, amb els de l'Institut de Teologia, per veure'n la diferència.

En unes declaracions fetes fa dos anys a Catalunya Cristiana, el nostre director, el Dr. Farnés definia l'àmbit de la teologia espiritual com el referent a "Déu-Amor" en la mesura que es comunica a l'home o el camí que segueix Déu per comunicar-se a l'home". Aquest camí, és Jesucrist mort i ressuscitat i vivent en la seva Església per l'Esperit Sant. La teologia espiritual vol fer, doncs, un repensament dels elements fonamentals de la Revelació des de la perspectiva d'una fe-adhesió de cor-viscuda en la comunió de l'Església. Es tracta d'un coneixement vital, profitós, sapiencial de la rica tradició espiritual cristiana. Una teologia que sigui motiu de creixement en la fe i no pas un entrebanc. En aquesta línia, Sant Bonaventura parlava de la "scientia theologica" com a "sapientia", això és com a ciència saborosa i que delecta l'esperit.

Un gran especialista de la teologia espiritual, el jesuïta Ch. A. Bernard, la defineix amb aquestes paraules: "La teologia espi-

El Dr. Pere Farnés i Scherer, director de l'Institut de Teologia Espiritual

ritual és aquella disciplina teològica que, fonamentada sobre els principis de la Revelació, estudia l'experiència espiritual cristiana, descriu el seu camí progressiu i en fa conèixer les estructures i lleis".

El nostre món, avui més que mai, té set de Déu i d'una espiritualitat seriosa. Sovint això es manifesta en una recerca per camins equivocats (Pseudoesotèrics, exòtics i alienants). L'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona ofereix una possibilitat d'iniciar-se amb solidesa en el camí de la Teologia Espiritual. La nostra experiència, encara que jove, i la satisfacció dels alumnes d'aquesta primera etapa ens encoratgen a continuar endavant amb renovada voluntat de constant perfeccionament i servei.

■ Mn. Joan Antoni Mateo
Coordinador d'Estudis.

L'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona

Ofereix una formació teològica que no solament abasta l'estudi de les veritats de la fe, sinó també la reflexió al voltant de la vivència personal d'aquestes veritats.

La teologia espiritual, com tot saber teològic, es fonamenta per una part en la revelació divina, però a això hi afegeix a més la reflexió sobre l'experiència espiritual del cristià.

L'Estudi de la Teologia Espiritual vol portar a Déu no sols com a Veritat suprema, sinó també com a bé absolut, i com a Font de pau, de goig i de felicitat.

Les classes s'imparteixen de dilluns a dijous, i de 19'15 a 20'45 h. Cada dia de la setmana s'explica una de les assignatures del programa, de tal manera que cada alumne pot organitzar els seus estudis assistint a classe segons les seves possibilitats, o bé un sol dia, o bé diversos dies cada setmana.

Per informacions: Secretaria de l'Institut, Diputació 231, tel. 451 49 42 (de dilluns a dijous i de 19 a 21 h.)

Beatificació de la mare Ràfols, a Roma

Joan Pau II proclamarà el proper 16 d'octubre les virtuts heroiques de la mare Ràfols

La mare Maria Ràfols i Bruna, plasmada en una reeixida escultura

El diumenge dia 16 d'octubre, el papa Joan Pau II beatificarà a Roma la religiosa Maria Ràfols i Bruna, fundadora de la Congregació de les Germanes de la Caritat de Santa Anna.

Nascuda a Vilafranca del Penedès (Molí d'en Rovira) el dia 5 de novembre de 1781, i batejada el 7 del mateix mes a les fonts baptismals de la Basílica de Santa Maria. Des del moment de la seva mort el poble fidel va reconèixer les seves virtuts heroiques, i ara el Sant Pare les proclamarà amb l'acte de la seva beatificació.

La Congregació de les Germanes de la Caritat de

Santa Anna, convoquen pel dissabte dia 5 de novembre d'enguany, i a la Basílica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès a la celebració de l'EUCARISTIA EN ACCIÓ DE GRÀCIES, que serà presidida per Mons. Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, i acompanyat per Mons. Joan-Enric Vives, bisbe auxiliar de la Demarcació.

En el pròxim número de «Catalunya Cristiana» oferirem una àmplia informació sobre la vida i virtuts de la mare Maria Ràfols i Bruna.

FETS I CRITERIS

Els cristians en l'Església i en el món

Hi ha dues tendències oposades en la manera d'entendre el paper del laic cristià: uns imaginem que el cristià, pel fet d'estar batejat, és plenament membre de l'Església i que, per tant, hi ha de treballar exclusivament o primordialment; altres pensen que el seglar, per la seva condició «secular» ha de dedicar tota la seva activitat a la societat.

Hem de considerar la qüestió en el sentit objectiu: el cristià seglar és membre de l'Església i del món i, per tant, li correspon fer la seva aportació en els dos camps. Una altra cosa és considerar en quina proporció; aquest és ja un aspecte que depèn de la vocació de la persona tenint en compte la seva situació concreta i les seves qualitats.

Pel que fa a l'Església, tenim espais d'acció dels seglars en diversos camps: litúrgia —distribució de l'Eucaristia, tant dins la missa com en la visita als malalts...—, animació —lectures, cants, monicions...—, preparació del homília, catequesi, òrgans consultius, etc.

És important la participació dels seglars —pares i mares i també joves— en la catequesi, tasca en la qual s'ha d'evitar que actuin com a simples aficionats procurant-los una bona formació per tal d'assegurar una certa qualitat. Tant en aquest camp com en el de l'ensenyament de l'assignatura de Religió fan un gran servei quan va acompanyat del testimoniatge de vida.

Cal destacar la funció consultiva dels seglars en els consells de pastoral parroquials i diocesans. Aquí és on es fa més necessària la formació per a evitar el clericalisme i el mimetisme de la manera de procedir en la societat civil.

No podem oblidar, per últim, el treball de molts

laics en tasques caritatives i assistencials a través de Càritas o d'altres associacions de promoció social.

Pel que fa a la presència dels seglars cristians en la societat actual, cal dir que es fa cada vegada més necessària pel fet del secularisme, del materialisme i de la indiferència religiosa.

Els seglars cristians han de participar en el camp de la política, és a dir, en aquell conjunt d'activitats humanes que es preocupen del bé comú, afavorint el respecte a la dignitat de la persona, a la justícia, a la solidaritat i a la pau.

S'ha de promoure el respecte a la vida humana des de la seva concepció, concretament en l'ajuda a les dones necessitades.

Els cristians no poden ser insensibles a la vida econòmica quan existeix una concepció liberal que afavoreix els més forts i perjudica els més febles. La tendència actual a obrir els grans magatzems pot portar-nos a un fet irreversible de deshumanització de la nostra societat.

Per poder actuar adequadament en tots aquests camps, els cristians compromesos en la vida social, política i econòmica necessiten una bona formació social i conèixer especialment les últimes encíclics: La preocupació social i Centesimus annus.

En resum, el cristià ha de ser en el món (encarnació i servei), ha de ser per al món (estima i confiança) i ha de ser davant del món (diàleg i crítica). Aquesta és la manera de fer arribar l'estil de l'Evangeli a la nostra societat.

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primate

URGELL

Les obres han costat uns 200 milions de pessetes

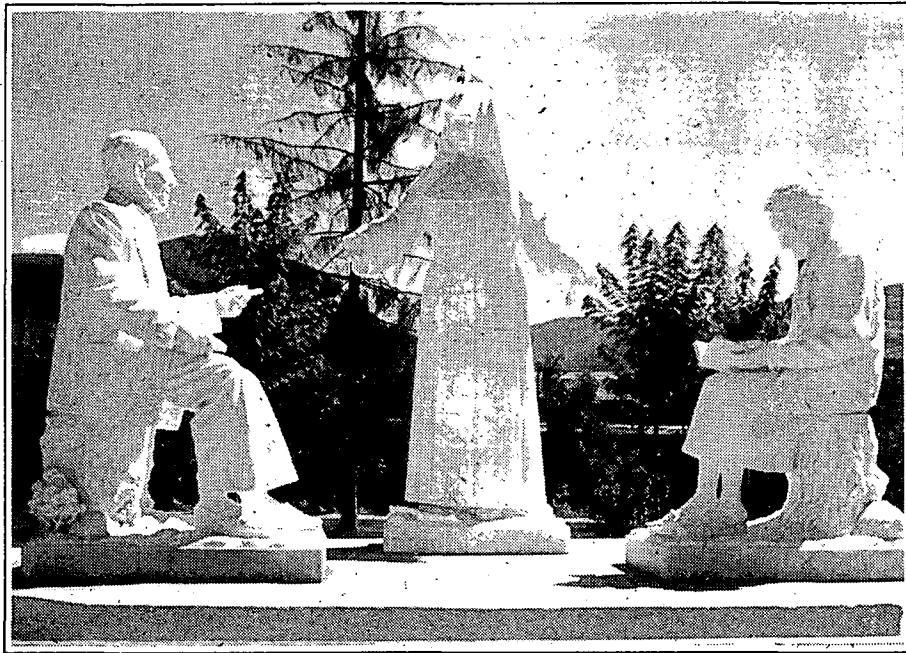
Millorar els serveis per als més de 100 ancians de la residència

LA SEU D'URGELL.—

Ampliar i millorar l'oferta de serveis als ancians és l'objectiu dels dos nous pavellons construïts a la Llar Sant Josep de La Seu d'Urgell. El centre acull un centenar d'avis que són atesos per les Germanetes dels Pobres.

Recentment, Ramon Sàrries, Vicari General, presidi l'Eucaristia de la festivitat de Santa Teresa Jornet i Ivars i beneï els dos nous edificis de la Llar Sant Josep i el monument dedicat a la vellesa, recentment erigit als jardins del centre. El prevere Antoni Saboya, capellà de la residència, glossà el simbolisme del monument: l'aigua, les flors, les oliveres... La superiora de la comunitat religiosa agrai la col·laboració dels ciutadans i oferí un refrigeri al públic assistent a l'acte.

Les obres d'ampliació han costat més de dos-cents milions de Ptes., quantitat que ha estat aportada per la Congregació de les

Monument a la Vellesa, als jardins de la Llar Sant Josep

Germanetes dels Pobres. El centre de La Seu d'Urgell s'ha d'autofinçar. L'ampliació millora considerablement l'oferta de serveis als avis i incrementa el benestar i el confort.

L'antiga horta, en bona part reconvertida en jardí, facilita que els avis, segons les religioses, «tinguin el carrer a casa i gaudeixin de l'esbarjo sense les molèsties del

trànsit».

Actualment, la Llar Sant Josep acull un centenar d'ancians que són atesos per una comunitat de nou religioses. A part de les persones contractades, un equip de voluntàries ajuda les religioses en la perruqueria i en la preparació de la roba.

■ Antoni Mirabet

Nou director per al col·legi «Sant Ermengol»

ANDORRA LA VELLA.— Antoni Vilarrubla i Grau, salesià nascut al Pla de Sant Tirs, ha estat nomenat director del col·legi Sant Ermengol, d'Andorra.

Antoni Vilarrubla va ser consagrat prevere pel Bisbe Joan i ha treballat en la formació i educació cristiana dels joves a les Escoles Professionals Salesianes de Sarrià i als col·legis dels PP Salesians de Terrassa i Mataró.

El nou director substitueix en el càrrec a Joan Lluís Playà, que ocupava el servei des de l'any 1988.

● C.C.

Els professors de religió es preparen per a la reforma educativa

LA SEU D'URGELL.— «L'àrea de religió en la Reforma Educativa» era el tema del curs que la Delegació Diocesana d'Ensenyament va organitzar per als professors de religió, a La Seu d'Urgell, els dies 12, 13 i 14 de setembre.

Hi assistiren trenta professors dels principals centres educatius de la diòcesi i en tot moment van manifestar molt d'interès per un tema de tanta actualitat. L'inici del nou imposa progressivament l'aplicació de la reforma educativa, que regula també l'àrea de religió. La nova ordenació del sistema educatiu en les diferents etapes, els reptes de la classe de Religió, programació, avaluació i metodologia concretaven la temàtica de les jornades. Joaquim Cebrià, Ignasi Navarri, Antoni Cagigós i Jaume Mayoral van dirigir les ponències.

És el primer curs, comentà Jaume Mayoral, que la Delegació Diocesana ha dedicat a la preparació dels professors de religió en la nova etapa educativa, «ha desvetllat molt d'interès per l'actualitat del tema i els professors han agraït les orientacions rebudes». Tot això estimula preparar altres activitats de formació.

■ A.M.

Declaracions del bisbe Jaume Camprodon

GIRONA.— «La nostra Església necessita cristians formats sòlidament, capaços de donar raó de la seva fe i de donar-se als altres. Cristians capaços d'exercir amb competència la seva missió amb la catequesi, amb l'ensenyament i davant l'opinió pú-

blica», afirma el bisbe de Girona, Mons. Jaume Camprodon.

Descobrir nous horitzons

El bisbe de Girona fa una crida als cristians, davant el començament de curs de l'Institut Diocesà de Teologia, «mitjà de

formació intel·lectual seriós. La condició del pensament humà és estar en camí i fer camí és anar descobrint nous horitzons».

Mons. Camprodon indica que el Concili Vaticà II va portar vents nous a l'Església, els quals obligaren a reenfocar la teologia i els estudis de la ciència relacionats amb la fe, «Han passat els anys i els estudiosos de

la Doctrina de l'Església, amb diferents línies de pensament, estem més capacitats per dialogar. La història diu que sí, malauradament, uns han desembocat en errors, altres han fet avançar la doctrina. No cal precipitar-se amb condemnes ni amb adhesions en els diferents discursos d'una mateixa fe». (S/C)

«La formació ens capacita per donar raó de la nostra fe»

IMPORTANT PUBLICACIÓ PER A LES COMUNITATS CRISTIANES DE CATALUNYA

PREGUEM AL SENYOR

Pregàries dels fidels per a totes les festes i tots els dies ferials, preparades per Mn. Pere Farnés

- Fórmules pròpies per a tots els diumenges i festes.
- Col·lectes conclusives pròpies per a cada diumenge, amb al·lusió al missatge del dia.
- Pregàries per a totes les solemnitats i festes del Calendari universal, i textos propis per a les de Catalunya.
- Formularis per a les festes de les principals famílies religioses amb cases a Catalunya.
- Breus intencions per afegir a la pregària ferial de totes les memòries obligatòries.
- Pregàries per a les misses rituals, per a les necessitats ordinàries i extraordinàries de l'Església, per als aniversaris, per diverses necessitats dels fidels i de la societat.
- Diverses celebracions de difunts.
- Peticions per afegir en determinades circumstàncies.
- Formularis breus per a les misses amb nens.
- Fórmules melòdiques per a la pregària universal.

Format: 17 x 24 cm. 479 pàgines. P.V.P.: 3.500 ptes.

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

Més de 500 persones participen a l'Aplec del Mont

MAIÀ.— Més de mig miler de persones van participar a l'Aplec de la Mare de Déu del Mont, de la parròquia empordanesa de Maià. Després de la missa celebrada al migdia hi hagué el tradicional repartiment de coques i un dinar popular. Durant l'ofici van cantar l'esbart i la coral de Prats de Molló.

A la tarda va tenir lloc una exhibició d'ala delta i a continuació es va fer la VI trobada de l'Associació d'Amics del Mont i la visita espiritual a la Mare de Déu. Amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya es va celebrar un recital de poesies patriòtiques i un concert de temes populars davant la cambra, on va residir durant unes setmanes el poeta mossèn Cinto Verdagué quan va compondre El Canigó.

■ M.C.

Per engegar amb força: reunió de l'assemblea diocesana d'escoltisme

FIGUERES.— El dissabte, 24 de setembre, es va celebrar al col·legi La Salle l'assemblea anual de la Demarcació dels Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi del bisbat de Girona, que actualment agrupa a un miler i mig de noi i noies, repartits en una vintena de poblacions. En els últims mesos s'han constituït dos nous agrupaments a les parròquies de Cassà de la Selva i a l'Escala.

El bisbe Jaume Camprodon va presidir alguns dels actes que van consistir essencialment en

l'aprovació de la memòria del curs passat i en la planificació del nou.

Durant aquest estiu els agrupaments gironins han realitzat una dotzena d'acampades a la Garrotxa, l'Alt Empordà, el Ripollès i algunes rutes pel Pirineu. L'equip responsable està format per Octavi Casellas i Assumpta Carreras, comissaris; Joan Oliver, administrador; i mossèn Jordi Font, consiliari.

■ M. Caballé

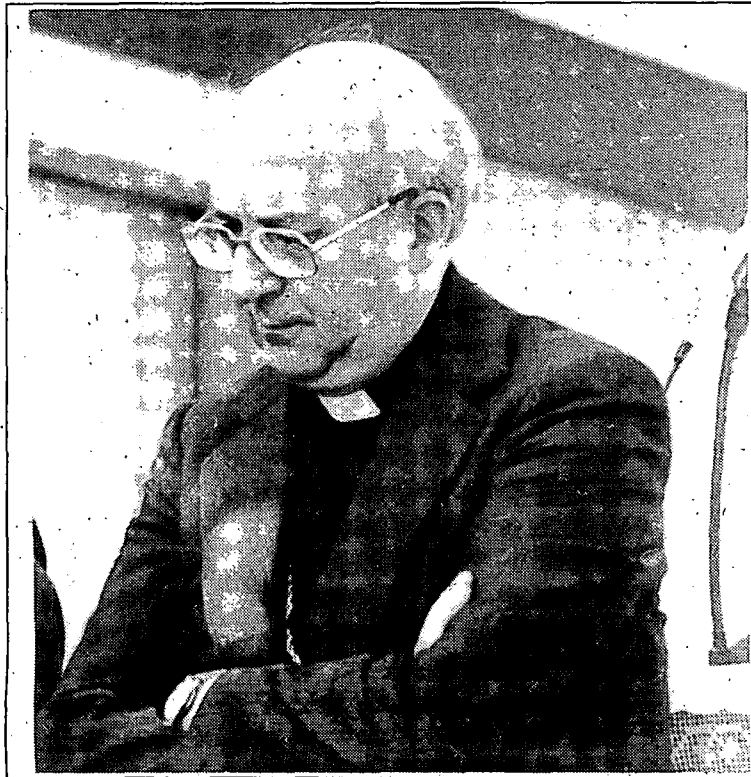
GIRONA

El Dr. Camprodon defensa la immersió lingüística

«La pau civil i la bona convivència són condició necessària per a una educació sana»

El bisbe Jaume Camprodon afirma en el seu comentari al Full Parroquial del diumenge, 2 d'octubre, que «el curs escolar comença amb una bona notícia: em refereixo a l'acord entre la Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat i la Delegació del P.S.C. en el tema de la immersió lingüística dels infants de parvulari i dels alumnes del cicle inicial de primària». El doctor Camprodon recorda que «quan els pares o tutors ho sol·licitin, aquests nois i noies rebran l'ensenyament en llengua castellana mitjançant una atenció individualitzada».

El bisbe de Girona diu que «d'aquesta manera queda resolt un tema que durant el curs passat fou objecte de fortes polèmiques; cosa que assegura un període escolar tranquil en matèria lingüística dels alumnes de les esmentades edats». «Ens n'alegrem —afirma el doctor Camprodon— en primer lloc perquè queda garantit el dret natural dels infants que viuen en un context familiar tant de parla catalana com castellana i, en segon lloc, perquè la pau civil i la bona convivència són condició necessària per a una educació sana».

El bisbe de Girona creu que l'acord «també és motiu de goig perquè, si la normativa en qüestió reconeix els drets de l'alumne que viu en un context familiar de parla castellana, no posa en perill el dret col·lectiu català, el qual ha de tenir garantida la seva llengua pròpia des de la primera edat dels ciutadans». I afegeix: «La llengua és un dels elements constitutius del poble

català i en temps de prova ha estat el valor que més ha contribuït a la consciència de ser poble i a la pròpia identificació». El doctor Camprodon acaba el seu comentari dient que «notícies d'aquesta mena no tenen la publicitat que es dona als conflictes, però fan avançar positivament un poble».

■ M. Caballé

BARCELONA

Homenatge a mossèn Armengou:

40 anys de servei a la parròquia

Amb motiu del quarantè aniversari de servei a la parròquia de Sant Bartomeu de la Quadra, prop de Molins de Rei, els seus feligresos i els de la Rierada i Vallpineda, van voler fer una especial celebració com a agraïment d'aquest llarg període que el mossèn els ha acompanyat en el seu caminar cristià.

La celebració tingué lloc el diumenge 18 de setembre. Els organitzadors han editat un opuscle de 38 pàgines dedicat a mossèn Armengou, que des de fa molts anys durant la setmana treballa a la parròquia de Sarrià, on vetlla pels malalts i pel jovent, però els caps de setmana atén aquestes comunitats, i també l'ermita de la Santa Creu d'Olòrde. Que per molts anys pugui continuar el seu servei ministerial.

CARTA DOMINICAL

Famílies que són una esperança per al futur

Pugen l'escalinata fent costat al seu fill, ordenat fa poc sacerdot. En arribar prop meu, el fill, d'una manera suau i decidida alhora, agafa el braç de la seva mare i la posa al mig, entre el seu pare i ell. Un rumor per tota l'esplanada demostra que els assistents han vist i aprovat el gest del fill. I és que milers de matrimonis dels Equips de la Mare de Déu, vinguts de tot el món, s'han aplegat a la gran esplanada davant la basílica de Fàtima en aquest Any de la Família. M'han demanat de presidir l'eucaristia d'aquest dia dedicat especialment als equips d'Espanya, de l'Amèrica Llatina i d'Itàlia. Han tingut l'encert de no fer més ofrena, llevat de les eucarístiques, que la d'ells mateixos. «Ens heu invitat, Senyor, a oferir a l'Església alguns dels nostres fills per al servei dels seus germans. Volem ser dignes de la vocació dels nostres fills. Us demanem per ells, perquè us siguin fidels.» Aquesta va ser la seva pregària.

La dels més joves, casats de poc, era també molt maca: «Som molt joves encara, però ens estimem molt, Senyor! Us volem oferir el nostre amor. És un gran somni de felicitat el que us portem en aquesta ofrena de la nostra vida. Volem ser cristians en l'amor, volem viure un amor cristià.»

Avui, l'Església crida a una nova evangelització basada en l'amor humà i en la vida de família. Avui, més que mai, el món vol saber què ha de fer per evitar i per guarir les doloroses ferides de l'amor conjugal, i els joves cerquen cada vegada més una Bona Notícia per a la seva vida de parella. Fou una bona notícia l'ofrena d'un matrimoni, en nom dels més grans, i amb 21 néts, tot expressant els seus sentiments. «Senyor, no acabem d'arribar a la fi del camí. Els anys han passat i el nostre amor s'ha renovat. Hem passat dificultats i la nostra alegria no s'ha esvaït. La vostra força ha estat sempre la nostra. Això fa que, malgrat els anys, la vellesa encara no arribi. La vostra presència és la nostra seguretat per sempre.»

L'espiritualitat del Moviment —i de tot matrimoni cristià— és conèixer la voluntat de Déu sobre la parella i encarnar-la en la pròpia vida concreta. És la seva identitat. «Aquesta identitat —afirmava en una conferència un matrimoni dirigent— no ens allunya pas dels altres. Podem ajudar més bé els altres, perquè tenim alguna cosa específica per compartir. Si, amb el pretext d'estar més a prop, ens diluïm, perdem la nostra identitat. Llavors ja no tenim res per oferir i els altres no tindran res per demanar-nos.» Una convicció encertada, la de no voler ser «un més», sense matisar aquesta actitud, que no porta pas a acostar-se als altres, sinó a confondre's amb l'ambient no-cristià.

Un matrimoni, pares de família nombrosa, van pujar a l'altar amb els fills i van dir: «Senyor, som el vostre poble. Gràcies a la vostra generositat, el nostre desig de donar vida ens ha permès acollir molts fills. Ens sentim feliços d'haver enriquit el món i d'haver fet créixer l'Església per mitjà d'aquesta Església domèstica que formem amb els nostres fills.»

Un cop més, l'Església, família gran dels fills de Déu, encara que comportar-se com a tal no sigui notícia, ha demostrat que va escampant salvació i ennoblint el món.

Duen que la parella i la família s'han de comprometre en l'Església com si n'estiguessin fora. «Són» Església i, per tant, «lloc d'evangelització».

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Català al Senat

La novetat que al Senat es parlessin, en sessió plenària, les diferents llengües que es parlen i enriqueixen la geografia peninsular, ha estat molt mal rebuda per uns sectors ideològicament abocats a l'absorció i a l'absolutisme. La seva indignació ha estat tan forta que no han dubtat en voler ridiculitzar els polítics que intervingueren en el debat, fent ús del propi idioma; ni que pertanyessin al mateix partit protestatari...

M'han recordat aquella senyora que viatjant en el tren que ens portava a Roma va intentar entaular conversa amb mi i la meua esposa. En saber que érem de Barcelona, va etzivar-nos: «No sé porque los catalanes hablan catalán, habiendo el castellano...». Sense immutar-me vaig preguntar-li, en castellà naturalment, si coneixia la història. Va mirar-me, va dir que no, i va desaparèixer.

La veritat és que són molts els qui pensen així.

● C.C.

■ Oriol Camps

CONCILI AL DIA

Concili en marxa

El dia 8 del passat mes de setembre el nostre Metropolità, l'arquebisbe de Tarragona, obria amb un edicte l'etapa pròpiament conciliar d'aquesta gran assemblea episcopal que ano-

menem Concili Provincial Tarraconense i que agrupa les vuit diòcesis amb seu a Catalunya.

Són molts els fidels de la nostra diòcesi que han treballat ja per al Concili. Primerament, donant idees i assenyalant quins podien ser els temes a tocar. Ara últimament, molts també hi han col·laborat amb l'estudi i l'aportació que han fet a les propostes presentades i afegint-n'hi d'altres si així els ha plagut.

El primer diumenge d'advent d'aquest any, el dia 27 de novembre, pujarem a Montserrat a demanar la intercessió de Maria per tal que no ens manqui pas la seva ajuda i puguem posar el Concili en marxa sota la seva protecció. Després, el dia 21 de gener, que és la festa de sant Fructuós, celebrarem a la catedral de Tarragona la solemne inauguració del Concili.

Jo no sé si tots els fidels cristians s'han adonat de la importància i de la necessitat d'aquest Concili. Els que sí que ho han fet, convé que el valorin i que n'esperin un fruit abundant per

a les nostres esglésies catalanes, però pensant i sabent que el Concili no podrà pas posar remei a totes les coses que avui són necessàries per a la bona marxa de l'Església. Jo he dit diverses vegades que una de les principals conclusions que n'hem de treure és que no sigui un únic Concili, sinó que sigui el començament de molts d'altres que s'aniran fent en propers anys a fi d'anar posant al dia les nostres esglésies catalanes.

Us he de demanar la vostra pregària. Us he de dir que de la nostra diòcesi de Solsona serem una dotzena de fidels els qui assistirem a les diverses jornades del Concili, d'acord amb les normes establertes per a aquestes reunions. Les celebrarem a Sant Cugat del Vallès, al Centre Borja dels jesuïtes, començant a primers de febrer del 1995, i es perllongaran fins a la Pentecosta, dia 4 de juny, del mateix any. Que l'Esperit del Senyor Jesús ens doni força i coratge a tots per a no tenir por de resoldre els problemes actuals i portar a la pràctica les iniciatives que Ell ens dicti.

■ **Antoni Deig**, bisbe de Solsona

Antoni Deig, bisbe de Solsona

El Concili Provincial Tarraconense, a la diòcesi de Vic

Avui, en l'avinentsa de la convocatòria del Concili Provincial Tarraconense, ens ha semblat adient de fer unes quantes preguntes al president de la comissió diocesana de Vic, Mn. Josep Bastardas, sobre alguns punts referents a la marxa d'aquest esdeveniment eclesial.

—**En l'etapa anomenada diocesana del Concili, just acabada el passat 31 de juliol, ¿quants grups i quantes persones hi han participat a nivell de bisbat de Vic?**

—S'hi van inscriure 352 grups. Això representava un total de 3.336 persones. Ara bé, per diverses causes, no tots els inscrits han pogut fer el treball que volien: n'hi ha que s'han quedat pel camí. A la Comissió Diocesana, al final, hi ha arribat la reflexió realitzada per 293 grups, corresponents a 2.884 persones.

—**¿És possible de fer-ne una breu radiografia, d'aquests grups i persones?**

—És difícil. A través, però, de la naturalesa dels grups, s'endevina un tarannà de gent adulta. No obstant això, hi ha una minoria de grups de gent jove que compensaria una mica aquesta tònica. Els grups que han respost als temaris conciliaris es troben repartits així, tenint en compte la divisió per arxiprestats:

Anoia-Segarra: 44 grups; Bages Nord: 22 grups; Bages Sud: 10 grups; Guàrdia-Solsona: 20 grups; Lluçanès: 13 grups; Manresa: 60 grups; Moianès: 9 grups; Ripollès: 18 grups; Ter-Collsabre: 36 grups; Vic: 61 grups.

Aquest repartiment, però, s'hauria de matisar, ja que hi ha grups que no són pròpiament d'un arxiprestat, sinó de nivell diocesà.

Sobre la naturalesa dels grups que hi han participat, es pot fer un esquema aproximat, que donaria això:

Consells pastoral de tota mena, organismes diocesans: 46 grups; Associacions eclesials, moviments apostòlics: 81 grups; Comunitats de religiosos i de religioses: 39 grups; Relacionats amb la catequesi: 49 grups; Grups de Càritas: 9 grups; Relacionats amb la Pastoral de la Salut: 12 grups; Grups parroquials (de litúrgia, de reflexió i debat): 37 grups; Grups formats amb motiu de la reflexió conciliar: 20 grups.

—**Dels quatre temes que tractarà el Concili, ¿quin ha estat el preferit dels grups a l'hora d'escollir?**

—La balança es decanta de manera abassagadora pel primer tema. (L'anunci de l'Evangeli a la nostra societat). Hi ha un equilibri gairebé absolut entre el segon (La Paraula de Déu i els Sagraments en les nostres Esglésies) i el tercer (La sol·licitud de les nostres Esglésies pels més pobres i marginats). El quart (La comunió eclesial i la coordinació interdiocesana de les nostres Esglésies), en canvi, manté la qualitat de ventafocs amb molta diferència. Amb números, del 443 temaris rebuts, 177 corresponen al primer tema; 109 corresponen al segon tema; 111 corresponen al tercer tema; 46 corresponen al quart tema.

—**El dia 16 d'octubre se celebrarà una Jornada Diocesana, oberta a tothom, que serà com una espècie de cloenda de l'etapa final. ¿S'ha pensat ja en els actes previstos?**

—La Jornada s'ha concebut d'una manera molt simple. Hi haurà com tres moments. Al matí, una trobada per temes. En quatre llocs diferents, les persones que han treballat un mateix tema es reuniran per escoltar i comentar el resum de les aportacions que han fet els grups. Al migdia i a la primera hora de la tarda, s'invitarà a fer una visita a diferents indrets de la ciutat (catedral, Museu Episcopal, temple romà...) i a participar una estona en vetlles de pregària. A la tarda se celebrarà una solemne eucaristia a la catedral.

—**¿Voldríeu remarcar alguna cosa més, com a punt final?**

—Em sembla que tots plegats no acabem de respondre a la novetat que representa la convocatòria d'un concili a casa nostra. És veritat que no és fàcil il·lusionar a través d'una institució que estava enterrada des de fa més de dos segles. Això no obstant, la llarga pràctica conciliar de les nostres Esglésies i la necessitat que se sent arreu de «caminar junts», augura l'encert d'una convocatòria que des de molts àmbits i des de perspectives diverses es mira amb recel. Caldrà tocar molt de peus a terra i, precisament per això, pregar molt fort a l'Esperit perquè sapi-guem descobrir per on passa el seu impuls.

■ **Pere Casas**

Mitjans Comunicació bisbat (De «Full Diocesà Tarragona-Vic-Solsona»)

• **LA VEU DE L'EVANGELI:** TEL. (93) 415-66-16. - Reflexió breu sobre l'evangeli, aquesta setmana a càrrec de Mn. Jordi Jorba, delegat diocesà de Missions de Barcelona.

BARCELONA

**radio
estel
FM 106.6**

FUNDACIÓ MISSATGE HUMÀ I CRISTIA

Av. Diagonal, 460; 3r - 08006
Tel. 415 30 06 - Fax. 415 14 49

• **FESTES PATRONALS DE LA PARRÒQUIA DEL ROSER.** - Continuen, després de l'Eucaristia de la diada patronal de divendres 7, a les 20h; **diumenge 9**, ballada de sardanes a l'encreuament de Gran Via i c/ Lepant; **dijous 13**, a les 20.30h, conferència sobre la família, i **dissabte 15**, a les 20.45h, projecció d'àudio-visuals, a la sala de reunions.

• **125 ANYS DE METODISME A CATALUNYA.** - Presentació del llibre «L'obra metodista a Catalunya i les Balears», de Carme Capó i Fuster, **dissabte 8**, a l'església evangèlica de Barcelona-centre (c/ Tallers 26, 08002 Barcelona), amb inauguració de l'arxiu històric i de l'exposició sobre l'Obra Metodista.

• **RESIDÈNCIA ASSÍS: FESTA D'ACCIÓ DE GRÀCIES.** - A Sant Quirze del Vallès (Can Ponsich), **diumenge 9**, a partir de les 11h, en ocasió de celebrar-se la diada de sant Francesc i d'haver-se salvat del foc la residència. Presidirà els actes fra Enric Castells, provincial dels caputxins de Catalunya.

• **ORDENACIÓ DE DOS PREVERES A LA CATEDRAL.** - Rafael Méndez i Hellín i Joan-Carles Montserrat i Pulido, alumnes del Seminari Major, són ordenats preveres pel Sr. Arquebisbe, **diumenge 9**, a les 18h, a la catedral de Barcelona. Donem-ne gràcies a Déu!

• **TARDA D'ESPIRITUALITAT FEMENINA.** - Dirigida pel P. José Solé-Assens, s.i., **dilluns 10**, de 17 a 19h, a c/ Roger de Llúria 13, 08010 Barcelona (PP. Jesuïtes). Informació: Obra dels Exercicis Parroquials, tel. 301-16-26.

• **UNIVERSITAT RAMON LLULL.** - Acte d'inauguració del curs, **dilluns 10**, amb eucaristia presidida pel Sr. Arquebisbe, a les 18h, a Valldonzella (c/ Cister 45), i a les 19h, acte acadèmic, amb lliçó inaugural a càrrec del P. Eusebi Colomer i Pous, a l'auditori de la Fundació Blanquerna (c/ Cister 24-34).

• **LES ÈTIQUES PROFESSIONALS.** - Continuació del cicle de conferències de la Fundació Joan Maragall i el Moviment de Professionals Catòlics: «Ètica i dret», **dilluns 10**, a les 19.30h, a la sala d'actes del Centre d'Art Santa Mònica (la Rambla 7, 08001 Barcelona), amb el Dr. Eugeni Gay.

• **CONCERT A LA BONANOVA.** - Actuació de la Coral San José, de Pamplona, **dilluns 10**, a les 21.30h, amb una selecció antològica de peces, sota la direcció de Manuel Elvira.

• **COL·LEGI DE RECTORS DE LA CIUTAT DE BARCELONA.** - Reflexions sobre la Conferència del Caire, a càrrec del P. Lluís Magriñà, s.i., director d'Intermón, **dimarts 11**, a les 11.30h, a la sala Sant Jordi del Seminari Conciliar.

• **FESTA DE LA MARE DE DÉU DEL PILAR A SANTA MARIA DEL MAR.** - Eucaristia concelebrada pels sacerdots aragonesos residents a Catalunya, **dimecres 12**, a les 10h, amb ofrena floral i amb la participació dels cors de les Cases d'Aragó, acompanyats de les seves rondalles.

• **CORAL ESTEL, DE LA PARRÒQUIA DEL PILAR.** - Celebració de la festa patronal, **dimecres 12**, a les 12h, amb l'eucaristia, a l'església parroquial (c/ Casanova 175, 08036 Barcelona). **Dissabte 15**, a les 20.30h, concert de la Coral Zarauz i actuació conjunta; **dissabte 22**, concert a Zarauz de la Coral Estel.

• **ELS ORÍGENS DEL CRISTIANISME.** - Sessió oberta, **divendres 14**, a les 20h, a la residència de Filles del Cor de Maria (c/ València 273 pral, 08009 Barcelona), a càrrec del prof. Josep Rius i Camps. Informació: tel. 268-23-42.

• **GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT.** - Jornada missionera, amb el P. Ignasi S. Guardamino, s.i., de l'Índia, **dissabte 15**, de 10.30 a 18.30h, al Tibidabo (Temple Expiatori i Casa Mater Salvatoris). Més informació: tel. 218-10-05 (de 10 a 13h i de 16.30 a 19h).

• **«UNA RESPLENDOR DARRE-RA EL MUR.»** - Representacions d'estrena d'aquesta obra teatral del P. Ramon M. Castelltort, escolapi (1915-1965), **dissabte 15 i diumenge 16**, a les 18h, a la sala del Casal Calassanç (c/ Sant Quintí 19, 08026 Barcelona), a càrrec del grup l'Escorcoll-teatre.

• **RECÉS JUVENIL.** - Sobre «Jesucrist, centre de la nostra vida», amb el P. Josep Colomer, sdb, **diumenge 16**, de 10 a 14h, al Casal Don Bosco, de Martí Codolar (Av. Vidal i Barraquer 8, 08035 Barcelona). Més informació: tel. 429-18-01.

• **GRUP D'AMICS MINUSVÀLIDS DE CATALUNYA.** - Celebració del 25è aniversari, **diumenge 16**: a les 10.30h, eucaristia presidida pel bisbe Dr. Pere Tena (església dels Teatins: c/ Consell de Cent 293); a les 11.30h, exposició i actuació coral (Seminari Conciliar); a les 14h, dinar de germanor (Hotel Calderon); i a les 16.30h, final de festa (Centre Cultural Calassanç: c/ Diputació 277). Més informació: tel. 454-98-63.

• **CONCERT DE CARILLÓ A LA GENERALITAT.** - Diumenge vinent, **dia 16**, a les 12h, a càrrec de la carillonista Anna-Maria Reverté, amb obres de Bach, Mozart, Van den Gheyn, Liszt i Morera.

• **FESTA DE SANTA MARGARIDA-MARIA ALACOQUE.** - Al Monestir de la Visitació de Santa Maria (Pg. Vall d'Hebron 256, 08035 Barcelona), **diumenge 16**, a les 17h, hora santa, i a les 18h, missa presidida pel bisbe Dr. Soler i Perdigó, seguida de processó amb el Santíssim i refrigeri.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA (Fund. Ll. Espinal).** - Curs sobre «Ètica com a insurrecció de ressuscitats», en dilluns, **a partir del dia 17**, de 20.30 a 22h, a càrrec d'Antoni Badia, a la CVX Berchmans (c/ Balma 138, 08008 Barcelona). Més informació: tel. 317-23-38.

• **CURSOS DE BALMESIANA.** - «Síntesis de doctrina cristiana: el nuevo Catecismo», en dimarts; **a partir del dia 18**; «Teologia, 2º curso», en dijous, **a partir del dia 20**; en c/ Duran i Bas 9, 08002 Barcelona, de 19.40 a 20.50h.

• **«ESPAI I SÍMBOL EN L'ART ORIENTAL.»** - Jornades d'estudi

organitzades per la Fundació Joan Maragall i la Fundació La Caixa (continuació de les jornades «El sagrat en l'art»), els dies del **18 al 20 i del 25 al 27**. Més informació: tel. 412-33-31 (de 10 a 14h i de 16 a 20h).

• **DONA I FAMÍLIA: QÜESTIONS A DEBAT.** - Curset en dues sessions, **dies 19 i 26**, de 19 a 20.45h, al Centre d'Estudis Pastorals (c/ Rivadeneyra 6, 3r, 08002 Barcelona; tel. 317-48-58), coorganitzat amb el Col·lectiu de Dones en l'Església.

• **INSTITUT DE TEOLOGIA DE BARCELONA.** - Pla d'estudis en tres anys per tal d'aprofundir en la fe, ensenyar-la i transmetre-la, amb classes vespertines per a facilitar l'assistència als qui treballen o estudien. S'hi obté el «diplom en teologia». Adaptabilitat en la matrícula; també és admès d'assistir-hi com a oient. Servei d'informació a Secretaria (de dilluns a dijous, de 17.30 a 20.30h): c/ Diputació 231 (edifici del Seminari), 08007 Barcelona; tel. 454-19-63, fax 323-73-73.

• **EQUIP JUVENIL ECLESIAL.** - Informació i preparació de possibles candidats (nois i noies de 15 anys) per a rebre el sagrament de la Confirmació. Sessions de catequesi, dimecres, de 17 a 18h, a c/ Muntaner 91, 2º 2ª (tel. 323-77-92).

• **C.A.F. ESPLAI.** - Per a nois i noies, dissabtes al matí: classes de guitarra, ball de saló... a Rda. Universitat 27 pral, 08007 Barcelona (tel. 317-10-52).

TARRAGONA

• **FESTA DE LA MARE DE DÉU DE ROCACORBA.** - Romeria convocada per la Fundació Roger de Belfort, **dimecres 12**, cap al

migdia, a la Febró (Muntanyes de Prades, Baix Camp), amb Eucaristia i cant dels goigs; celebració també de la Diada del Fesol, a l'Hostal de la Perdiu, amb batuda i, després de la romeria, concurs popular de cuina a base de fesols.

• **CONGRÉS DE VIDA RELIGIOSA CATALUNYA.** - Segona etapa: trobada de treball sobre identitat, del **divendres 14 (20h) al diumenge 16 (16h)**, a La Salle de Tarragona (Ctra. de Valls s/n). Més informació: a la secretaria del Congrés, tel. (93) 490-81-46.

GIRONA

• **CONGRÉS DE VIDA RELIGIOSA CATALUNYA.** - Segona etapa: trobada de treball sobre identitat, del **divendres 14 (20h) al diumenge 16 (16h)**, a la Casa Missió de Banyoles (c/ Mn. Pere Dausà 2). Més informació: a la secretaria del Congrés, tel. (93) 490-81-46.

VIC

• **IGUALADA: ROMERIA A MONTSERRAT.** - La Parròquia de Santa Maria pelegrina aquest cap de setmana al santuari de la Mare de Déu de Montserrat: **dissabte 8**, a les 17h, conferència del monjo Dom Cebrià Pifarré; a les 18h, rebuda de la romeria; amb les de Sant Boi i Montgat, i participació a l'ofici de vespres; a les 21.45h, inici de la vetlla de pregària que culminarà amb la celebració de l'Eucaristia.

• **EXERCICIS PER A RELIGIOSES.** - Dirigits pel P. José Gil Salelles, s.i., del **divendres 21 (a les 20h) al diumenge 30 (a les 10h)**, a la casa d'exercicis Cova de Sant Ignasi, de Manresa (tel. 872-04-22).

Obra de Mare de Déu de Fàtima necessita

Gestor- Administrador

La Fundació Mare de Déu de Fàtima escollirà d'una terna d'interessats, el perfil dels quals seria el següent:

- Persona amb formació directiva
- Excedent laboral proper o immediat (o sigui amb poc temps en excedència).
- Amb recursos econòmics propis que li permetin independència sense ingressos laborals.
- Catòlic, practicant, convègut.
- Que assumeixi L'Obra de Fàtima com a pròpia i que el seu esperit s'integri en la institució.
- Bona salut, energia, decisió, capacitat de negociació.
- Capacitat per intercedir en mitjans públics, religiosos, assistencials, socials i polítics.
- Ser capaç d'aixecar recursos, analitzar les despeses i motivar els col·laboradors per a la seva funció amb el màxim desinterès.
- Si fos imprescindible se li oferiria petita aportació com a coadjudant de les seves despeses.
- Dependència del Patronat, a qui presentaria comptes i projectes.

La fundació entre múltiples activitats manté Residència d'Ancians, Centre internat per infants i bebès amb abandonament social. Assistència a Tuberculosos i necessitats en general.

Enviar Currículum a: GEFICE

Consultors de Direcció
Departament de Selecció Executius
a/at. Quílez, J.
Plaça de Letamendi, 3, pral, 1a.
08007 Barcelona

PREGUEM AMB EL SANT PARE JOAN PAU II

Aquest mes d'octubre el sant Pare ens demana pregàries perquè els Instituts de vida consagrada, creixent en fraternitat i comunió, esdevinguin cada vegada més, en l'Església i en el món, signe eloqüent de la caritat que ha d'unir els deixebles de Crist.

La primitiva Església de Jerusalem tenia un sol cor i una sola ànima. La raó de la seva vida era donar testimoni de la resurrecció de Crist. Els béns materials eren posats en comú per distribuir-los segons les necessitats de cadascú.

El ritme de la història ens ha portat fins a la vida religiosa actual, en la qual els seus membres comparteixen els béns materials, serveixen a l'Església amb el seu treball i amb la renúncia al matrimoni demostren la seva fe en la vida eterna on participarem per sempre de la glòria de Crist ressuscitat.

L'escolta de la Paraula, la pregària, la vida senzilla de germans que s'estimen perquè els ha unit una mateixa vocació, l'obediència al qui representa a Crist; i tota la vida unida a l'ofrena de l'Eucaristia són els trets distintius segons el carisma de cada congregació.

Intenció missional

El sant Pare també ens demana pregàries perquè el Sinode dels Bisbes sobre la vida consagrada ajudi a les congregacions religioses a redescobrir el valor de la formació i de l'apostolat missioner.

La conservació del propi carisma i la seva actualització, és tasca de l'Església immersida en un món en canvi. Dos trets destaca el sant Pare: la formació i l'apostolat missioner.

■ Antoni Ma. Serrallongà, s.j.

**Entrevista
amb Vassula
Ryden,
predicadora
ortodoxa**

Profetessa de la intimitat i la unitat

Vassula Ryden, durant la seva estada a Barcelona aquest setembre

BARCELONA.— «Hem vingut a veure una profetessa». Així començava l'homilia el delegat d'ecumenisme, mons. González Agápitó, durant l'eucaristia de clausura d'una tarda amb Vassula Ryden, aquest setembre. Ara, amb la publicació en castellà dels seus quaderns per Sant Andreu Editor, es dona a conèixer un fenomen de locucions interiors que —amb el suport de personatges eclesiàstics com mossèn René Laurentin, membre de la Pontificia Acadèmia Mariològica— han tingut una projecció sobre milers de persones arreu del món.

Segons manifesta Vassula Ryden, ortodoxa, grega, casada i mare de dos fills, va començar a tenir aquestes revelacions al 1985 a través d'un diàleg interior amb el seu àngel de la guarda. Les experiències d'un contacte posterior amb la Verge Maria, i, finalment, amb Jesucrist, l'ha portada a elaborar un discurs sobre la intimitat amb Déu i la necessitat d'unir les diverses confessions cristianes en una sola Església sota el patriarcat del Papa.

«Creiem, malgrat tot —recita la premissa de l'editor a l'edició castellana de «La verdadera vida en Dios»— que el lector, més que enlluernar-se en la natura extraordinària d'aquests fets i en la forma específica de la transmissió de l'ensenyança, aprofitaria més si es dedicués a una lectura reposada i espiritual del contingut del missatge que conté aquesta obra».

—¿L'unitat dels cristians és l'essencial del seu missatge?

—És l'essencial, però no sols és això, ja que tots els missatges tenen molta riquesa. És el Sagrat Cor qui parla, i per tant és molt profund i arriba perquè és molt íntim... Precisament el que Déu demana avui és la nostra intimitat, ja que si actualment la humanitat ha caigut en l'apostasia, és a causa del racionalisme. I ha esdevingut racionalista perquè s'ha perdut el sentit de la intimitat amb Déu fins al punt que es té fe en un Déu abstracte.

Amb el seu missatge Déu vol mostrar la seva intimitat, que és proper, que viu al nostre costat com qualsevol persona, i que té un cor que vol que toquem.

—¿Quines són les garanties de les seves locucions?

—Naturalment hi ha teòlegs de primera línia que estan habituats a llegir els Pares de l'Església i especialitzats en la mística que em donen suport, i que, fins i tot, firmen el pròleg dels llibres que escric en les diferents traduccions. Alhora també hi ha la prova dels fruits, com conversions molt fortes d'ateus que tornen vers Déu i que ara practiquen els Sants Sagraments.

—Vostè diu que és a prop la fi dels temps —que no vol dir la fi del món—, i hi haurà un «cel nou i una terra nova» que seran la manifestació a l'exterior d'una transformació de l'ànima, de

l'interior. ¿Aquesta conversió general té a veure amb la Nova Evangelització?

—En la pregària sacerdotal, el Senyor va demanar que tots siguem u perquè tot el món cregui que el Pare l'ha enviat. Això vol dir que tot el món ha de reconèixer el Crist com el Crist, però actualment, fins i tot molts cristians, han perdut aquesta veritat.

—¿Es pot dir que vostè és una nova profetessa com Elies o els altres de l'antic testament?

—És el ministeri d'Elies en el sentit que el profetisme és la missió d'anar a testimoniar.

—¿Com es poden arribar a unir els cristians?

—Si ja en la família i en els més propers hi ha divisió, ¿com es vol parlar d'unitat? Jesús parla de l'unitat de l'Església, però cal començar primer amb la reconciliació en les famílies i amb els que tenim més a prop, complint el gran manament d'estimar els altres. Si no es comença per aquí, l'Església no es podrà unir mai, perquè per a la unitat cal amor i humilitat; són les claus!

—¿Quina és l'Església model?

—L'Església model és la que estava unida: l'Església primitiva. Jesús diu en el missatge: «Vull que torneu com a la meua Església primitiva, que era senzilla però plena d'amor».

■ Guillem Farré

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI;

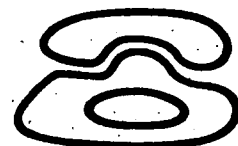
GUSTAVO PÉREZ BARQUIRIMETO 1011 A- CARACAS VENEZUELA.....	24.804 Ptes.
P JOAN M. VILA CANAL PADRES CARMELITAS ED. ARAGUA VENEZUELA.....	24.804 Ptes.
M. ÀNGELS MASSIP SANT THOMAS CONVENT. STELLA MARIS 600004 MYLAPORE MADRAS ÍNDIA.....	35.724 Ptes.
ADELA BLANES R. DEL SAGRAT COR EL BAYADEYA. MELLAWI EGIPT.....	24.804 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
 Direcció..... Tel.....
 Població..... D.P..... Província.....
 subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
 (nom i cognoms)
 L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
 Domiciliació: Banc / Caixa.....
 Sucursal n°.....
 N° compte corrent.....
 Població..... Província.....
 Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
 Població..... Data.....
 Signatura.....
 "CATALUNYA CRISTIANA" c/. Puiggarí, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel.: 490 59 88

UN TELÉFONO AL SERVICIO
DE LA SALUD MENTAL

FUNDACIÓN NOU CAMÍ

**Psicoteléfono
(93) 427 44 22**

El servicio que se presta desde el
Psicoteléfono es anónimo gratuito
e inspirado en los principios
del Humanismo Cristiano.

Vida Creixent

MOVIMENT CRISTIÀ

«...els laics, pel fet de ser consagrats a Crist i ungits amb l'Esperit Sant, són cridats i dotats de manera admirable perquè en ells es produeixin cada vegada amb més abundància els fruits de l'Esperit».

(Lumen gentium, nº 34)

Entrevista amb
Joan Viñas i
Bona

Deu anys de treball constant al front de Vida Creixent

Hi ha persones que tenen el do de la comunicació. Joan Viñas i Bona el té en grau elevat i la conversa es fa entenedora perquè sap fer captar, amb senzillesa, el sentit de cada paraula. És coordinador de la diòcesi de Barcelona, coordinador general de Catalunya, membre de la Comissió General de Vida Ascendente a Madrid, delegat per Europa de Vie Montante Internationale fins al Congrés de Miami i un dels promotors de Ràdio Estel. El motiu de l'entrevista d'avui és el desè aniversari de Vida Creixent.

Cal creure en la Divina Providència, ja que ens ha donat un bon guia. El fill ha d'anar a Tolosa i no pot... Pare, ves-hi tu —li diu—, a veure quina impressió ens portes de Vie Montante... I Joan Viñas hi va.

—L'estat d'ànim a l'anar-hi, fa deu anys, quin era?

—Una incògnita. No sabia què trobaria, però esperant perquè sabia que els catòlics francesos fan les coses ben fetes.

—I en tornar?

—Il·lusionat i decidit que el que acabava de veure i viure, començés ben aviat a casa nostra.

—I fil a l'agulla, tot seguit?

—Sí, saludant al senyor Cardenal, arquebisbe de Barcelona, explicant-li el desig.

—I la resposta fou d'acolliment o senzillament de deixar fer i veure com acabarà?

—De gran acolliment, animant-nos. El Dr. Jubany només em demanà que no deixés de banda els encontres de Promoció Juvenil que aleshores portava.

—A nivell de captacions, ¿com va anar?

—Molt satisfactori.

—¿Per què «Moviment» i no «Associació»?

—Perquè no hi ha cap compromís definitiu. No conec, però, que ningú que ho hagi provat ho deixi.

—¿A qui va dirigit el «Moviment»?

—Fonamentalment a gent gran.

¿Quàn comencem a ser grans? Per nosaltres l'edat ideal —homes i dones— a partir dels 60 anys.

—I els matrimonis?

—Seria bo que els matrimonis d'aquesta edat intuïssin el bé que el Moviment els pot fer.

—Aquella il·lusió de la tornada de França, ¿s'ha acomplert?

—Totalment.

—L'estructura social actual és diferent de fa deu anys. ¿Hi hauria ara la mateixa resposta?

—Sí, i potser més fàcil ja que

les circumstàncies sociològiques actuals faciliten el seu creixement.

—Dels tres valors de Vida Creixent —amistat, espiritualitat, apostolat—, ¿quin es veu més clar i motiva més?

—L'amistat, que marca el camí vers els altres.

—¿Què és, doncs, «Vida Creixent»?

—El Moviment cristià de la Gent Gran.

—¿Què no és «Vida Creixent»?

—Reunir-se per passar el temps.

—Situem «Vida Creixent» a Catalunya, en relació a Europa.

—Per l'experiència que tinc, assenyalaria capdavantera a França, seguit de Suïssa, i en tercer lloc, Espanya, i Catalunya en ella és, ben segur, un indret molt propi per aquest moviment.

—Previsió de futur.

—Excel·lent. A mesura que la gent es coneix, es formen grups.

—Si tot és optimista, ¿per què deixar el «bàcul» ara als deu anys?

—Cal respectar els Estatuts, cosa que no vol dir renunciar a continuar treballant per l'extensió de Vida Creixent.

—L'octubre és el mes dedicat al Rosari. Passem el de Vida creixent: ¿un misteri de

Joan Viñas parlant als membres de Vida Creixent, a la Seu Vella de Lleida

22 d'octubre de 1994

X ANIVERSARI de la fundació de «VIDA CREIXENT» a Catalunya

XI ASSEMBLEA DIOCESANA al Col·legi de Sant Ignasi, de Sarrià

A més dels inscrits a VIDA CREIXENT de l'arxidiòcesi de Barcelona, hi són invitats els que en la resta de bisbats de Catalunya, actuen dins el nostre Moviment de Gent Gran

Es prega a tots els membres de VIDA CREIXENT que desitgin assistir a aquesta commemoració, que ho comuniquin al Secretariat diocesà de Barcelona, carrer Llàtja, 7.- Telf. 412 21 20 - FAX 417 56 12 - 08010 BARCELONA

goig?

—Jesús confia en nosaltres i ens demana que treballem sempre pel bé dels altres.

—¿Un de dolor?

—Quina llàstima que encara hi ha gent que s'ho pensa!

—De glòria, ¿podem posar-n'hi algun?

—Sí Déu vol, Vida Creixent creixerà molt!

—Poseu, doncs, la pregària final i que sigui un missatge per a tots els de Vida Creixent...

—Feu, Senyor, que no perdem mai la il·lusió de conèixer-nos i de servir-vos millor.

—Amén!

■ JAB

Cridats a treballar a la vinya del Senyor

Hem estat cridats a l'hora de nona...

Ens sentim lliures..., conscients de la crida rebuda i del salari immerescut que se'ns ha adjudicat...

Sabem què és estimar i sentir-se estimat..., si més no, per part de Jesús...

Des del cim de la vida, esguardem l'entorn i el veiem diferent...

Tenim quelcom que hem de transmetre:

• Amor, fet amistat i servei desinteressat...

• Religiositat, ben fonamentada en la reflexió i la pregària il·luminada per la fe...

• Coratge: res ens ha d'atemorir...

• Sabem que no és comparable el que arrisquem amb el que assolim, com Eleazar (2M 6,18-31) i Ignasi d'Antioquia som d'avançada edat però ben disposats a donar exemple de noblesa i de virtut...

Volem ser, més amb obres que amb paraules, testimonis d'amistat, d'espiritualitat i d'aquesta fàcil dur a terme un apostolat laical, a la mesura de la nostra edat i de les necessitats que puguem atendre...

■ Lluís Antoni

RACÓ DE L'ANIMADOR

Una bona fórmula per recuperar l'alè

El fet de celebrar enguany el nostre DESÈ ANIVERSARI ens dona peu a parlar sobre l'estat d'ànim o de desànim que el fet de complir anys pot ocasionar.

N'hi ha que no els agrada gaire aquesta marxa implacable del temps. I se'n queixen, s'hi rebel·len o en defugen ingènuament. D'altres —i nosaltres també— consideren que «fer anys» pot ser encara, entre altres coses, una bona fórmula per recuperar l'alè.

I no és pas que pretenguem mostrar-nos més valents!... El que passa és que, malgrat els cops i les macadures que els anys descarreguen inevitablement damunt el nostre pobre cos, comptem amb la companyonia i el mutu suport que mirem de cultivar a l'interior del nostre grup, perquè això ens ajudi a recuperar el coratge, l'esforç i la valentia que necessitem per seguir endavant.

D'altra banda, al costat del factor temps també hi ha el de la memòria, un altre component important per mantenir-nos en forma. Pensem en la quantitat d'ocasions en què la memòria col·lectiva ha estat

invocada per recuperar els ànims decaiguts en certs moments en l'esperit de pobles, ciutats, famílies, institucions...

Per això nosaltres, alhora que ens felicitem i donem gràcies a Déu per poder celebrar aquests deu primers anys de la nostra existència com a moviment, evocuem, una mica emocionats, aquells primers passos i aquelles primeres reunions en què les dificultats no ens mataben les il·lusions, ans al contrari, ens agermanaven i ens animaven més i amb més força a tirar endavant el nostre projecte.

Una memòria que abraça cordialment tots els «obers de la primera hora» (Mt. 20,1). Alguns d'ells ja ens acompanyen des del cel i altres encara són entre nosaltres; uns treballant a sol i serena i altres que, per les circumstàncies que sigui, ho fan des de l'anonimat.

A tots el nostre modest homenatge per l'alè que continuen donant-nos.

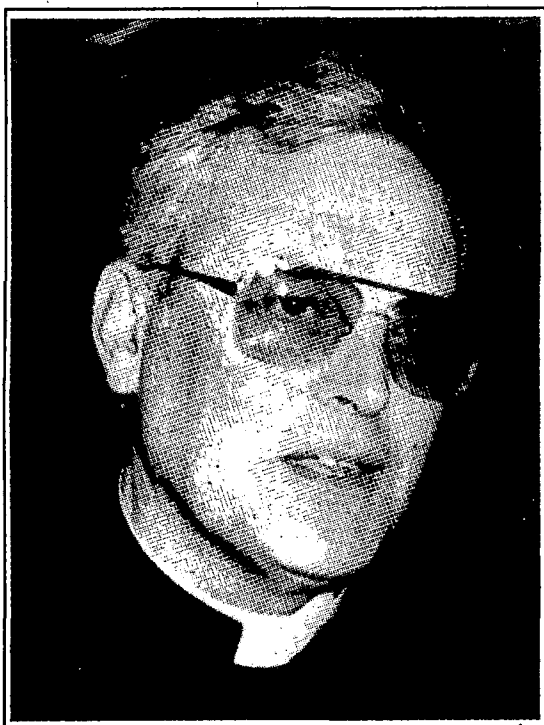
■ J.N.C.

Fa uns dies començà a Roma, sota la presidència de Joan Pau II, la IX Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes. Cada una de les paraules d'aquest llarg enunciat té el seu contingut, la seva justificació i, fins i tot, la seva controvèrsia: El Sínode dels Bisbes com a institució permanent, el caràcter de reunió ordinària o extraordinària, la participació efectiva reservada als bisbes, la vinculació amb tota l'Església encara que es tracti d'assemblees particulars.

Amb les seves arrels en les primeres pàgines de la història de l'Església, el Sínode dels Bisbes, com a institució permanent, és una cosa actual, de l'Església postconciliar. Per la reflexió del Sínode han passat sacerdots i laics, la justícia en el món i l'evangelització, la catequesi, la formació dels futurs sacerdots, la reconciliació. Fruit d'aquest excel·lent treball han estat les magnífiques exhortacions postsinodals: *Evangelii nuntiandi*, *Catechesi tradendae*, *Christifideles laici*, *Pastores dabo vobis*...

Sacerdots i seglars ocuparen l'atenció del Sínode. Calia que arribés ara, en la reflexió de l'Església, el tema dels religiosos i religioses, de les monges, dels germans i germanes d'instituts apostòlics, dels seglars consagrats arreu del món. D'allò que es coneix com la «vida consagrada», precisant bé els termes, per evitar tant l'ambigüitat d'un concepte abstracte, com l'apropiació d'un grup d'allò que és patrimoni de tots els batejats. «Vida consagrada» s'utilitzaria en un sentit analògic, pel que fa a les diverses formes de «consagració» (Vida religiosa, instituts seculars, societats de vida apostòlica), i en la seva precisió teològica en relació amb la professió dels

Mons. Carlos Amigo, arquebisbe de Sevilla i membre del Sínode dels Bisbes que se celebra a Roma

ta de greuges i reivindicacions. I els *Lineamenta*, que no eren més que uns punts de referència per afavorir la reflexió i suscitar respostes i suggeriments, es convertiren més aviat en un document sinodal programàtic.

Reflexió profunda i crítica sincera

Després d'aquest primer moment, va arribar la reflexió profunda i la crítica sincera. Arribaren a Roma les respostes. Abundants, diferents, importants. S'havia complert el primer objectiu: interessar als uns i als altres. Als religiosos i als bisbes, als instituts seculars i a les societats de vida apostòlica. L'interès, no obstant, ha estat irregular.

Preocupació sobre les «intencions»

En alguns sectors s'observa una certa preocupació pel que fa a les «intencions» del Sínode, com si més que un incentiu per continuar la renovació de la vida consagrada afavorida pel Vaticà II, fos un fre al que s'està fent. Un cop de timó pot ser oportú perquè la nau navegui bé, no tant per canviar, sinó per redreçar el possible desviament en el projecte de la travessa a fer.

Hi ha, també, una certa intranquil·litat sobre l'adequada consideració a l'especificitat i varietat dels carismes, de la història, de la forma de viure dels diversos instituts. Preocupació explicable quan en l'objecte de reflexió hi entren els trapencs, la participació dels germans no sacerdots en el govern dels instituts clericals i una precisió ulterior de la fisonomia de l'ordre de les vídues.

El mateix caldria dir pel que fa a les diferents situacions geogràfiques i culturals. No hi ha caps dubte que hi ha una gran sensibilitat pel que fa a aquest tema, com ha quedat ben palès en l'Assemblea Especial del Sínode dels Bisbes d'Àfrica.

Tema més important és el de la relació de la vida consagrada amb el misteri, la comunió i la missió en l'Església. Moltes han estat les tensions que s'han produït en alguns moments. Des de l'acceptació del magisteri de l'Església fins a l'abandonament d'obres apostòliques, passant per la relació carisma-institució, profecia-ordenament pastoral, autonomia dels instituts i autoritat de l'Església. Es demana del Sínode una reflexió profunda, teològica, i eclesial sobre la identitat i missió de la vida consagrada. És freqüent que aquesta petició provingui més dels sectors episcopals que dels instituts de vida consagrada. Una excepció poden ser els instituts seculars, que no acaben de veure suficientment reconeguda, no tant la seva situació en l'Església, com la valoració de la unitat secularitat-consagració.

La formació inicial i permanent

La formació, tant inicial com permanent, és un altre dels afers que es repeteix en les peticions al Sínode. Formació interna per a la vida de l'Institut i preparació per comprendre millor la comunió. En aquest capítol, es demana un interès recíproc pel co-

Davant el Sínode sobre la Vida Consagrada

Esperances i temors

consells evangèlics.

Els temes escollits per a les assemblees generals del Sínode han de reunir una sèrie de característiques que els facin interessants i d'actualitat per a tota l'Església. No és, per tant, el Sínode dels religiosos per als religiosos. Sinó un Sínode de l'Església per a tota l'Església. Per això la celebració de la IX Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes, que té per lema «La vida consagrada i la seva funció en l'Església i en el món» és un esdeveniment de gràcia per a tot el poble de Déu.

De la polèmica a la reflexió profunda

Amb l'anunci del tema de

l'Assemblea General arribà la polèmica. ¿Què s'entén per «vida consagrada» i quin interès pot tenir per a tota l'Església? La varietat de formes de viure la consagració baptismal es podia englobar, per bé que analògicament, en aquesta expressió? ¿Es tractava d'una situació de compromís per donar contingut a un sector de l'Església que s'ha vist relegat a un segon pla en els treballs dels sínodes anteriors?

L'aparició dels *Lineamenta* fou aprofitada, en alguns sectors religiosos, per expressar males tares i disconformitats, desconfiança i presumpció davant el que consideraven un treball dirigit amb molt poca participació dels qui formen part de la vida consagrada. Va aparèixer la llis-

Religiosos i religioses són els qui més interès han demostrat.

Situació actual de la vida consagrada, la seva identitat dins el misteri de Crist i de l'Església, la comunió eclesial, la seva missió amb l'Església arreu del món. Aquests són els capítols de l'*Instrumentum laboris*, la «guia» de reflexió i debat sinodal.

¿Què és el que es demana al Sínode? Més concretament: ¿Què han demanat els bisbes, els membres dels instituts de vida consagrada a aquesta Assemblea General Ordinària?

Una queixa que es repeteix és la de la manca de coneixement i de valoració de la vida. Aquest problema augmentarà quan es parli dels instituts seculars i de les societats de vida apostòlica,

El missioner es preocupa per les necessitats del poble fidel

Les religioses contemplatives animen amb la pregària la vida de l'Església

neixement de la pròpia identitat i missió. En els seminaris i en les cases de formació, que s'estudii i reflexioni el que és la vida apostòlica i la vida consagrada. Que les persones aprenguin a reconèixer-se amb la seva pròpia funció en el poble de Déu i a col·laborar en l'única missió evangelitzadora de l'Església.

Hi ha una súplica insistent: que el Sínode serveixi per mantenir i donar un fort impuls a la funció profètica de la vida consagrada. Potser en aquesta petició es reflecteixi un cert temor a què el Sínode oblidí tota la força profètica que ha suposat la renovació en la vida consagrada després del Vaticà II.

La gran presència de la dona

Es presenta, en aquesta assemblea, un tema —el del lloc i missió de la Església— que, més que conflictiu, es ineludible, a causa, entre altres raons a la nombrosa i ufana presència de la dona en els instituts de vida consagrada. Els tres mil instituts femenins, davant els cinc-cents masculins, la profunda renovació que s'hi ha fet l'avantguarda apostòlica i ministeris tan variats en què s'ocupen, fan imprescindible aquesta profunda reflexió sobre la dona consagrada. Més que una «plataforma» per a la reivindicació, és el moment d'un sincer estudi sobre una realitat, tan nombrosa com activa i, també cal dir-ho, amb seriosos problemes sobre la identitat, com dones, dins de l'Església.

Joan Pau II ha recordat el sentit d'aquest Sínode amb aquestes paraules: «Els successors dels apòstols es reuniran per tractar de la vostra vida i de la contribució que els vostres fundadors i fundadores, junt amb les seves respectives famílies espirituals, han donat i donen a la missió de l'Església. Desitgen comprendre en tota la seva amplitud i profunditat el projecte

Les religioses d'acció social, apropen l'església al poble

del Senyor que santifica, enriqueix i orienta al seu poble mitjançant els dons i els carismes de les comunitats de vida consagrada i de les societats de vida apostòlica. Els bisbes volen ajudar-vos a ser llevats evangèlic i evangelitzadors de les cultures del tercer mil·lenni i dels ordenaments socials dels pobles». (*Instrumentum*, 2)

Moment per al discerniment

Signe d'estimació a la vida consagrada, d'esperança i d'alè, és aquest temps de gràcia per a tota l'Església. No hi ha dubte que també serà moment adequat per al discerniment. La qual cosa, gairebé necessàriament, comportarà el contrast d'opinions diverses. Però no es treballarà tant per arribar a un consens, com per respondre amb fidelitat a allò que l'Esperit suggereix a l'Església.

«Fer viva i eficaç la nova evangelització en la vida consagrada és potser el fruit més important, que es pot esperar del Sínode» (*Instrumentum*, 95). Si en termes de novetat en l'impuls apostòlic, en el caliu missioner, en la revisió i eficàcia pastoral dels mitjans utilitzats en l'evangelització, no hi ha cap dubte que la vida consagrada —carisma de l'Esperit per a l'Església— té alguna cosa important a dir, més en les obres que en les paraules, sobre la consagració de la vida a Déu, el seguiment fidel de Jesucrist, el camí de les benaurances, la vida fraterna, senzilla i pobra, el lliurament al servei dels altres en caritat sense límit.

Quelcom de tranquil·litat hi havia entre els membres de la vida consagrada pel que fa als que directament havien de participar en l'assemblea sinodal. És el Sínode dels Bisbes. Ells seran els protagonistes de l'esdeveniment, «com a pastors i guies de la perfecció, en fidelitat a cada un dels instituts» (*Instrumentum*, 1). Juntament ambells, alguns representants dels superiors generals, religiosos i religioses, instituts seculars, societats de vida apostòlica, homes, dones, sacerdots i laics. Cada un aportant, en benefici comú de l'Església, del carisma, ministeri i funció que ha rebut de l'Esperit.

Com oració i desig, podem recordar les paraules de sant Pau als Filipencs: que sigui un mateix amor i un mateix esperit: que cada un cerqui no el seu propi interès sinó el dels altres. Sempre, amb els mateixos sentiments que hem vist en Crist.

■ Monsenyor Carlos Amigo Vallejo

és arquebisbe de Sevilla i president de la Comissió Mixta Bisbes-Superiors Majors, i pare sinodal elegit per la Conferència Episcopal Espanyola (De «Ecclesia»)

UNA VEU EXULTANT

Una veu exultant és un cantoral amb 275 cançons, 39 de les quals són de gregorià en català.

Molts ja han descobert aquest cantoral que ha d'arribar a totes les parròquies i comunitats.

Aquestes cançons són com melodies populars amb lletres plenes de contingut i agraden als petits, joves i grans.

Les cançons del cançoner «Pregàries» de la col·lecció «Cançons per al poble» publicat l'any 1971, ara les trobareu en aquest cantoral: Una veu exultant dels núms. 193 al 275.

Edició també amb lletra soja. 17 cassettes. Preus populars.

GREGORIÀ EN CATALÀ

● Heus ací dos cassettes preciosos de gregorià en català. La solfa i la lletra les trobareu al cantoral *Una veu exultant*, preparat per Mn. Josep Soler.

● Interpreten aquests cassettes: La coral «Nou ressò» i «Amics del cant gregorià de Gràcia». Direcció: Joan Ubéda. Solista: Mn. Lluís Saumell. Organista: Xavier Saliatti.

ADVENT, IMMACULADA I NADAL

Aquests cassettes de gregorià en català no poden faltar ni a casa teua ni a la teua comunitat.

Seminari sobre Empresa i Família

El 40,7 per cent de les dones espanyoles treballen fora de la llar

Demanen un canvi en la fiscalitat

Rosario Martín Gutiérrez de Cabiedes, presidenta de Fons d'Inversió Gestinova, va manifestar que a Espanya l'ajuda familiar «és ridícula» i va demanar un canvi en la fiscalitat, de manera que es tingués en compte les persones i no les unitats familiars, «ja que actualment paga el mateix un solter que un cap de família», i les seves càrregues són diferents.

Rosario Martín va intervenir en el IV Col·loqui sobre Ètica Empresarial i Econòmica, organitzat per l'Institut d'Estudis Superiors d'Empresa (IESE) i va parlar de «Maternitat i treball empresarial», des de la seva pròpia experiència personal. Va treure dades comparatives del treball de la dona a la Unió Europea i va assenyalar que la dona treballa a Europa en un 57,4 per cent, tot i que a Espanya són solament un 40,8 per cent. El treball de la mare digué «no té marxa enrera».

El treball de la mare fora de la llar és una decisió que cal

prendre des de la llibertat i des de la responsabilitat, va dir Rosario Martín, i és necessari fer compatibles el treball amb la maternitat, tant en l'àmbit personal, empresarial com social. «M'agrada més parlar des de la responsabilitat, que no des dels drets».

Cal destacar que en l'àmbit familiar l'home i la dona no són substituïbles, però sí ho són en el treball. Per tant, tota elecció ha de tenir en compte una escala de valors. El treball de la mare, està clar, és incompatible amb horaris desordenats i desplaçaments

excessius, i va apel·lar a la «imaginació» per saber trobar treballs compatibles.

El problema de la mare que treballa és el temps, «noté temps», tot i que la maternitat no significa «realitzar coses a la llar», sinó «estar» amb els fills i la família. La dona ha de sospesar la seva disponibilitat adequadament. Una solució pot ser el treball a temps parcial, sistema que utilitzen un 27,9 per cent de les dones a Europa. Un dels principals problemes és on deixar els fills nouvinguts.

Rosario Martín va manifestar que la baixa de 16 setmanes per maternitat, amb salari complet a càrrec de l'empresa, «perjudica la dona», perquè és un factor de discriminació.

Els executius utilitzen el treball com a excusa

El sociòleg Pablo Carreño va manifestar, per la seva banda, que els executius a

El treball de la mare «no té marxa enrera»

Hi ha executius que no es preocupen de la família i utilitzen el treball com a excusa

vegades utilitzen el treball per escapar-se de la família. Va criticar els valors negatius que sovintegen actualment entre els executius, els quals moltes vegades treballen amb una ambició desmesurada, o paint informació que els «aliena».

Carreño diu que l'executiu que emmagatzema molta informació després necessita un temps de «digestió» que sols s'aconsegueix amb «dosis de soledat». El treball excessiu moltes vegades és con-

seqüència de la manca de «delegar», que no és el mateix que «encarregar», ja que delegar significa córrer un risc aliè.

A vegades l'executiu utilitza l'empresa com «una cobertura d'una vida familiar deficient», i Pablo Carreño va dir que «s'anteposa el terreny professional per sobre de l'afectiu, sense tenir en compte que allò professional afecta el «fer» de la persona, mentre que l'afectiu pertoca a l'«ésser» de la persona». (Europa Press)

Es una iniciativa de la Plataforma «Família Humana»

Ampli suport ciutadà al «manifest per la família»

Davant la importància de la Conferència sobre Població i Desenvolupament, que es va celebrar al Caire, diverses associacions de l'Estat van decidir constituir abans de l'estiu la plataforma Família Humana. La iniciativa va sorgir amb l'objectiu d'aconseguir el màxim nombre possible d'adhesions a un manifest prèviament elaborat, on s'expressava un total desacord amb el document marc de l'ONU, favorable a promoure l'anticoncepció, mesures d'esterilització, l'avortament i, en definitiva, tapar les veritables injustícies del món reduint artificialment la població. La plataforma és independent de les activitats dels col·lectius que la van formar. A més, ha rebut suport d'organitzacions no governamentals i de personalitats a títol individual.

La constitució de la plataforma Família Humana ha tingut també com a objectiu conscienciar el representant espanyol a la Conferència de la necessitat de votar negativament qualsevol resolució en la línia del document marc. El fet que 1994 hagi estat declarat Any Internacional de la Família ha estat un motiu també molt important per fer una crida en la seva defensa. El document parla de la família com «un nucli més de la societat», en una contradicció total amb l'Acta dels Drets Humans, on es diu que és «el seu nucli bàsic». D'altra banda, no es parla tampoc del matrimoni ni del dret dels pares a triar la formació dels seus fills.

La resposta

Els països del Tercer Món han declarat que «la seva única riquesa són les persones que posseeixen». Joan Pau II s'ha posat un cop més a favor dels més pobres, i molts altres caps d'Estat han aixecat la veu d'alarma sobre el perill de les polítiques proposades.

Finalment, però, tot i que la Conferència Sobre Població i Desenvolupament no ha mostrat el canvi total desitjat, sí ha acabat amb un consens que podríem qualificar com a «mal menor». I en això, ha contribuït la plataforma Família Humana. Arreu d'Espanya, moltes persones han signat el manifest. A Catalunya, podríem destacar firmes com les del president del Parlament, Joaquim Xicoy, la senyora Marta Ferrusola, el professor d'universitat Joan Piqué Mestre, el diputat al Congrés per Barcelona Manuel Milián Mestre, el magistrat Victoriano Domingo Loren, membres de la fundació Pro-Vida, com les doctores Montserrat Rutllant i Maria Dolors Voltas, i moltes altres representatives de la vida política, cultural i social.

La Conferència del Caire ja és història. Els homes i les dones, ara, hem de conscienciar-nos que cal educar la població en la línia d'una aposta per la veritable justícia: la de la distribució dels recursos.

■ Ignasi Miranda

El treball de les dones

Aquest és un d'aquells temes que requereix molts matisos i cal enfocar-lo bé per evitar malentesos. No s'hi valen sentències com la que vaig sentir fa uns dies en una conversa de cafè: «Si les dones no treballessin, nosaltres tindríem menys atur». Qui parlava així era un home de més de quaranta anys, amb mostres evidents de desencís davant d'una situació personal difícil.

La seva afirmació pot ser certa en un sentit. Però també no ser-ho des d'una altra perspectiva, ja que les dones que treballen fora de casa donen feina a guarderies, cangurs, empreses que distribueixen menjars ràpids o dones de fer feina.

Té la seva explicació el legítim desig de moltes dones de treballar. Moltes no volen renunciar als beneficis d'anys d'estudis i sacrificis i la possibilitat d'exercir una professió apassionant. Saben que el treball és un factor de promoció i que als ulls de la societat tindran una consideració més rellevant si exerceixen determinades activitats laborals. Moltes dones no accepten romandre a la llar i disposar de pocs diners per a ús personal. A tot això, cal afegir el greu escandalós dels habitatges en les grans ciutats i l'alça contínua dels preus.

Ja queda llunyana l'època en què les dones no ocupaven cap lloc de responsabilitat en la societat i es dedicaven exclusivament al seu paper d'esposes i mares. En conec més d'una que acceptaria de bon grat romandre a casa per dedicar tot el seu temps a les tasques pròpies de la llar. Ho considerarien més gratificant i també menys estressant que determinades feines poc creatives.

La situació òptima passaria perquè tota dona que ho desitgés tingués la possibilitat de tenir cura dels seus fills durant els tres primers anys de vida i que aquest fet no representés cap tipus de problema per al reintegrament a l'activitat laboral. Com es pot deixar sense cap mena de recança un nadó poc conegut a d'altres, encara que siguin persones d'absoluta confiança?

Fóra bo que es comencés a estudiar seriosament la possibilitat del treball a temps parcial per evitar les llargues jornades laborals dels dos membres de la parella. Es tractaria d'aconseguir una vida més harmoniosa i agradable, en la qual no sigui necessari corre en tot moment i viure en un estat d'agitació permanent. Hem de fer un esforç per assolir un màxim d'equilibri en benefici dels infants i de nosaltres mateixos.

■ Tomàs Puntí

Amb motiu de la III Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament

Dos testimoniatges sobre la Conferència del Caire

El Sr. Fernando De Salas Moreno és advocat, corredor de comerç col·legiat i analista d'inversions. Va assistir a la Conferència del Caire com a vice-president d'Acció Familiar de Barcelona i com a observador pel Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya.

—¿Quins són els objectius i l'ideari de l'entitat a la qual vostè pertany?

—Els objectius són consolidar el concepte de família com a unió estable d'home i dona amb possibilitat de procrear —independentment de la seva raça, religió o estament social— i defensar aquest concepte dels atacs, errors i equivocacions que avui dia envolten la família. *Acció Familiar de Barcelona* és una associació apolítica i aconfessional, amb principis de l'humanisme cristià, que vol difondre el concepte de família i defensar-lo de qualsevol tipus de manipulació.

—Els cent vuitanta-dos estats que han participat a la III Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament, celebrada recentment al Caire, han arribat a un consens sobre el pla d'acció de l'ONU. ¿Aquest document és realment una eina útil de treball, o bé, una solució de compromís que no porta enlloc i que aviat quedarà oblidada al bagul dels records?

—Les directrius del pla d'acció no constitueixen acords vinculants per als països que el donen suport. El contingut d'aquest document acostuma emprar-se com a referència, per disposar de criteris generals així com per justificar polítiques de població i desenvolupament dels diferents països. La seva eficàcia depèn de cada país, la qual cosa queda demostrada en els anteriors documents de Bucarest (1974) i Mèxic (1984).

—El consens ha estat possible després d'algunes reserves de diferents Estats (el Vaticà, països llatinoamericans, països musulmans) les quals han estat consignades en un text annex. ¿Quina lectura se'n pot fer?

—Les reserves manifestades fonamentalment per la Santa Seu són degudes sobretot a la claredat de doctrina que sempre ha manifestat el Vaticà. En un document ple d'ambigüitats i de frases amb un significat múltiple, era del tot necessari un aclariment per part de la Santa Seu. El Vaticà no es mou en les seves relacions polítiques per interessos econòmics, la qual cosa reforça encara més la seva postura, malgrat la multitud de pressions perquè modifiqués la seva actitud. Altres països signants de diverses esmenes les han realitzat per tal de coincidir amb la Santa Seu en la dignitat de la persona humana.

—Aquestes jornades sobre població i desenvolupament s'han centrat principalment al voltant del tema de la població i tot un seguit de qüestions polèmiques (avortament, moral sexual, anticoncepció...) mentre que els temes cabdals com el desenvolupament, la lluita per combatre la pobresa o els desequilibris entre els països industrialitzats i els pertanyents al Tercer Món han quedat relegats a un segon terme. ¿Què en pensa vostè d'això?

—De les 113 pàgines del pla d'acció, només 6 han estat dedicades al desenvolupament i 107 als temes de població. És, doncs, un engany el parlar de desenvolupament quan alguns estats no els interessa que els països pobres rebin tècnics, formació, elements de treball i altres ajuts que podrien posar en perill algunes polítiques econòmiques dels països industrialitzats. La dedicació de la major part de la Conferència a debatre mètodes de planificació familiar, entre els quals s'hi trobava l'avortament, va obligar alguns països a mantenir les seves postures per evitar un mal irreparable a la humanitat.

—Faci'ns un breu balanç general de la III Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament.

—Com a èxits de la Conferència podríem destacar: la gran participació al Forum de les ONG, malgrat que la seva veu no hagi estat suficientment valorada a la Conferència; el suport d'Acció Familiar i d'altres organitzacions a favor de la família; els països que defensaven la dignitat de la persona; el manteniment dels acords de Mèxic per tal de no considerar l'avortament com a mitjà de planificació familiar i la denúncia per part d'alguns països del llenguatge ambigu, destinat a confondre el concepte de família.

I com a fracassos: la manca de rigor en les estadístiques i percentatges, que posen de manifest la poca fiabilitat de les esveradores previsions pel que fa a la superpoblació i el posar de descobert l'interès d'alguns països per evitar una immigració familiar, al no considerar com a dret la reunificació de les famílies.

—El concepte *planificació familiar* ha estat substituït pel de *salut reproductiva*. ¿Creu encertat el canvi de denominació o pensa que pot provocar més confusió sobre el tema?

—Els termes *salut reproductiva* i *planificació familiar* són conceptes diferents. Dins de *salut reproductiva* s'inclou el terme *regulació de la fertilitat* (paràgraf 7.1) i, dins d'aquest, segons l'OMS, hi ha inclòs l'avortament. Per contra, dins de *planificació familiar* s'exclou l'avortament com a mètode de control, d'acord amb el paràgraf 8.25. És important conèixer les definicions de cada frase, per evitar el seu ús indegut. La permanència d'ambdós conceptes en el pla d'acció provoca confusió i ambigüitat.

La Dra. Cristina Canet Bonafont és metge, hematòloga, especialista en nutrició i obesitat. Assistí a la Conferència del Caire com a soci ordinari de *Metges Cristians de Catalunya*.

—¿Quins són els objectius i l'ideari de l'entitat a la qual vostè pertany?

—L'objectiu és ajudar a la formació dels metges en temes d'ètica i deontologia. L'ideari de *Metges Cristians de Catalunya* és l'humanisme cristià dins el marc de la biomedicina.

—Els cent vuitanta-dos estats que han participat a la III Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament, celebrada recentment al Caire, han arribat a un consens sobre el pla d'acció de l'ONU. ¿Aquest document és realment una eina útil de treball, o bé, una solució de compromís que no porta enlloc i que aviat quedarà oblidada al bagul dels records?

—Es podria considerar una eina de treball dins d'un marc molt general, però en punts concrets pot arribar a trencar la deontologia mèdica, com és el cas d'avortaments, esterilitzacions, lligadures de trompes i mutilacions que es proposen en el document. Hi ha punts que consideren la salut com la qüestió fonamental, sense vulnerar altres principis i, en aquest aspecte, es pot considerar força positiu.

—El consens ha estat possible després d'algunes reserves de diferents Estats (el Vaticà, països llatinoamericans, països musulmans) les quals han estat consignades en un text annex. ¿Quina lectura se'n pot fer?

—Aquestes divergències, sota el punt de vista mèdic, són temes que afecten la moral del metge. El tema de l'avortament no pot coincidir mai amb l'ideari mèdic, la qual cosa és compartida per altres països com els musulmans, llatinoamericans... La solidesa de conceptes expressada pel Vaticà i la resta de països ens ha servit profundament com a suport per mantenir-nos dins d'una línia coherent amb els nostres principis mèdics.

—Aquestes jornades sobre població i desenvolupament s'han centrat principalment al voltant del tema de la població i tot un seguit de qüestions polèmiques (avortament, moral sexual, anticoncepció...) mentre que els temes cabdals com el desenvolupament, la lluita per combatre la pobresa o els desequilibris entre els països industrialitzats i els pertanyents al Tercer Món han quedat relegats a un segon terme. ¿Què en pensa vostè d'això?

—Penso que ha estat una clara manipulació d'alguns estats i associacions que, moguts per interessos econòmics en comptes d'humanitaris, han promogut temes que donen un benefici a curt termini, en lloc de destinar aquests diners a donar formació, cultura i educació a la dona dels països pobres. Es faran despeses de milions de dòlars però no per al desenvolupament de la població sinó principalment per a la seva eliminació. Es faciliten mitjans de contracepció (píndoles, DIU...) però no se'ls informa de les dolentes conseqüències físiques i psíquiques que repercuteixen en la seva salut i en les seves relacions conjugals.

—Faci'ns un breu balanç general de la III Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament.

—El principal èxit és la redacció de l'article 8.25, en el qual es diu que l'avortament mai no podrà ser considerat un mitjà de planificació familiar. Des d'un punt de vista mèdic i cristià, qualsevol altra interpretació constituiria la ruïna de la humanitat. També es podria considerar un èxit el gran interès que s'ha demostrat per la dona i les qüestions de maternitat.

Com a fracàs, podríem destacar la manca de relació dels governs amb les ONG mèdiques per tal de conèixer realment els problemes de cadascun dels pobles. Una metgessa de Tanzània es queixava que no tenia guants ni pinces per operar, però el dispensari era ple de preservatius.

—El concepte *planificació familiar* ha estat substituït pel de *salut reproductiva*. ¿Creu encertat el canvi de denominació o pensa que pot provocar més confusió sobre el tema?

—La definició de *salut reproductiva* apareix en el paràgraf 7.1: «Dret a la llibertat d'elecció de mètodes sense risc, eficaços, assequibles i acceptables per a la regulació de la fertilitat». Ara bé, segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), el terme *regulació de la fertilitat* inclou tots els factors científicament demostrats com a determinants de la taxa de fertilitat. Aquests són: planificació familiar, avortament, ajornament del matrimoni i lactància. Així, cada cop que s'utilitza el terme *salut reproductiva* en el text del pla d'acció, automàticament vol dir «dret a l'avortament, segur, sense risc, eficaç, assequible i acceptable».

Enrique Rojas, catedràtic de Psiquiatria

«Per educar la voluntat, cal fer atractiva l'exigència»

L'educació de la voluntat és una assignatura pendent en la psicologia moderna. Molts dels problemes de les persones no es deuen a la manca d'informació o d'intel·ligència, sinó a una voluntat debilitada. A causa d'aquesta necessitat, el psiquiatre Enrique Rojas acaba de publicar *La conquesta de la voluntat* (Ediciones Temas de Hoy), llibre basat en el principi de fer atractiva l'exigència.

Aquest nou assaig perllonga una ja llarga trajectòria d'escriptor, en què Rojas ha anat tractant temes relacionats amb la psicologia humana, com el suïcidi (1978), la depressió (1982), la felicitat (1987), l'ansietat (1989), la sexualitat (1991) o el desarmor (1991).

El llibre està adreçat al gran públic —esposos, pares, professors...—, i sobretot als joves estudiants, als qui dedica les millors pàgines. Després de definir què és la voluntat, el doctor

Rojas fixa els pilars de la seva correcta educació i el seu paper en els diversos estadis de la vida. Per als lectors no tan joves, dos capítols els resultaran de gran utilitat: un subratlla la importància de la voluntat per a la felicitat en la vida conjugal; l'altre analitza els trastorns de la voluntat: apatia, abúlia psicològica i astènia.

Parlem amb Enrique Rojas de la seva nova obra, en la qual, com assenyala el propi autor, es tracta «d'un tema força oblidat i molt poc estudiat per la psicologia moderna», però fonamental. Així, per a Rojas, la voluntat és la clau de volta de l'èxit en la vida, la facultat capaç d'impulsar la conducta i dirigir-la vers un objectiu determinat.

—**Moltes vegades no es distingeix bé entre voler i desitjar. ¿Hi ha moltes diferències essencials o és només qüestió de matisos?**

—No és una qüestió de matisos.

Quan hom vol alguna cosa, és la seva voluntat la que mena la nau; quan simplement es desitja, són els sentiments els que el guien a actuar. Desitjar és abellir quelcom que es veu, però que radica en l'afectivitat i acostuma a dependre de sensacions externes. Voler és veure's motivat a fer alguna cosa posant la voluntat per davant, ja que sabem que això ens millora, eleva la conducta vers a nivells superiors. El voler es produeix, sobretot en l'home madur.

—**¿Es pot educar la voluntat?**

—Sí. En primer lloc, cal saber les fites que desitgem. L'estudiant, per exemple, té el deure d'aprendre a aprofitar el temps, i això comporta estudiar amb ordre, lluitar per vèncer les distraccions, treure més partit de les classes o fer resums que sintetitzin part de les assignatures. Així millorarà el seu projecte personal.

Pensem també en la vida

afectiva. Quan hom revisa aquesta dimensió, amb seguretat trobarà elements per polir o qualitats per millorar. Potser calgui canviar el tracte afectiu diari: aquí entra de ple intentar vèncer el propi caràcter, procurar fer alguna cosa més per les persones que estan a prop, conèixer-les millor per establir unes relacions més humanes i cordials...

—**Vostè afirma en el seu llibre que dos ingredients bàsics de la voluntat són la motivació i la il·lusió. Encara que aquesta darrera sembla avui difícil, ja que vivim en una societat desencantada.**

—La motivació i la il·lusió són una de les dues vessants de la voluntat; l'altra és l'ordre i la constància. La voluntat més ben disposada és la més motivada. La persona motivada veu la fita com alguna cosa gran i positiva que pot aconseguir; perquè des de la indiferència no es pot cultivar la voluntat. La il·lusió, com l'esperança, és el darrer que es perd. L'home il·lusonat, que sap el que vol i a on va, sempre està a l'aguait i difícilment s'enfonsa. Fins i tot, en els pitjors moments, hi ha una mica d'esperança sota les cendres. Aquí és fonamental la capacitat de tornar a començar, que fa créixer la persona i l'enforteix.

—**¿És tan important l'ordre i la constància per aconseguir el que hom s'ha proposat?**

—Sens dubte. Molts fracassos escolars i professionals no es deuen a la manca de capacitat intel·lectual, sinó que aquestes persones no han après a posar en joc les bases del treball, perquè no han estat educades per això. Posant ordre en la seva vida —en el cap i en el cor— i esforç continuat, aquests fracassos poden convertir-se en èxits. Cal que els pares i educadors ensenyin els seus fills i alumnes a estimar l'esforç, a veure'l com una cosa positiva i alliberadora.

—**¿I la felicitat seria la conseqüència de tot això?**

Enrique Rojas, que pertany a la generació de metges humanistes, ha tractat en els seus llibres temes com el suïcidi, la depressió, la felicitat, l'ansietat, la sexualitat o el desarmor

—L'objectiu de la felicitat és la realització plena d'un mateix. Això es concreta en dos segments claus: tenir una personalitat amb una certa solidesa i tenir un projecte de vida. Aquest projecte implica tres trets complementaris: contingut, direcció i unitat. Tot projecte, que mai no ha de ser rígid, comporta conèixer les aptituds i les limitacions de cada un. Cal evitar la dispersió i saber dir que no a altres incitacions interessants i lícites, però que distreuen de l'objectiu.

El veritable objectiu de la voluntat és aconseguir la victòria sobre un mateix. La felicitat que jo proposo es basa en quatre punts: tenir una personalitat definida, viure d'amor, treballar amb sentit i tenir la cultura com a fons; o sigui, amor, treball i cultura. Per mantenir tensa i ben disposada la voluntat és essencial exercitar-se en petits venciments encara que no comportin cap benefici immediat. En ells, hi ha entrenament i aprenentatge. Cal lluitar amb un mateix, perquè l'enemic habita en el nostre interior i té diferents noms: mandra, apatia, recerca febril de la comoditat i d'un confort il·limitat, no tenir cap visió de futur d'un mateix, etc.

■ J. Cachán
(Aceprensa)

1.500 morts cada any quan som a punt d'arribar al segle XXI

La pesta encara mata

Considerada sovint com una malaltia del passat, la pesta, o «mort negra», que ha mort a milions de persones fins a l'Edat Mitja continua a l'alba del segle XXI, i provoca la mort de gairebé 1.500 persones anualment com a terme mitjà, segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) amb seu a Ginebra.

L'Àfrica, l'Àsia, l'Amèrica del Nord i del Sud són els continents amb més morts per aquesta malaltia —on el risc d'infecció dels homes es manté considerable a les regions on la pesta castiga endèmicament—, segons Eugeni Tikhomirov, especialista en malalties contagioses.

Al Zaire, segons xifres oficials de l'organització, 267 casos de pesta foren enregistrats l'any 1993, i cap xifra no ha estat comunicada després per les autoritats del país.

Les xifres sobre aquesta malaltia són incompletes, segons l'OMS ja que alguns països donen compte només dels casos confirmats per anàlisis serològics o bacteriològics, i també hi ha alguns països que no tenen laboratoris.

Les últimes dades mundials daten de 1992: nou països denunciaren aleshores 1.768 casos, dels quals 198 foren mortals. Des de 1978 fins a 1992 hi

han hagut 14.856 casos, dels quals 1.551 han estat mortals repartits en 21 països.

Els països afectats el 1992 han estat els següents:

Àfrica		
Zaire	390 casos	140 morts
Madagascar	198 casos	26 morts
Amèrica del Sud		
Brasil	25 casos	0 morts
Perú	120 casos	4 morts
Amèrica del Nord		
Estats Units	13 casos	2 morts
Àsia		
Xina	35 casos	6 morts
Mongòlia	12 casos	4 morts
Birmània	528 casos	3 morts
Vietnam	437 casos	13 morts

Onze països, dels quals nou d'africans, han denunciat a l'OMS casos de pesta després de 1978: Angola, Botswana, Kènia, Líbia, Moçambic, Àfrica del Sud, Uganda, Tanzània, Zimbabwè, a més de Kazakhstan, Bolívia i Equador.

■ A.F.P.

CORREDURIA DE SEGUROS, S.A.

Oferim tranquil·litat i seguretat • Serem els seus consellers amics • Truqui'ns
En contactar amb nosaltres manifesti conèixer-nos a través de Catalunya Cristiana.

C/. Urgell, 255, entll., 2a - Tel. 439 14 00 - Fax: 439 69 90 - 08036 BARCELONA

Segons xifres facilitades per l'OMS

Més de 7.000 persones han mort de còlera enguany

GINEBRA (ONU).— Més de 7.000 persones han mort a causa del còlera des de començaments d'any, de les quals 4.181 corresponen als camps de refugiats del Zaire, segons les últimes estadístiques de l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

És més que els 6.781 casos mortals denunciats el 1993 —en proporcions gairebé iguals a Àfrica, Àsia i a l'Amèrica del Sud— però la doctora Maria Neira, coordinadora mundial de la lluita contra el còlera a l'OMS, manifesta que hi ha un esverament excessiu.

«El còlera ha produït la mort del 10% de les persones atacades en els camps del Zaire on totes les condicions de desenvolupament de l'epidèmia s'havien reunit, però seria fals dir que aquesta malaltia progressa», creu ella, cita en contra les xifres de 3'5 milions de nens de menys de cinc anys que moren cada any en el món de disenteries sense tenir relació amb el còlera. Tanmateix, cinc casos mortals de còlera acaben de ser enregistrats a Albània, sis a Crimea, quatre al sud d'Ucraïna, segons xifres oficials publicades recentment. Itàlia, veïna d'Albània, ha pres mesures per no importar la malaltia i a Hamburg 29 marins russos han estat posats provisionalment en quarantena.

Aquestes mesures tradueixen també la «molt mala premsa» reservada a aquesta malaltia que, tanmateix, es cura fàcilment, segons la senyora Neira. «Alguns països, explica, contravenen l'obligació imposada pels governs de declarar a l'OMS els casos de còlera», indicant que al Perú ha pagat car el fet d'haver-ne declarat casos, fent fugir els turistes. «Actualment estem en la setena pandèmia de còlera iniciada el 1961 a

Nens de Rwanda lluitant contra el còlera en un hospital de Goma

Indonèsia, arribant a Àfrica pels anys 70.

Des de principis d'any, a més del Zaire, el còlera ha causat un miler de morts a Somàlia, 282 a Guinea i 153 a Sierra Leona. 55 han mort a Costa d'Ivori, 32 a Nigèria i 22 al Niger.

A l'Amèrica llatina, s'han enregistrat 353 víctimes al Brasil, 164 al Perú, 43 a Bolívia i 36 a Guatemala, una llista no exhaustiva.

A l'Àsia, 171 persones han mort a Filipines, 143 a Laos i 106 a l'Afganistan, i tres morts s'han constatat a l'Índia.

Actualment el còlera, portat per una bacterià i no per un virus, es guareix perfectament, especialment amb l'aportació de sals impeding la deshidratació deguda a les diarrees i als repetits vòmits. Però està lligat a la pobresa i a la manca de condicions

higièniques. En els països industrials, els casos denunciats són generalment casos «importats» després d'estades turístiques.

«Si us renteu en un llac suís, no correu cap perill d'atrapar el vibrió O-1 que ha arrasat els camps rwandesos, o bé l'O-139, imperant fins el 1992 a Àsia», precisa la senyora Neira. Hi ha de totes maneres una desigualtat en el còlera. Els vibrions no desenvolupen toxines en estòmacs de forta acidesa, però poden instal·lar-se en els portadors no desenvolupant la malaltia però podent transmetre-la. De cent persones en contacte amb els vibrions només deu desenvolupen el còlera, les altres són afectades per simples diarrees.

■ G.L.

Campanya de recollida d'ulleres per al Tercer Món

Els Clubs de Lleons de Barcelona, en col·laboració amb el Col·legi d'Òptics i Optometristes de Catalunya, instal·laran aquest dissabte, 8 d'octubre, un centre de recollida d'ulleres usades a la plaça de Catalunya, de Barcelona. Les ulleres aniran destinades a persones del Tercer Món.

Aquesta campanya té com a objectiu la creació d'un centre de reciclatge d'ulleres usades. Lions Internacional disposa d'un centre d'informació que facilita les dades de les necessitats concretes de cada zona del món. Els vidres i les ulleres que es recullen també podran ser lliurades a persones que els necessitin a Espanya.

Les persones que ho desitgin podran donar les seves ulleres usades no tan sols el dia 8 d'octubre, sinó també posteriorment a totes les òptiques de Barcelona.

La recollida d'ulleres forma part de la campanya «La Vista Primer» empresa per Lions Internacional arreu del món. Aquesta organització calcula que cada 30 segons algú cau víctima de la ceguesa, essent possible la seva prevenció o recuperació.

● E.P.

La revista «Estris» parla sobre la consolidació de l'organització de l'esplai

L'educació en el lleure, un dels pilars en la formació de l'infant

En aquest número, la revista Estris dedica les seves pàgines a aprofundir sobre les possibilitats que té una federació o moviment de centres a favor de la seva consolidació. Un aspecte destacat és el paper d'aquestes mateixes estructures i dels seus dirigents en l'acompanyament personal dels equips humans dels centres, des d'una perspectiva del creixement humà i cristià.

El president de Coordinació Catalana de Colònies, Casals i Clubs d'Esplai, Josep Oriol Pujol, fa una reflexió sobre la consolidació de les entitats de lleure especialment quan ens movem en una cultura on, cada vegada més, l'educació del lleure s'erigeix com un dels pilars de la formació de l'infant i de l'adolescent. Per l'autor d'aquest tema és aquí on rau la necessitat d'una bona gestió de les entitats d'iniciativa social.

Sota el títol «Què podem fer pels centres d'esplai?», el gerent del Movibaix, Carles Barba, ens ofereix l'experiència d'aquesta federació de centres. Seguint l'objectiu principal de treballar per a la consolidació, enfortiment i reforçament de les entitats d'esplai, el següent pas és fer una anàlisi de la realitat concreta de cada lloc. Carles Barba també ens parla de sis aspectes que pot treballar un moviment per enfortir els seus lligams amb les diverses entitats que el formen i també el seu arrelament a la societat.

Tasca pastoral en l'educació en l'esplai

De la tasca pastoral ens en parla el director de l'Institut de Recerca i Estudis Religiosos, Ramon Prat, que parteix la seva consideració formulant una qüestió: «qui

acompanya els monitors i com es fa per tal que els grups s'encaminin vers la joia de viure i el sentit que dóna l'Evangeli? L'autor d'aquest tema conclou afirmant que l'esplai és un espai privilegiat per a realitzar una tasca educativa envers la persona sencera, i destaca el paper que dins d'aquesta tasca ha tingut la Coordinadora Catalana de Colònies, Casals i Clubs d'Esplai.

I ja que els joves són una de les parts més importants implicades en la consolidació de l'esplai, Estris dedica la conversa d'aquest número a un gran observador de la realitat juvenil, Jordi Vila-Abadal. A partir de la seva recent obra, *La joventut: entre l'encant i el desencant*, fa una reflexió sobre els joves des del realisme, però també des de l'esperança.

● C.C.

L'amor no se'n va

És curiós com s'admeten fàcilment com a veritats indiscutibles certes afirmacions que, ben analitzades, resulten falses del tot. I, d'això, no se n'escapa ningú.

Sembla generalment admes que a vegades, i d'un temps ençà amb més freqüència, es fa realitat aquella constatació anecdòtica de «l'amor se'n va però ella es queda», i sembla que ja s'ha aconseguit que en aquests casos se'n vagi tothom. Fins a l'extrem que, ara, quan en una parella s'arriba a la conclusió que l'amor se n'ha anat ja no es queda ningú, i cada un dels membres de la parella aviat té un substitut, un amor nou.

Tanmateix, després de molts dies de reflexionar-hi, després de llargs anys d'experiència i de vivència matrimonial, m'atreveiria a assegurar que l'amor no se n'ha anat, perquè en molts casos d'aquestes separacions, d'amor, mai no n'hi ha hagut gens. Avui, de qualsevol atracció se'n diu amor i moltes persones s'han casat més d'una i més de dues vegades, s'han considerat més o menys felices, però no han conegut l'amor. De fet, ni han conegut la felicitat. S'han conformat amb un succedani, amb una certa satisfacció, i han proclamat que eren felices, i segurament s'ho han cregut.

L'amor, l'amor conjugal, l'amor sublim capaç de grans meravelles, resta el gran desconegut per a tantes d'aquestes persones que s'han casat encapritxades, però no pas enamorades. L'amor és sofer, és generós, és abnegat. L'enamorat no es casa, egoïstament, per ser feliç sinó que pensa en com fer feliç la persona estimada. L'enamorat és feliç quan veu que la persona estimada se sent feliç.

Alguns han criticat l'amor autèntic, al qual titllen de víctima sempre sacrificada, sempre suportant els defectes i els abusos de l'altre. El critiquen perquè no el coneixen. Quan hi ha amor de debò, que certament és generós, sacrificat i abnegat, els defectes de la persona estimada no se suporten, sinó que es comprenen, s'accepten, s'assumeixen i s'estimen. Això no significa renúncia a eliminar aquests defectes, ben al contrari, l'amor inspira la manera d'actuar amb tota franquesa i tota confiança en la correcció mútua que naturalment porta a la compenetració, l'intima coneixença, a la total identificació, és a dir, a la plena felicitat.

Amb el temps, no solament l'amor no se'n va sinó que creix i uneix més i més la parella d'enamorats que mai no han d'autoenganyar-se amb estèrils intents de «fer l'amor» perquè poden «viure l'amor» en tota plenitud.

■ Antoni Munné i Tomàs

L'Índia prohibeix el diagnòstic prenatal del sexe

El parlament de l'Índia ha aprovat una llei que prohibeix el diagnòstic prenatal del sexe. La mesura intenta frenar el ràpid creixement dels avortaments selectius de bebès de sexe femení, en un país on les nenes són considerades com una càrrega financera pel dot que cal pagar quan es casen. Grups feministes han aplaudit la iniciativa. Els qui critiquen la prohibició asseguren que aquests tests continuaran fent-se de manera clandestina.

Els avortaments selectius de nenes distorsionen la proporció entre naixements d'un i de l'altre sexe. Segons el cens del 1991, per cada 1.000 nens arriben a néixer 929 nenes, mentre que l'any 1901 naixien 972 nenes.

Així com a Occident el fill nonat pot ser eliminat per diversos motius de conveniència, a l'Índia ser nena pot ser motiu suficient per convertir-se en una filla no desitjada. Per respondre a la demanda de la societat, han proliferat les clíniques privades que ofereixen el diagnòstic prenatal del sexe amb diverses tècniques. Aquest diagnòstic, unit a la permissiva llei de l'avortament, permet sortejar el problema del dot.

A partir d'ara el diagnòstic prenatal sols podran fer-se en algunes clíniques autoritzades, en els casos en què es previngui l'existència d'una malaltia hereditària lligada al sexe.

Acprensa

Un llibre de la UNESCO analitza la situació mundial

Sense educació, el sud no tindrà veu en el concert mundial

El llibre de la Unesco *Informe Mundial sobre la educació 1993*, imprès a Espanya per l'editorial Santillana, ofereix aquests dies una visió global dels principals problemes de l'educació en el món, amb especial dedicació al desequilibri que hi ha en aquest àmbit entre els països del Nord i els del Sud.

Elaborat per la secretaria de la Unesco, aquest llibre reuneix en les seves pàgines el segon informe sobre l'educació d'una nova sèrie biennal, la finalitat de segons el seu equip d'edició, «és presentar una anàlisi àmplia i concisa de les grans tendències de l'educació i els principals problemes de la política educativa en el món».

El punt central d'aquest informe és «l'educació en un món en ajust i transformació», i en els seus apèndixs s'inclouen estadístiques poc conegudes entorn a la situació real de l'educació, amb els principals paràmetres en més de 170 països, així com els quadres sintètics per regions.

El text ara publicat subratlla el desfasament dels nivells de coneixements entre els països industrials rics de l'Hemisferi Nord i els països en desen-

volupament del Sud, tot ressaltant que encara que s'hagi progressat en la reducció d'aquestes diferències, «hi ha el perill real que aquest desfasament s'agreugi per alguns dels països més pobres del món».

En aquest sentit el nou informe puntualitza que «Si el Sud no aprèn a controlar les forces de la ciència i la tecnologia, no tindrà possibilitats de desenvolupar-se i tenir veu pròpia en el concert mundial. El fonament essencial per constituir les capacitats científiques i tecnològiques al Sud és una mà d'obra instruída; per a aconseguir-ho, aquests països han de subministrar una educació de qualitat als infants d'entre 6 a 15 anys».

Les diferències en educació en el Sud mateix, i entre el Sud i el Nord, d'acord amb aquest informe, no poden ser eliminades sense una assistència internacional considerable, i convé observar el fet que s'ha produït un canvi en les fonts externes de finançament per a l'educació en els països en desenvolupament: ara els organismes impulsors no són ja bilaterals, sinó multilaterals, sobretot bancs i fons.

En el camp dels diferents nivells

d'alfabetització, el treball elaborat per la Unesco precisa que en el món hi ha una gran diversitat lingüística, especialment en els països del Sud, amb unes sis mil llengües parlades arreu del planeta, de les quals només dotze serveixen de canal de comunicació a cent milions de persones.

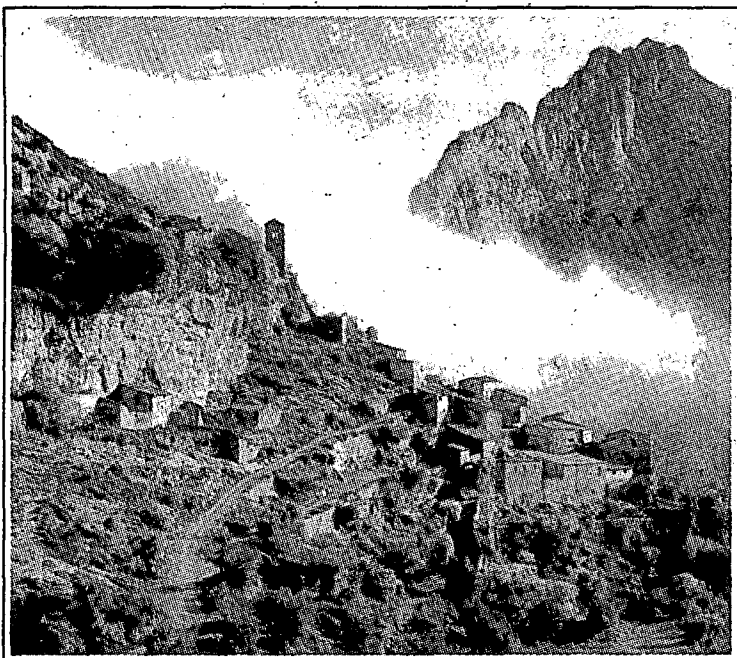
Més de la meitat de les llengües del món es concentren només en set països: Indonèsia (670), Papua-Nova Guinea (850), Nigèria (410), Índia (380), Camerun (270), Austràlia (250) i Mèxic (240), i en uns altres quinze països se'n parlen més de cent, amb la qual cosa hi ha moltes llengües exclusives de molt reduïts grups, que es converteixen així en illes culturals, diu el text.

Per acabar el *Informe mundial sobre la educació* reafirma «la validesa dels actuals convenis jurídics internacionals d'elecció en matèria educativa i els nous problemes amb què s'enfronta la implantació de la igualtat d'oportunitats, així com l'interès creixent per la cooperació internacional en la investigació de l'educació».

● A.E.

XCVIII Viatge Cultural

Diumenge 13 de novembre de 1994

Abella de la Conca

ISONA

COVET

ABELLA DE LA CONCA

Covet. Portada de Santa Maria

DINAREM

Per determinar

Preu: 3.800 ptes., comprenent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truqueu al tel.: 490 59 88. La sortida serà a les 8 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical

AVÍS: La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

Els elements que componen el cosmos

Que en són de variades, Senyor,
les vostres obres, i totes les beu
fetes amb saviesa. La terra és
plena de les vostres criatures.
(Salm 103,24)

■ Francesc Nicolau

L'antimoni. És l'últim dels elements que va ser aïllat, segons sembla, a l'època intermèdia entre alquímia i química. I, com els altres que ja hem explicat, no en podem donar el nom del

descobridor. A l'antiguitat ja era conegut un compost de l'antimoni: el seu sulfur, que els grecs anomenaven «stimmi» o «stibi» (paraula d'origen egipci). En feien una pols negra que servia per a tenyir-se les

guit. Hem de dir, però, que la primera documentació certa i segura sobre l'element que resulta de descompondre l'«stibium» (=estibina) és una obra editada a començaments del s. XVII, que presenta una qüestió històrica força discutida i no aclarida del tot:

«El carro triomfal de l'antimoni»

El 1604 l'editor *Johann Thölde* publicava aquesta obra amb el títol «Triumph-Wagen des Antimonii», escrit en el dialecte de l'Alta Saxònia. Vint anys més tard es publicà en llatí «Curus triumphalis antimonii». Deia l'editor que aquesta obra, i altres que va anar editant, havien estat escrites pel monjo benedictí *Basilius Valentinus* del s. XV, del monestir de St. Pere

podia proposar la tècnica que, de fet, es va seguir després?). No podem pas dir, doncs, que la cosa estigui resolta; però bé podria ser que aquests crítics tinguin raó.

¿I aleshores qui seria l'autèntic autor de les obres atribuïdes al benedictí? Alguns no dubten a donar la resposta: el mateix Thölde que, escudant-se amb el nom d'un suposat savi del s. XV esperava vendre més exemples dels llibres que editava.

A part de tota aquesta qüestió «El carro triomfal de l'antimoni» és un llibre ben interessant. L'autor considera que aquest metall és el medicament més excel·lent, una de les set meravelles del món! I explica totes les excel·lències mèdiques de l'antimoni i dels seus compostos. I n'hi va haver molts que li'n van fer cas. Més i tot del que convenia. Tant que el govern francès va acabar prohibint l'antimoni com a medicina, prohibició que va durar fins al 1666.

Noms i usos de l'antimoni

És curiós el nom que ara rep aquest element. Aplicat al seu sulfur, o potser ja a l'element, apareix ja al s. XV. En català s'escriu «antimonia» i en castellà «antimonia» (en un document datat del 1440). Ens diu Joan Corominas que és probable que vingui de l'àrab: el mot «utmut» (o «itmit»), que certament vol dir «stibium», podia haver donat la variant «timud» i, amb article, «at-timud», del qual el baix llatí hauria arribat fàcilment a «antimonium» per influència dels mots acabats en -monium i -monia, i pels nombrosos termes de l'alquímia que començaven amb «anti». Ara bé el terme àrab primitiu «itmit» podia haver derivat fàcilment del grec «stimmi» (Joan Corominas). Tindríem, doncs, que «stibium» i «antimoni» en últim terme haurien tingut el mateix origen.

S'han proposat altres etimologies menys probables: «anti-monos» = «contra-únic»,

element que no es troba sol; «anti-mond» = «anti-lluna», perquè ben aïllat fa competència a la lluna o sigui a l'argent (i efectivament té un aspecte de plata) o bé «anti-argent», per trobar-se de vegades com impuresa en els minerals de plata. I encara en podem citar una altra, molt faceciosa, que no admet ningú (nosaltres tampoc!), però que hi hagué qui la va suggerir: «anti-moine», és a dir «contra-monjo» (moine = monjo, en francès), i hauria vingut del fet que, tot aplicant un dia fra Valentí una dosi d'aquest metall als benedictins de la seva comunitat, els hagués fet mal en comptes de curar-los.

Afegim-hi encara un detall: els alquimistes van donar a l'antimoni el nom de «regulus» (=règul, reietó), segurament per la seva facilitat d'aliar-se amb l'or, rei dels metalls.

Avui dia l'antimoni encara és usat amb aplicacions innombrables. Intervé en molts aliatges, sobretot amb el plom, al qual comunica duresa i resistència a l'oxidació. I en el cas dels tipus d'impremta, s'ha usat durant segles: com que és dels metalls que es dilata en solidificar-se (no tant com el bismut, però ho fa) el metall fos, de plom i antimoni, omple exactament els motlles i els contorns dels caràcters resten més perfectes. Però encara tenen més aplicacions els seus compostos: s'han usat molt de temps com a medicaments (fra Basili Valentí va exagerar, és clar; però tenia una bona part de raó; els antimonials són preparats farmacèutics de compostos d'antimoni que encara avui dia es fan servir per a combatre paràsits com amebes, tripanosomes,...), com a mordents en la indústria tèxtil, per a la fabricació de llumins, per a la pirotècnia,... No és estrany que la producció mundial d'antimoni sobrepassi les 30.000 tones anuals.

Francesc Nicolau és Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

16. Basilius Valentinus i l'antimoni

pestanyes i les celles. La feien servir egipcis, grecs, romans i altres pobles. A la Bíblia en trobem constància en dos textos: al llibre 2on. dels Reis 9, 30 quan diu que Jezabel es va pintar els ulls és clar que ho va fer amb «stibi» (no es feia pas amb res més) i a Ez 23, 40 es parla d'ennegrir-se els ulls (verb khl) que tothom entén «amb stibi». Aquest mot grec passà al llatí: «stibium», que ha donat lloc a Sb, símbol químic actual de l'antimoni, encara que stibium fos el seu sulfur, no l'element. Del sulfur ara en diem estibina o antimonia.

De totes maneres no és del tot impossible que ja els grecs haguessin trobat la manera de descompondre el sulfur i obtenir l'element. Més encara hi ha qui diu que ja els caldeus de Babilònia ho havien aconse-

l'antimoni. Però d'aquest religiós no en sabem res més que el que ens diu Thölde: que era alquimista, que es va fer metge i, dedicat a estudis químics, va adquirir fama.

Els historiadors crítics no veuen clar que aquest monjo vagi existir mai. ¿Raons? No es troba en la llista provincial dels benedictins d'Erfurt (però: no consta que es conservi la llista completa de tots); els conceptes que explica al llibre estan tan elaborats, per no dir avançats, que més aviat corresponen a finals del segle XVI (¿i no podria ser que Valentinus s'hagués avançat al seu temps?); parla de com preparar els tipus d'impremta amb un aliatge d'antimoni, i a mitjan segle XV tot just s'iniciava l'art d'imprimir i els tipus eren de fusta (¿i no

Catalunya
Cristiana

Puiggarí 5-7
08014 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA nasqué ara fa 16 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem, i no en podem prescindir.

CATALUNYA CRISTIANA actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

CATALUNYA CRISTIANA se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya, i mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom Adreça
Població D.P. Província Tel.

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària
(en aquest cas empleueu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

Data

Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència
Adreça

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

Entitat Oficina DC Compte

Data

Signatura del titular del compte/líbreta

Inaugurada una exposició sobre l'escriptor en el centenari del seu naixement

El perfil humà de Josep Maria de Sagarra

Objectes personals del poeta, escriptor i autor teatral Josep Maria de Sagarra es reuneixen junt a les seves obres en una exposició que es va inaugurar a Barcelona en commemoració del centenari del seu naixement.

La Fundació La Caixa, organitzadora de l'exposició, s'ha volgut unir als actes organitzats amb motiu del centenari de Sagarra amb aquesta iniciativa, la qual segons va explicar la comissària, Teresa Duran, té com objectiu «destacar el perfil humà de l'autor i facilitar la lectura de la seva obra».

L'exposició es basa en una selecció de texts del prolífic escriptor, als quals s'ha d'afegir escrits d'altres autors, biògrafs i comentaristes, i un ampli conjunt de material gràfic i bibliogràfic.

L'itinerari expositiu s'inicia amb un espai introductori que descriu la personalitat de Sagarra a través de texts procedents tant de les seves memòries com d'altres autors, entre els quals Josep Pla, J.V. Foix, Carles Riba o Joaquim Molas.

Posteriorment, la mostra s'estructura en quatre àmbits temàtics que tracten cada u un aspecte determinant en la vida i l'obra de l'escriptor, «quatre perspectives diferents d'aquest personatge excepcionalment popular que va cultivar tot tipus de gèneres literaris: poesia, narrativa, assaig i teatre», comenta Duran.

Un àmbit està dedicat al Sagarra lector, home de

lletres apassionat per la cultura, erudit i gran conversador, un bloc dissenyat com una sala de lectura, que conté tota la seva bibliografia i també les obres que cita en les seves memòries i articles amb l'objecte de què el visitant pugui sentir-se participant de les lectures que van influir en el seu pensament.

El prolífic escriptor, un home apassionat per la cultura i gran conversador, va cultivar tot tipus de gèneres literaris: poesia, narrativa, assaig i teatre

«Naturaleza» i «Urbès» són les temàtiques dels dos espais següents que es corresponen amb dues referents constants a l'àmplia bibliografia de l'autor: el seu arrelament amb la natura i el seu interès particular per l'ornitologia, així com la seva fascinació per l'atmosfera ciutadana —els teatres, els cafès, els viatges.

L'exposició es clausura amb una galeria de retrats en els quals el visitant pot comprovar la precisió satírica de Sagarra per a retratar el perfil i el caràcter dels personatges que va descriure, tant els de creació pròpia com els reals.

Teresa Duran, ha comptat amb l'assessoria de Lluís Permanyer i del fill de l'autor, Joan de Sagarra, va destacar que el disseny expositiu dóna prioritat a emmarcar els texts de Sagarra dins d'uns espais els quals inviten a la contemplació i a la lectura, que «enfatitzen el fet que l'exposició vulgui posar a l'abast del públic la seva obra i estil literari com una forma d'antologia visual».

■ A.E.

EN AQUELL TEMPS...

Una vídua amorosa

Fa uns 3.000 anys, vivia a l'Orient Mitjà un matrimoni amb dos fills. Ells, els tres varons, eren pagesos. Ella, la dona, mestressa de casa. Tots quatre sense saber-ho tenien una professió encara més bonica: eren una família fidel i adoradora de Déu, i per això s'estimaven i es protegien mútuament. En aquell país, com tants d'altres, la meteorologia a vegades tenia cicles enutjosos, cosa que els meteoròlegs no saben a què atribuir, però que la gent de la terra no s'entreté en averiguar, ja que en tenen prou amb patir aquestes vel·litats del clima. El dolent d'aquests cicles és que es recorda més la fases d'una persistent sequera, que les d'abundant pluja, d'aquí que la gent del camp tendeixi a ser de mena pessimista. Però tot i que tingui aquest preàmbul, la història actual no és un drama, ja ho veureu, és una novel·la rosa, tan rosa que fàcilment se'n podria fer una fotonovel·la.

Orgullosos del seu ofici, «fellahs», com eren, homes que s'inclinaven cap a la terra, una terra que no feia cap olor, ja que estava completament seca, van decidir marxar cap a un país on plogués, on a trenc d'alba la terra semblés estar perfumada ja que cada nit la humitejava la rosada. El lloc escollit no els va agradar. Ja se sap que entre veïns sempre hi ha rivalitats. (Imagineu-vos què sentiria un jugador del Barça, si sol·licités fitxar per l'Espanyol perquè el «mister» sempre el deixa assegut a la banqueta i comprendreu els sentiments que tenien en marxar). Els nostres amics, doncs, van anar a les terres de l'Est i les coses els van anar bé, tan bé, que a més a més de treball i prosperitat, van trobar amor, és a dir, que els fills es van casar amb noies que eren una joia. I aquí ve allò de «vet aquí un gat, i vet aquí un gos, i vet aquí que el conte ja s'ha fos...» fins que els va visitar la «germana mort corporal» que ja se sap que a la majoria dels casos no és rebuda com una germana, ja que gairebé ningú no té el candor de sant Francesc. D'aquella família sols van quedar les dones, és a dir: una sogra i dues joves, que no és un trio massa desitjable. La vella va decidir tornar a casa seva amb la família, com tothom s'enyorava. Les noietes vídues volien acompanyar-la, però ella els deia que encara eren molt maques i que es quedessin a la seva terra, que tornarien a trobar marit. Però una va insistir tant, el seu amor era tan gran, que va tornar amb ella. La teva Terra serà la meua Terra, i el teu Déu serà el meu Déu, li deia, ja que no desitjava abandonar-la a la vesprada de la seva vida.

En el seu país la sogra era pobre, la jove era vídua, estrangera i sense ofici. Però tenia decisió. I si ara una dona en aquestes circumstàncies no li queda més remei que servir a la llar, en aquells temps sols tenia la solució de sortir a espigolar, és a dir a recollir les messes que relliscaven dels segadors. Era un ofici pobre i mal pagat, ja que sovint s'acusava de furt a qui l'exercia i gairebé mai no anaven errats. Però ella va caure bé entre els xicots, i al propietari de les terres des del primer dia. I així l'amo conco un dia li oferí un refresc i ella l'acceptà, i com era de preveure va sorgir l'idil·li. A casa la sogra va fer les seves càbales i projectes arriscats, que la noia també es va decidir a secundar, així és que durant el temps de la batuda se'n va anar a l'era i es posà a jeure ben tapada als peus, sols als peus, de l'amo de les messes, aquesta acció va ser suficient perquè aquest en despertar comprengué el giny i, per la seva sort, decidís arribar fins al final. I aquí ve allò de «es van casar, i van ser molt feliços...».

Obviament hom es pregunta ¿per què s'ha molestat Déu en revelar aquesta història? La primera resposta que a hom li ve al cap és que Déu és un bon home i no sempre ha de revelar grans legislacions o amenaçadores profecies. A vegades es complau, com un bon avi, a entretenir-nos amb històries exemplars. Perquè cal advertir que si hom llegeix atentament aquesta història aprèn coses bones, entén que ha d'adaptar-se al país on viu, i qui està en aquest país, ha d'acollir amb afecte al forani, tot i ser d'un país que no li resulti simpàtic. I aprèn sobretot amor i fe. Ai si les dones adultes actuals tinguessin la fe de la sogra de la nostra història, i estimessin com ella! segurament les noies joves se sentirien més unides a Déu amb la mateixa afecció amb que se sentí Rut. Que no hi ha tant de dolent en la incredulitat de la gent jove, com en la indiferència i claudicació dels grans.

Si un dia pelegrineu per Terra Santa, quan sortiu de Betlem camí del camp dels pastors, a Beit-Sahur, no us oblideu de mirar ambdós cantons de la ruta, són els camps on Rut espigolava, potser us trobareu amb alguna descendent seva. Jo un dia vaig tenir aquesta sort, era una palestina que ens va atendre molt bé durant un moment de desorientació del meu grup.

La història de Rut es troba al llibre del seu mateix nom, sols té quatre pàgines, es llegeix molt de pressa. Després hi ha del llibre dels Judges. És un relat molt adient per començar la lectura de la Bíblia com un llibre entretingut.

■ P-J Ynaraja
capellà de la Llobeta

DE GRAN INTERÈS PER A LES PARRÒQUIES, COL·LEGIS, CENTRES CULTURALS I GRUPS TEATRALS DE CATALUNYA

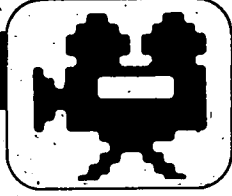

Edició d'una adaptació infantil i juvenil de «La Flor de Nadal», original de Francesc A. Picas (autor de «Els Pastorets de l'Ametlla») pròpia per ser representada per infants i joves, en un muntatge escènic simplificat. En el mateix llibre hi ha imprès la lletra i la música. Mons. Antoni Deig, bisbe de Solsona i President del Servei d'Instrucció Catequètic de Catalunya i Balears, s'ha dignat escriure un pròleg, presentant els «pastorets».

Edicions Balmes - c/. Duran i Bas 11, 08002 Barcelona - Telèfon 317 94 93.

De venda a les principals llibreries

CINEMA

Wyatt Earp

Director: Lawrence Kasdan. **Intèrprets:** Kevin Costner, Dennis Quaid, Gene Hackman

Lawrence Kasdan ja va demostrar el seu interès pel *western* en dirigir *Silverado* el 1984, moment en què el gènere semblava mort. Ara bufen vents més bons, i Kasdan evoca novament el legendari personatge Wyatt Earp. Fa uns mesos també ho féu George Pan Cosmatos a *Tombstone*.

La pel·lícula comença amb l'anunci de l'imminent enfrontament dels Earp i Doc Holliday amb els Clanton en el O.K. Corral. A partir d'aquí es retrocedeix en el temps per dibuixar un ampli arc que comprèn la major part de la vida de Wyatt Earp. Es tracta de crear un passat al personatge, que expliqui el seu capteniment com a *sheriff* dur a Dodge City i Tombstone. Això es fa a voltes d'una manera fragmentada, encara que les peces acaben encaixant amb força coherència.

Kasdan i Kevin Costner —aquest a més de productor és protagonista— aconseguen una pel·lícula paradoxal: heroica i desmitificadora, realista i llegendaria. Kasdan sembla tenir com a referència Clint Eastwood i *Sin perdón*, però alhora se sent massa seduït per la llegenda d'Earp. L'epíleg de la pel·lícula aposta per ella, encara que abans s'hagi contribuït a desmitificar-la una mica. Atès que es tracta d'oferir-se un relat complex de Wyatt Earp.

Els pilars de la seva vida els hi ensenya el seu pare: la família i la llei. Però forces exteriors i incontrolables desbaraten els seus plans. Mor la dona que estimava, i es desespera. Cerca de ser refugi d'una dona de la qual no està enamorat, i, quan n'apareix una altra en la seva vida, el seu cor s'esquinça. Lluita per mantenir unida la família, però a un preu massa car. I la llei que representa no sempre ajuda fer justícia.

La missió del *sheriff* que defensa els ciutadans és bastant fosca. Els motius es dilueixen en la violència i el ressentiment que hi ha entre els Earp i els Clanton. En aquest món desencisat només brilla l'afecte que hi ha entre els germans Earp, l'amor dels esposos i la sòlida amistat entre Wyatt i el tuberculós Doc Holliday.

La pel·lícula està magníficament ambientada: algunes seqüències són de gran intensitat, especialment les que comparteixen Wyatt i Doc, aquest molt ben interpretat per Dennis Quaid. Però alguna cosa hi ha en aquesta pulcra i irreprotxable pel·lícula. Li manca una mica de força. O tal vegada, malgrat les novetats, potser la història de Wyatt Earp s'ha explicat massa vegades.

■ J. M. Aresté (Aceprensa)

Crònica televisiva

Canal 33 continua aquesta tardor sent fidel al seu meritori objectiu d'acostar als televidents el meravellós món de la natura i del medi ambient. De dilluns a divendres, dins del seu espai «Planeta Terra» —que porta ja dos anys i mig en antena— s'emetien notables documentals sobre la fauna i la flora d'arreu del món, interessants, itineraris que ens mostren indrets llunyans i individus amb uns costums força singulars, en suma, una cultura ben diferent de la nostra i una realitat d'allò més captivadora o rellevants reportatges que ens ofereixen imatges que la mare naturalesa encara mantenia ocultes als ulls dels éssers humans.

El canal ecològic

«L'autèntic Oest», de la mà del popular actor i cantant de «country» Kenny Rogers, ens parla sobre llegendaris personatges de l'anomenat «Far West» com Buffalo Bill, David Crockett o Jesse James però traient-los la seva càrrega mítica. En els capítols de «La ruta de la seda per mar» els espectadors podem viatjar des de Síria fins a la Xina a través de les aigües marines i oceàniques. La producció alemanya «La vida dels nòmades» ens explica com viuen les tribus nòmades del Sudan, l'Índia, el Txad, Bolívia o Kènia en els seus desplaçaments i la seva comuna dedicació a l'agricultura en ambients inhòspits. La BBC ens porta a l'Antàrtida, el continent més aïllat i desconegut amb temperatures que arriben fins i tot als 80 graus sota zero, al llarg dels episodis de «La vida al congelador». També podem gaudir de la sèrie veneçolana «Expedició» —guardonada amb el premi «Ondas» l'any 1991—, que ens mostra imatges fins ara inèdites del sud del continent americà. Un heterogeni i instructiu ventall de documentals de procedència estrangera que configuren la programació actual de «Planeta Terra».

Totes aquestes sèries posseeixen un gran interès didàctic i pedagògic, la qual cosa fa que constitueixin una proposta televisiva ideal per a tota la família, sobretot per als infants i adolescents de cara a la seva formació. Els professors haurien de prendre bona nota d'aquests programes culturals i educatius per tal que els donessin com a deures als seus alumnes. De ben segur que aquests deures es realitzarien a plaer.

■ Miquel Àngel Codina
Periodista

XLIII Certamen Literari Lluïsos

Premi «Regina Apostolorum»

Convoca: Congregació de Lluïsos de Vila-real.

Lliurament dels treballs: Vocalia de Cultura de la Congregació de Lluïsos de Vila-real. Av. la Murà, 12. Tel. (964) 52 00 13. 12540 Vila-real (País Valencià).

Resum de les bases: La Flor Natural s'atorgarà a la millor composició poètica de tema marià i metre lliure. Les obres hauran de ser originals i inèdites, i també podran estar escrites en castellà. Extensió mínima: 75 versos.

Els treballs es presentaran per triplicat, mecanografiats a doble espai i per una sola cara, dins d'un sobre on figurarà la indicació «XLIII Certamen Literari Lluïsos». Aniran sense signar i amb un lema, el qual es repetirà en un sobre tancat, a l'interior del qual es farà constar: lema, nom, cognoms, telèfon i adreça de l'autor.

Termini de presentació de treballs: 23.10.94.

Lliurament dels premis: 08.12.94.

Dotació: 50.000 ptes.

LA SARDANA I LA DANSA

Sardanes als barris de Barcelona

El primer dissabte d'octubre va començar el cicle de ballades matinals patrocinades per l'Ajuntament de Barcelona, que es presenten de forma itinerant per diverses places o carrers de la ciutat. El calendari previst en els mesos d'octubre, novembre i desembre, portarà la sardana a les places Orfila de Sant Andreu, Sarrià, Concòrdia de Les Corts, Trinitat, passeig Enric Sanchís, Rambla Santa Mònica i passeig Joan de Borbó. Les interpretacions s'han confiat totes a la cobla Popular.

Com podeu comprovar, la sardana serà present en un moment o altre a diversos barris de la ciutat. Nogensmenys, re-

presentants del món sardanista no es mostren massa optimistes pel que fa a la implantació de la sardana a molts barris de la ciutat de Barcelona. És cert que hi ha opinions per a tots els gustos i que també n'hi ha de conformisme amb la situació present.

Els sectors més pessimistes lamenten que en molts barris les tradicions i els costums catalans han arrelat poc i que caldria portar-hi la sardana i altres manifestacions de cultura popular catalana. D'aquesta tasca, no obstant, que requereix recursos i entusiasme, no se'n poden fer càrrec només les entitats sardanistes.

Potser el problema de la difu-

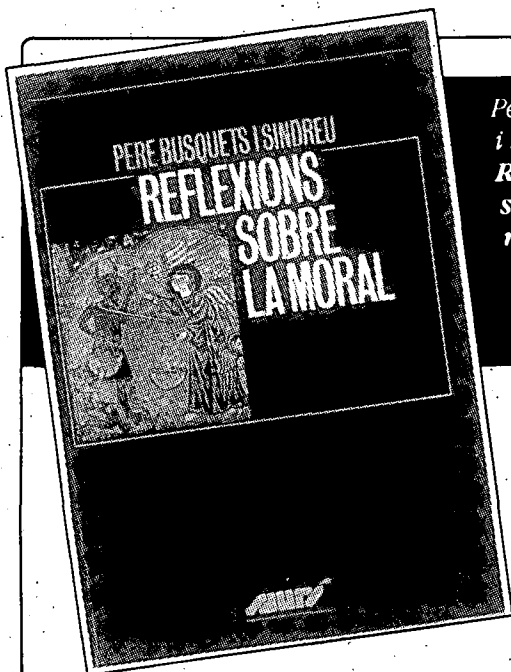
sió de la sardana no és tan gran com volen fer creure alguns, però cal estar atents perquè una manifestació tan nostra no es perdi i vagi arrelant.

■ Josep Ventura

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadades per sempre, i per convalscenties. Poques places.

Tel. 427 44 53.

Pere Busquets
i Sindreu.
**Reflexions
sobre la
moral.** Ed.
Facultat de
Teologia de
Catalunya.

Els fonaments de la Teologia Moral

Fins fa poc la pregunta central de la moral era «què és el que cal fer?». Avui se n'hi ha d'afegir una altra, encara més urgent i difícil de respondre. S'ha de respondre a la pregunta «per què es fa això?». S'han de donar raons de la pròpia vida i dels propis actes. S'ha de passar de respondre a una pregunta normativa a respondre a una pregunta metaètica. I aquesta és la resposta que el món d'avui espera dels cristians.

En línies generals, l'objectiu d'aquestes pàgines és de satisfer aquestes preguntes. Són unes pàgines destinades òbviament a tothom qui s'interessi pels fonaments de la teologia moral, en especial a aquells que els canvis en els costums i en les formes de pensar han deixat perplexos. Persones inquietes que volen donar sentit cristià als seus actes sense deixar de ser plenament fidels a la seva condició humana i sense haver de renunciar a les millors adquisicions de l'Església postconciliar. Però a elles, com a tothom qui s'interessi per aquesta matèria, cal recordar-los que en moral és sempre necessari acceptar un cert no saber.

Pere (Joan A.) Busquets i Sindreu és monjo de Montserrat, doctor en Teologia i doctor arquitecte.

● C.C.

Reflexions sobre la malaltia des de la fe

S'acaben d'editar dos nous llibres del Centre de Pastoral Litúrgica en què es fan un seguit de reflexions des de la fe sobre el cristià i la malaltia i sobre el fet de portar la comunió als malalts.

No és fàcil parlar sobre la malaltia, no és fàcil parlar als malalts. Els interrogants —per què hem de patir? ¿on és Déu quan es pateix? ¿per què precisament, jo?— no admeten respostes rutinàries. I, sovint, donem respostes que difícilment poden considerar-se cristianes, fidels al missatge d'amor de l'Evangeli de Jesús.

El llibre *El cristià i la malaltia* intenta oferir —amb humilitat i senzillesa, també amb esforç de llenguatge proper— pistes de resposta. Per als malalts, per als qui volen acompanyar-los, fer un servei de pastoral sanitària, ajudar a celebrar la fe durant la malaltia. Una reflexió des de la fe i des de l'experiència de l'acompanyament.

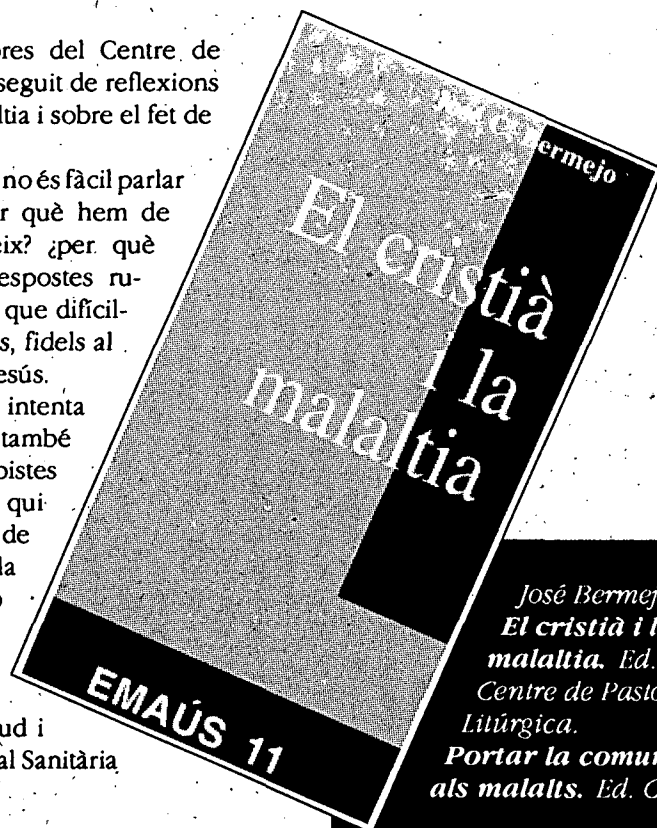
José C. Bermejo és director del Centro de Humanización de la Salud i jove professor de l'Institut de Pastoral Sanitària «Camillianum» de Roma.

Els malalts i la comunió

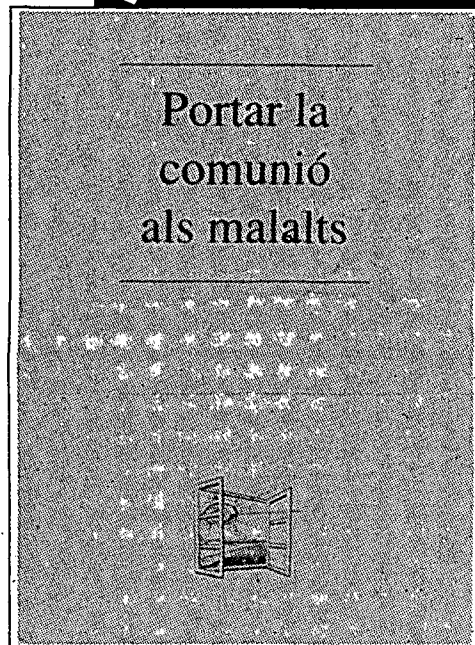
El llibre *Portar la comunió als malalts*, de la divulgada col·lecció «Celebrar», del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona, és un instrument popular i eficaç per tal d'ajudar a la millor realització d'aquest servei. Inspirat en una publicació de la revista belga *Visiteurs de malades*, es basa en l'experiència dels qui segueixen de prop aquesta missió i coneixen els dubtes i problemes que suscita.

Una primera part conté una reflexió sobre el sentit de portar la comunió als malalts i sobre el paper dels laics en aquesta comensal. En segon lloc, s'aplega un seguit de respostes concretes a moltes de les qüestions que la pràctica del com fer-ho i del com tractar els diferents tipus de malalts provoca. I finalment, un recull de testimonis i experiències concreta encara més la manera de realitzar aquesta tasca.

■ M.S.

José Bermejo.
**El cristià i la
malaltia.** Ed.
Centre de Pastoral
Litúrgica.
**Portar la comunió
als malalts.** Ed. C.P.L.

Koncha de Juan y Miguel Platón. **Esperanza en el infierno de Ruanda.** Ed. Espasa Calpe.

Missioneres espanyoles a l'infern de Rwanda

Un milió de morts, diversos milions de desplaçats, una ferotge guerra civil en un dels països més pobres del món. El doble i recíproc genocidi de Rwanda, entre la tribu hutu i la tutsi, ha provocat un dels més despietats holocaustos d'aquest segle.

Enmig d'aquest infern, un centenar de missioners espanyols van viure a la seva pròpia carn la misèria de Rwanda. El telèfon i la ràdio van permetre que l'angoixa d'una d'aquestes missions, regentada per la congregació de Jesús, Maria i Josep, commoguéssim durant setmanes el cor de tota Espanya.

Aquest llibre conta la peripècia d'aquest grup de missioneres espanyoles, que pot considerar-se representatiu de molts altres homes i dones que treballen en un dels països més pobres del planeta. És una història dramàtica, la realitat de la qual fou sols parcialment descrita en les emissions de ràdio. Però és també la història d'unes dones que consagren la seva vida al servei dels més necessitats, en un entorn d'especial duresa i privació. Una aproximació al misteri de l'amor als fills de l'Àfrica, també fills de Déu.

● C.C.

Misioneras de Jesús,
María y José
**Esperanza
en el infierno
de Ruanda**
Diario de una misión
Edición de Koncha de Juan y Miguel Platón

ESPASA HOY

Apareixerà el proper 20 d'octubre

Plaza y Janés publicarà el llibre del Papa

L'editorial Plaza y Janés publicarà a Espanya i Mèxic el llibre *Cruzando el umbral de la esperanza* (Varcare la soglia della speranza), escrit pel papa Joan Pau II, i que apareixerà, com arreu del món, el proper 20 d'octubre.

Fonts de Plaza y Janés, que també ha contractat els drets d'edició en llengua catalana, assenyalaren que l'anunci de l'existència d'aquest llibre, el primer que escriu un Papa que no sigui una Encíclica ni un tractat teològic, fou una «veritable commoció» en el món editorial internacional per les seves expectatives de vendes.

Alguns agents, segons Plaza y Janés, parlen de deu milions d'exemplars arreu del món, no en va, assenyalà l'agent Mort Janklow, que ha venut els drets en anglès, «aquest llibre serà llegit pels creients però també pels no creients».

Inicialment, es pretenia fer una entrevista per a la TV, la primera de llarga durada mai no concedida per un Papa, però s'abandonà el projecte, encara que el periodista Vittorio Messori, que havia rebut l'encàrrec de fer l'entrevista ja havia preparat un ampli qüestionari.

Joan Pau II, va rebre les 35 preguntes del qüestionari, aprofità algunes estones lliures per escriure les seves respostes i d'aquesta manera va néixer *Varcare la soglia della speranza*.

A més de Plaza y Janés, editaran el llibre del Papa, entre altres Knopf (EE.UU), Jonathan Cape (Gran Bretanya), Plon (França), Luitingh Sijthoff (Països Baixos) i Mondadori (Itàlia), que fou la que contractà originalment els drets mundials.

■ J.O.

Una trucada de telèfon

Hauríem de fer un monument a la persona que inventà el telèfon. Riiing... riiing! «Digui»... I allò que semblava impossible, es fa realitat: parlar amb una persona que és qui sap a on. Pel telèfon no hi ha distàncies.

Fa poc, el pare viatjà a un poblet de províncies. L'esperàvem per sopar, i no acabava d'arribar mai. La meva germana i jo no dèiem res, però vèiem que la mare estava intranquil·la. Jo, com qui llegeix, tenia un llibre a les mans, em distreia, però, pensant: «El pare sempre és puntual. És estrany que no arribi a l'hora». Feia estona que els budells, enduts pel rau-rau de la gana, rondinaven. Em vaig aixecar, i vaig anar al calaix del pa a buscar-ne un bon tros. Ningú no deia res.

De sobte, tots tres alhora, diguérem: «Oi que triga el

pare?» Aquesta exclamació a tres veus ens va fer riure, però vàrem comprendre que tots tres passàvem ànsia.

Riiing... riiing! El telèfon! Mare meva, quines corredisses! Mare, Eixerit, és el pare!, cridà la meva germana. Tots volíem parlar-hi. Havia tingut una petita avaria de cotxe. Arribaria aviat.

Aquesta trucada de telèfon m'ha fet pensar moltes coses. Per exemple: les persones ens estimem més del que sembla. Una altra: el telèfon és un gran invent. I, l'última: Mn. Josep diu que «El qui estima no està mai sol», i és veritat, perquè l'estimació dels altres ens acompanya sempre. És bonic, oi?

L'Eixerit

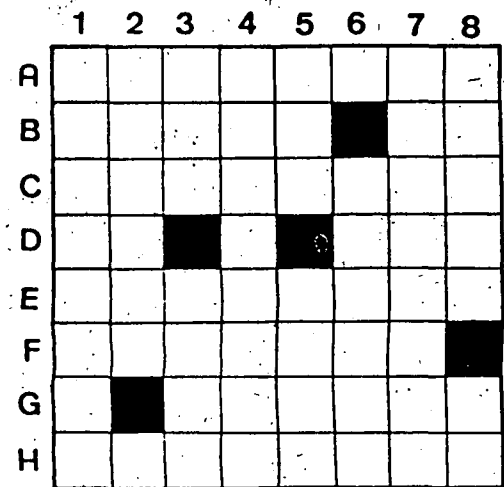
ENCREUATS

A. Ciutat del Barcelonès.- B. A.r. omplo, entro. Provençal, per exemple.- C. A.r. advertiran.- D. A.r. la part més important del braç. Soroll de motor. A.r. 25 cèntims.- E. Natural d'una ciutat italiana.- F. I aquesta ho és d'una d'algeriana.- G. Victòria. Aprenent de pastor.- H. A.r. la que fa sabates.-

1. Barri de Barcelona.- 2. Amidar amb la mà oberta. Tornem-hi amb el soroll del motor.- 3. El contrari de tou. Progenitor.- 4. L'han acariciat li han fet festes.- 5. A.r. el rei dels astres. A.r. el primer assassinat de la història.- 6. La més rodona. A.r. nom d'home.- 7. Broma pesada que es fa als nouvinguts.- 8. Els posa l'un davant de l'altre. És més que el rei.-

SOLUCIÓ

A. Badalona.- B. opucO.- C. opucO.- D. am. R. iAR.- E. l'ebA.- 6. O. l'isab.- 7. Novatada.- 8. Acara. As.- 1. Bonanova.- 2. Aparar. R.- 3. Dur. Pare.- 4. Aconat.- 5. los. Napolità.- F. Oranesa.- G. V. Rabada.- H. arcabaz.

La tonyina més grossa

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un convent prop d'Horta, hi vivia un frare anomenat Salvador. El pare Salvador solia acollir i donar menjar als captaires que feien camí cap a Barcelona. Heus aquí que un dia el pare Salvador es va acostar a la platja esperant que algun bon pescador li donés part de la seva pesca per alimentar els més pobres. En veure'l els pescadors van demanar-li:

—Pare Salvador, pregueu Déu perquè la nostra pesca d'avui sigui abundosa i en tornar us regalarem el peix més gros.

El pare Salvador es va quedar a la platja resant mentre els pescadors sortien a la mar amb les seves barques. I Déu devia escoltar les seves oracions, perquè aquell dia les xarxess'ompliren tant que les barques van poder tornar a la costa molt abans del que acostumaven.

—En mostra del nostre agraïment, aquí teniu aquesta tonyina —van dir els pescadors al pare Salvador. I en aquell mateix moment tots els peixos van començar a saltar de les barques i a tornar a la mar.

—Perdoneu pare Salvador! perdoneu-nos, us havíem enganyat i no us hem donat el peix més gros! Si us plau, feu que els peixos tornin, pare Salvador!

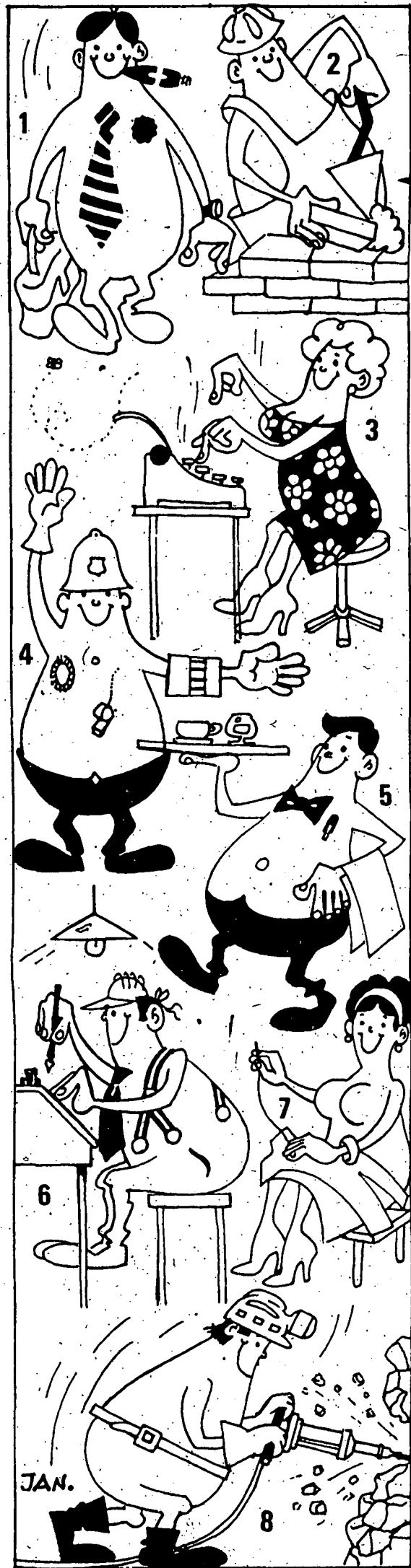
Llavors els pecadors van donar al pare Salvador la tonyina més grossa que havien pescat i tots els peixos van tornar a les xarxes.

1	1	2	3	4	5	3	6	7
2	8	3	9	10	7	3		
3	11	10	12	3	6	13	14	15
4	17	15	18	3				
5	12	3	11	18	15	10	15	
6	13	16	2	12	2	6	2	19
7	11	13	20	2	19	7	3	
8	12	2	6	10	15			

ANNA

EL JOC DELS OFICIS

Aquests ninots representen vuit oficis. Heu d'endevinar quins són i escriure el seu nom a la línia corresponent, una lletra sobre cada ratlla. Com que les lletres tenen un número cada una, a partir d'un nom podreu treure tots els altres.

EMISSIONS A LA TELEVISIÓ

TV1

Diumenge	10.00	<i>La Missa:</i> Des del Vaticà, missa celebrada pel papa Joan Pau II amb motiu de l'Any Internacional de la Família.
	12.30	<i>Pueblo de Dios:</i> Programa sobre la pastoral social de l'Església en la crisi d'Astúries.
Dijarts	03.05	<i>Testimonio:</i> meditació sobre un tema religiós (catòlic).

TV2

Dissabte	09.30	<i>Últimas preguntas.</i>
Diumenge	08.45	<i>Espacio interreligioso.</i>

CANAL 33

Divendres	16.15	<i>Signes dels temps:</i> Entrevista amb una persona per tal d'oferir-nos el seu testimoni cristià, suggerent i engrescador, a través de les diferents seccions del programa. Aquesta setmana: Conxita Mata i Fuentes (director: Josep-Maria Pont)
Dissabte	12.50	<i>Signes dels temps:</i> (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv 07/10	22.45	<i>Creure, avui:</i> ¿Jove i cristià, pot ser?; Informatiu i Agenda (director: Ramon Safont-Tria).
DI 10/10	15.00	<i>Creure, avui:</i> (repetició).
Dv 14/10	22.45	<i>Creure, avui:</i> La vellesa. Amb la intervenció de Lluís Antoni Sobrero; <i>Espai cultural:</i> Les capelletes de carrer (director: Ramon Safont-Tria).

EMISSIONS A LA RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge

09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

10.00 *La música religiosa: Confitebor tibi Domine*, de Galuppi; Ave Regina, Hob. 23, de Haydn; *Jesu dulcissime pastor*, motet, de Danielis.

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

15.05 *Paraules de vida:* conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

De dilluns a divendres

20.30 *El Brocal*.

21.00 *El Espejo*.

Diumenge

08.30 *Iglesia es noticia:* informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.

09.45 *Testimoni:* recull d'informacions i notícies de caire religiós.

22.00 *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

Dijarts

15.00 *Frontera:* programa socio-religiós que tracta els temes puntuals de més actualitat davant el fet religiós (director: Saturnino Rodríguez i Abel Hernández).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte

08.05 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

14.00 *Avui és el teu dia:* informacions, comentaris i entrevistes.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 Déu vos guard! Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

22.05 *Objectiu, l'home:* el cas de la setmana; l'entrevista amb el Dr. Joan Morera, sacerdot missioner que ha estat 30 anys a Caracas; persones, fets i notícies amb valors humans i la «Carta dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

07.00 (fins a les 23.00 h.) Emissió de música i missatges, en període de proves.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins:* programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia:* entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO SABADELL/COPE (OM 882)

De dilluns a divendres

20.30 *El Brocal*.

21.00 *El Espejo*.

Diumenge

08.30 *Iglesia es noticia:* informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, des de Madrid.

09.45 *Testimoni:* recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca (director: Juanjo Yunquera).

22.00 *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

22.10 *Noticiero*.

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Café i pastes:* informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.05h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5; Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Onda Cero: Ràdio Tarragona (FM 91.0) dissabte 13.05h

Ràdio Nova (FM 93.5) dissabte 09.15h.

AVUI ÉS EL TEU DIA: a Ràdio 5.

CAFÉ I PASTES: a Tarragona Ràdio.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a: 17004 Girona;

Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: espai setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. A part té les seccions: *La paraula del bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *Els sants oblidats* (narració dels sants de la setmana), *El comentari pels joves* (amb Jaume Reixach), *El significat de l'evangeli* (amb Mn. Pere Carreras), *Església Viva* (presentat per Angel Rodríguez).

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (AM 1260-FM 90-3) diumenge 9.40h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.45h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.00h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Stil de Cassà (FM 92.3-92.8) diumenge 10.00h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h.

Ràdio Grup Girona, (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.7) diumenge 9.30h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

Ràdio Shalom de Palau (FM 106.6) diumenge 10.30h.

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.00h.

Ràdio la Vall (FM 107.6) diumenge 9.00h.

MÚSIQUES I CANTS: programa setmanal de 30 minuts de durada que fa un repàs a la música «gospel» des dels seus inicis fins a l'actualitat, amb gravacions inèdites i d'importació (presenta: Josep Maria Pont).

L'emeten:

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) dijous 20.30h.
Ràdio Arenys de Munt (FM 107) divendres 20.00h.
Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.30h.
Ràdio Sarrià (FM 87.6) diumenge 8.30h.
Ràdio Les Planes (FM 107.7) dissabte 10.00h.
Ràdio La Vall (FM 107.6) dimarts 21.00h.
Ràdio Palafrugell (FM 107.8) dimarts 14.30h.
Ona Jove Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.00h.

LA PARAULA DEL BISBE: Micro-espai que compta amb el comentari del Bisbe de Girona que es publica cada setmana en el «Full Parroquial».

L'emeten:

Ràdio Calella (FM 92.2) diumenge 11.00h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 9.00h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera,

Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»).

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet de l'Empordà) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Nueva Vinaròs (FM 98.2) dissabte 22.30h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00h.

Ràdio Ulldesona (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSÒ: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM 89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

VARIS

M'OFEREIXO per una o més tardes per planxar i/o tenir cura persones grans. Truqueu al Tel. 311 83 34 de 4 a 5 tarda.

SENYORA SOLA comparteix pis amb una o dues senyoretes - zona Vall d'Hebron. Tel. 417 56 32 de 4 a 7 y de 9 a 11.

LLOGO pis. Tel. 200 46 17.

SOPRANO al vostre casament. S'ofereix per a cantar: Ave Maria, Panis Angëlicus, Cant dels ocells, etc. Tel. 775 03 45. Núria.

LLOGO habitació amb bany individual i dret de cuina. Preferència per una estudiant o treballadora. Zona immillorable Sarrià-Pedralbes. Sra. Glòria. Tef. 203 20 48.

LLOGO habitació a noies estudiant. Tel. 218 27 73.

CLASSES BRIDGE per a principiants. Tel. 203 61 81.

MOBLAT Manuel Girona i una altra habitació a part. Tel. 203 61 81.

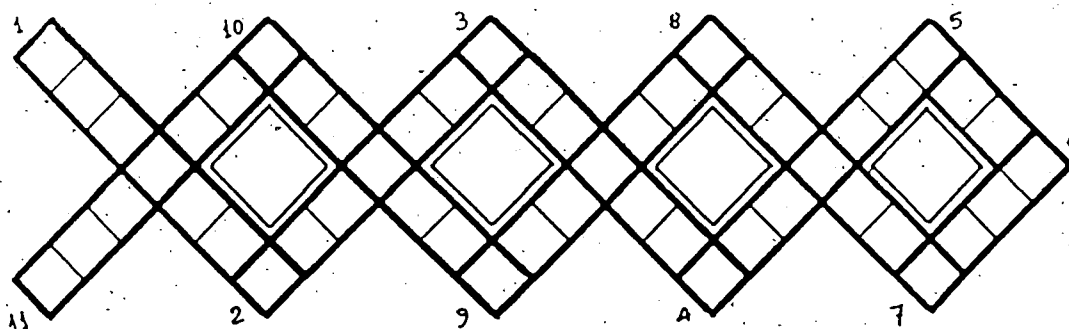
LLOGO pis. T. 430 72 66.

SRA. ILOGA hab. cèntrica i bonica a Sra. T. 457 53 63, nits.

ENCREUATS

per Rosa Collell

LA TRENA

Es comença a dalt a l'esquerra, a la casella núm. 1, i es va seguint tram per tram fins a la casella 11, fent ziga-zaga, i que les lletres dels angles i d'intersecció de les paraules coincideixin.

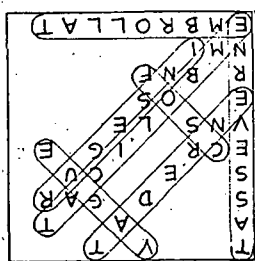
1. Provocar rebuig per l'excés d'alguna cosa.
2. Que amenaça o causa ruïna.
3. Vas sanguini.
4. Propi de persones vigoroses.
5. Barri del districte barceloní de Sant Martí.
6. El cos d'una estàtua (sense cap ni peus).
7. Amb gran pompa.
8. Biotip amb individus longilinis i brevilinis.
9. Conjunt de coneixements i activitat per assolir-los.
10. Allò que cap en un ansat.

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

QUAN UN ASSUMPT NO ÉS
GENS CLAR, DIUEN QUE ÉS
MOLT... (DE 7 MANERES)

T A I O V R T S B U
A M C W N A E O T S
S R J I D H G A R C
S T O E G F C U X C
E C R V Z I G X E H
V N S D L E H O L D
E M X O S T E F G I
R S B N F U W Z B L
N M I S M F A B U L
E M B R O L L A T A

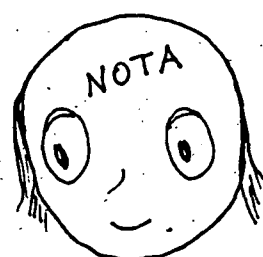

Posc. Embrollat. Enrevessat. Inse-
gur. Vague. Embolical. Enredat.

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

¿PER QUÈ NO ET POSES
L'ARMILLA?

K L A U

Solució al 784

fa; m; as; sa; sol

Fa massa sol.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

PARACELS, metge i
alquimista

Segell alemany commemoratiu del 5è centenari del seu naixement (1993). Aquest fou a Einsiedeln, prop de Zuric, i es deia Theophrastus Hohenheim. Es va doctorar en medicina a Ferrara, i va exercir-la d'una forma gairebé sempre ambulànt. Fou nomenat professor a la Universitat de Basilea. Va morir a Salzburg l'any 1541. Els seus conceptes discrepaven molt dels clàssics, i la seva obra no fou publicada sinó pòstumament. Té escrits sobre la sífilis i una *Chirurgia magna*. Els seus coneixements li van permetre proposar molts remeis nous.

ESCACS

per Jaume Mora

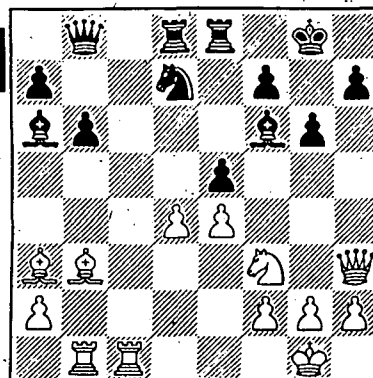
DIAGRAMA 554

Blanques juguen i guanyen

Amb tants llamps i trons, va intentar fugir per la finestra...

Solució al diagrama 553

1 C6A+ AxC, 2 Dxp+ A2C, 3 CxP+ PxC, 4 P6T 1-0

30 anys
de medicina
Solidària amb
el Tercer Món

medicus
mundi
catalunya

Elisa, 14 / 08023 BARCELONA
Tels.: (93) 418 47 62 / Fax: (93) 418 48 66

• Ajuts: "La Caixa". Oficina n.º 1010. N.º de compte 354-50 de Barcelona

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"

OBRA DEL CLERGAT NADIU

AL TERCER MÓN, prop de 89.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També s'ajuda els noviciats femenins i masculins de Missions.

Aquest any, **els nostres donatius van dirigits especialment a cinc Seminaris majors:**

- «Sant Josep» - Ikot Ekpene (Nigèria) - 580 alumnes.
- «Interdiocesà» - Taegu (Corea del Sud) - 268 alumnes.
- «Sant Pau» - Tabora (Tanzània) - 215 alumnes.
- «Sant Antoni» - de Sao Luis do Maranhao (Brasil) - 73 alumnes.
- «Sant Francesc de Sales» - Huaraz (Perú) - 64 alumnes.

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del TERCER MÓN.

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita tres anys d'estudi.
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS: Dirigiu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/. Bisbe, 5

17004 Girona
C/. Albareda, 15

43003 Tarragona
Pla del Palau, 2

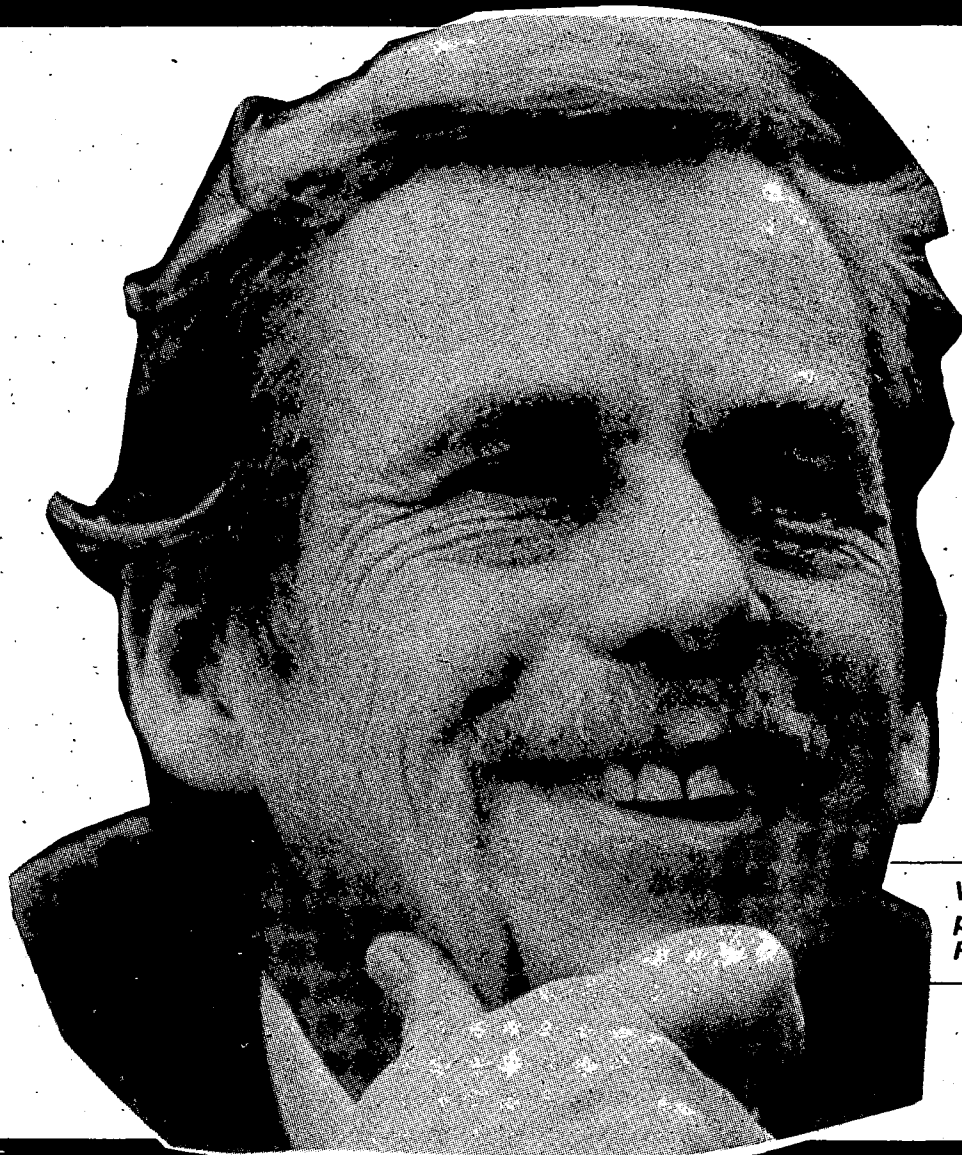
25280 Solsona
Bisbat

25002 Lleida
Plaça de Sant Josep

25007 Seu d'Urgell
Bisbat

08500 Vic
C/. Santa Maria, 1

43500 Tortosa
Bisbat

**Václav Havel,
president de la
República Txeca**

LLINDAR

A *El País* hi llegia fa uns dies un article molt interessant del filòsof i eurodiputat socialista Xavier Rubert de Ventós, en el qual explicava el seu projecte frustrat d'haver volgut reunir els presidents Walesa, Havel, Arias i Aristide sota els auspicis del Parlament Europeu. ¿Amb quina finalitat? Enmig de l'eufòria de la doctrina Fukuyama sobre la democràcia occidental com a última i única doctrina del nostre temps, el nostre filòsof pretenia crear com una plataforma de diàleg que fos un clar contrapunt cultural i espiritual a aquella ideologia americanista. «Aquests quatre presidents representen d'alguna manera una nova nissaga de polítics a la vegada ingenus i coratjosos, capaços encara d'ensenyar política tant als vells ideòlegs com als nous conversos a la democràcia laica. I capaços també de restituir prestigi pròpiament polític a principis o actituds preses fins fa poc com meres virtuts privades o testimonials: el respecte a la veritat, l'enteresa moral, el compromís personal en les pròpies conviccions, etc.», escrivia Xavier Rubert.

**Quan la política,
esdevé religió**

Aquella iniciativa no solament no s'arribà a realitzar, sinó pel que explicava l'autor de l'article, el Grup Socialista espanyol al Parlament Europeu la va boicotejar des del començament. Un símptoma prou revelador de quins són en general els posicionaments dels nostres polítics i de quin és el seu tarannà interior. «La política ha estat la religió del segle XX i la democràcia és en camí de convertir-se en la seva superstició. No es tracta de la democràcia que recorda encara l'impuls ètic i fins i tot religiós que està en el principi, sense anar més lluny, de la pròpia democràcia americana. Però sí de la que es va pretendre purament laica, secular o "value free", i acabà dotant a l'Estat modern dels tradicionals atributs, ardits i recursos de la divinitat», afirmava el nostre filòsof.

Creç que d'aquesta anàlisi en podem treure una conseqüència ben actual, encara que Rubert de Ventós no s'hi referia en el seu escrit. La pretensió dels nostres governants d'ampliar els supòsits de la llei d'avortament, ¿no és un exemple prou clar de com al nostre país es projecta sense escrúpols un sentit de l'Estat que es posa com un absolut en l'ordre moral, ignorant tota instància ètica superior? ¿És possible donar a l'Estat un suficient fonament moral sense per altra part cedir al totalitarisme o a l'autoritarisme? Es compren perfectament, des d'aquest punt de vista, la reacció de la Comissió Permanent de l'Episcopat espanyol deslegitimant les pretensions governamentals: «L'Estat no té cap autoritat per decidir que sigui permisible suprimir la vida d'un ésser humà innocent. El dret a la vida no és una concessió de l'Estat, és un dret anterior a l'Estat i aquest té sempre l'obligació de tutelar-lo» (n. 6).

Alexis de Tocqueville, amb molta agudesa, afirmava que els règims democràtics

ens ofereixen una esperança però no una certesa, atès que en principi l'Estat democràtic ha de renunciar a tenir una ideologia pròpia immanent i ha d'esperar sempre que els valors ètics emergeixin de la mateixa societat. És aquesta la que ha de proporcionar autònomament l'atmosfera moral en la qual l'Estat pot prosperar. I en les nostres societats occidentals aquesta funció formativa l'ha realitzat principalment l'Església. L'Estat no es crea una pròpia «religió civil» sinó que ha d'utilitzar —sempre segons la teoria de Tocqueville— els elements que li forneixen les religions existents, renunciant a privilegiar una religió particular però amb una actitud fonamentalment positiva envers la religió en general. No s'ha de limitar a tolerar-les relegant-les al terreny privat, sinó que n'ha de reconèixer la funció social i d'alguna manera les ha d'afavorir.

Doncs bé, un dels greus problemes que comporta la visió de l'Estat que tenen molts dels nostres governants consisteix en què aquesta és en gran part deutora d'un pensament i d'unes ideologies que, en definitiva, són o actuen a manera d'un succedani religiós. Algú ha dit molt bé que les religions immanentistes transvestides de filosofies, amb què la modernitat sovint ha cercat de substituir el cristianisme, tenen el defecte de transformar immediatament la religió en política. No creient en un altre món han de realitzar el seu projecte en aquest món, sense mesurar-lo amb cap valor transcendent. La laïcització es converteix així, de forma immediata, en una religió secular. ¿Els catòlics, sigui quina sigui la nostra opció política, no hauríem d'evitar aquest parany i esforçar-nos per aportar, amb una més gran presència pública, els valors que necessita la nostra societat per ser més humana? En aquest sentit, ens cal, sobretot, una revisió en profunditat del nostre posicionament cultural. No podem abandonar la nostra societat a la llei que imposa el més fort.

Rubert de Ventós citava en el seu article com a exemple d'antídoto de la política feta religió al president txec Václav Havel, «el més laic dels presidents convocats», el qual sosté que la democràcia «requereix un marc de creences sobre l'ordre de l'univers que permeti transcendir el pur fetixisme de la política». «Sembla, sí, necessari —arriba a reconèixer per la seva banda Rubert— algun déu o algun mite relativament aliè a l'ordre establert (o per establir) per a què aquest ordre no vingui a constituir-se en aquell Leviatàn absolut que, des d'Hegel, va pretendre d'encarnar res menys que el dret i la moral per acabar, de fet, monopolitzant el frau i la corrupció».

Estem plenament d'acord amb aquesta actual «descoberta» de Rubert de Ventós, però ens sembla que a un catòlic aquesta no li hauria de dir res de nou. Les religions transcendents, sobretot el cristianisme, coneixen la diferència entre aquest món i un altre món, en el qual únicament regnarà una «perfecta i consumada justícia». Per això algú ha dit també molt bé que aquestes poden jutjar la societat existent i poden suggerir-li camins per al seu millorament sense fer coincidir mai, però, una forma política amb un bé absolut.

■ Manuel Valls i Serra *director*

ARA MATEIX

La crida dels bisbes cubans

■ J. Carrera Planas

«Hi ha massa llàgrimes als ulls de les mares cubanes, dels pares i dels seus fills, dels germans i dels amics». Són paraules del «Llamamiento» que el 24 del passat mes d'agost els bisbes de Cuba van adreçar al seu poble. Era el moment que començava l'escalada dels «balseros» que es llençaven a la mar amb l'esperança, sovint frustrada tràgicament, d'arribar a les platges de Florida.

El ressò d'aquell document ha estat escàs, si més no entre nosaltres. ¿Per què? Les causes deuen ser diverses i, algunes d'elles, habituals en aquesta mena de textos. Però potser també n'hi ha una de més específica: l'extrema discreció dels bisbes cubans. Les afirmacions més fortes, des del punt de vista de la lògica expectativa europea d'una denúncia del règim cubà, són aquestes: «l'Església cubana ja porta molts anys demanant i urgint respectuosament el diàleg amb vista al sentit comú, que és la llei suprema del dret, i això tan a l'interior de la societat cubana com en les relacions amb els Estats Units»; «però aquesta gestió conciliadora de l'Església, que fins avui ha tingut resultats tan precaris, no tranquil·litza la nostra consciència de cubans i de bisbes»; «reiterem, doncs, la nostra invitació insistent a la negociació i al diàleg». També expressen la seva preocupació perquè «no arriben a ser analitzades en profunditat les causes últimes, que no són gaire simples, d'aquesta tragèdia... És de desitjar que aquesta anàlisi pugui ser feta pels governs de Cuba i dels Estats Units».

Respecte a la fugida dels cubans, diuen: «Ens preocupa l'èxode massiu de cubans que abandonen la terra *más hermosa que ojos humanos han visto*, llençant-se

«l'Església cubana ja porta molts anys demanant i urgint respectuosament el diàleg amb vista al sentit comú, que és la llei suprema del dret, i això tant a l'interior de la societat cubana com en les relacions amb els Estats Units»

irreflexivament a la mar, amb embarcacions rudimentàries sota una espècie d'estat de desesperació que, a condició d'anar-se'n del seu país, els porta a acceptar qualsevol destí». Igualment lamenten «la càrrega d'agressivitat i d'odi que hi ha al cor de la gent, de vegades amb vessament de sang de civils i militars...».

El document anima els cubans a l'esperança i a la pregària. Ara bé, l'absència d'una crítica expressa del règim dictatorial de l'illa... La repetida equiparació entre Cuba i els Estats Units, pel que fa a la necessitat d'anàlisi i de diàleg... La visió més aviat negativa dels qui se'n van *irreflexivament*... plantegen un interrogant: ¿els bisbes no poden dir res més a causa de la situació repressiva en què es troben... o no volen fer-ho perquè, realment, la veritat del país no és la que presenta i dona per segura el món occidental? Aquesta segona hipòtesi estaria en la línia d'alguns sectors minoritaris d'aquí, també catòlics, que promouen protestes pel bloqueig americà i no per l'entestament de Castro. Però, ¿és justa aquesta actitud? I si no ho és, la discreció esmentada, ¿no es convertirà en descrèdit quan la democràcia arribi a Cuba?

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

om moltes les persones que, en tornar de vacances aquest mes d'agost, ens hem trobat amb la desagradable sorpresa de veure com el nostre país ha seguit creixent amb una gran virulència. Tot llegint la premsa endarrerida, hem sabut de declaracions de tota mena, barrejades amb picaresques polítiques de caire oportunista i amb testimonis de l'actitud heroica que molta gent del país ha tingut en relació amb aquesta dissortada catàstrofe.

D'entre aquest ventall de declaracions, han tingut un cert ressò les paraules de l'arquebisbe Ricard Maria Carles, pronuncides en un moment en què el record de la malaurada mort del cartoixa de Montalegre, a Tiana, encara ens omplia el cor de desconsol. Com deia molt encertadament Salvador Cardús en un article d'opinió aparegut el propassat 19 d'agost al diari *Avui*, és més que probable que l'arquebisbe de Barcelona tingui moltes altres coses a dir respecte dels focs d'enguany, a banda de recordar-nos a tots la manca de moralitat que afecta la nostra societat. Ja se sap que molts periodistes seleccionen d'una manera intencionada aquelles paraules que hom podria esperar d'un personatge determinat. I en el cas que ens ocupa, resulta del tot impensable que l'arquebisbe Carles arreglés entre aquesta societat mancada de valors morals els membres dels cossos de bombers, les forces de seguretat, les associacions de defensa forestal o els molts voluntaris anònims que aquest any s'han jugat la vida per defensar el nostre patrimoni natural.

Hi ha moltes altres causes que ens han portat a patir aquesta situació de ràbia continguda i d'impotència infinita, i tots les coneixem prou bé. D'entre totes, però, n'hi ha una que poca gent ha destacat fins ara: el despoblament de les comarques de l'interior de Catalunya. Com deia molt encertadament una pagesa afectada pels focs del Berguedà, «ningú no els vol a pagès». Dels anys 50 ençà, la nostra societat ha anat arraconant d'una manera sistemàtica aquella bona gent que vivia de l'explotació tradicional del medi natural. Pagesos, ramaders i silvicultors s'han vist forçats a integrar-se en el medi urbà i industrial en veure's desplaçats d'allò que més estimaven: la terra que els havia vist néixer i que, amb no poques dificultats, els permetia mantenir una forma de vida que entre tots ens hem afanyat a marginar.

Són moltes les coses que cal redreçar si volem aturar l'amenaça constant del foc. Però potser convindria començar per mirar de canviar aquestes estructures de comportament social que, com molt bé diu l'arquebisbe de Barcelona, estan sotmeses a una crisi de moralitat cada cop més preocupant. En aquesta tasca, com en la de prevenir i ajudar a extingir incendis, tots hi som també compromesos.

Josep M. Mas i Garcia és llicenciat en filologia anglo-germànica

Pagesos, ramaders i silvicultors s'han vist forçats a integrar-se en el medi urbà i industrial en veure's desplaçats d'allò que més estimaven: la terra que els havia vist néixer i que, amb moltes dificultats, els permetia mantenir una forma de vida que entre tots ens hem afanyat a marginar.

Cendra al cor

■ Josep M. Mas i Garcia

SABER ESCOLTAR

La capacitat de conviure (5)

Conviure comporta aprendre a dialogar. Diàleg és sinònim d'intercanvi. Sempre recordaré l'anècdota d'aquella bona persona que li plaia dialogar amb mi i amb qui no vam prosseguir els diàlegs, perquè es tractava que jo simplement callés i assentís. És que el diàleg demana saber escoltar i després argumentar, poder dir el que hom pensa, exposar el propi parer. Un exercici que no resulta sempre fàcil. De vegades tan poc, que quan una persona determinada et diu que li siguis franc, saps que més val que li diguis el que li agrada. I el diàleg sovint resta mermat. Llàstima! No sempre podem estar d'acord amb els altres. És un fet. Sí, però que és possible demostrar les

divergències sense ofendre, sense desqualificar ningú. I, al revés, acceptar que l'altre pugui tenir diferències amb nosaltres, sense que això comporti eludir-lo o fer-li mala cara o criticar-lo sempre que en tinguem l'ocasió o la cerquem.

Els criteris, àdhuc els més correctes, poden ser diferents i les idees no sempre coincideixen. Tot és més dútil encara quan parlem de gustos. Els antics deien que «sobre gustos no s'ha de disputar mai». En el diàleg, tasca de gran artista, sempre es troben però punts d'aproximació. Dia-logueu!

■ Joan Guiteras

Ignacio Aréchaga

Ignacio Aréchaga és director d'Aceprensa

De la bicicleta al cotxe

Una població que creix un 50% cada cinc anys, que contamina l'atmosfera, que consum més del que produeix i que gasta sense fre les limitades reserves de petroli, hauria de ser motiu de preocupació. Tanmateix, ningú no es proposa controlar-la. Això és el que s'esdevé amb la població d'automòbils a Àsia. Així com sis homes de cada deu neixen a Àsia, aquesta regió suposarà el 70% del creixement de la indústria automobilística mundial durant la resta d'aquesta dècada. La població d'Àsia creix a un ritme del 1'8% anual, cosa que per alguns és ja suficient motiu d'alarma. En comparació, la demanda era de 4 milions de vehicles per any, el 1995 haurà pujat ja a 6 milions i pujarà a 9 milions l'any 2000, segons les previsions de Nissan citades a *Newsweek* (27-VI-94).

El potencial de creixement del parc automobilístic asiàtic és enorme. Els executius de la indústria automobilística saben que així que la renda per càpita supera els 4.000 dòlars, la gent es llança a comprar el cotxe. Fins ara només al Japó i en els relativament petits mercats de Singapur, Hong Kong, Taiwan i Corea del Sud han passat aquest llindar de renda. Però en el que resta fins a fi de segle cada cop més consumidors de Xina, Indonèsia i Malàsia estaran en condicions de fer seves les quatre rodes. Cosa que confirma que la prosperitat no és vedada als països populosos.

És cert que aquesta proliferació del transport privat suposarà una càrrega afegida a la contaminació ambiental. Però els països rics, on moltes famílies ja tenien més cotxes que fills, no tenen autoritat per retreure als països del Tercer Món el desig de substituir la bicicleta pel cotxe.

De totes maneres, el control de la producció d'automòbils no compta amb uns propagandistes tan actius com el control de la natalitat. Els interessos occidentals estan massa ocupats a guanyar terreny en aquest prometedori mercat que s'obre a l'Àsia.

A últims de 1945, just acabada la Guerra Mundial, vaig parlar de «la vocació del nostre poble per a la pena de mort i l'assassinat». Quelcom tan terrible i cert que havia dominat gairebé tota una generació, des de 1930 aproximadament. La següent significà una recuperació de la civilització i el sentit moral, i per tant del respecte a la vida humana. Però no durà gaire: vers el 1960 començaren certs fenòmens socials inquietants, que no han fet més que créixer i afermar-se.

Són el terrorisme organitzat —molt organitzat, això és l'essencial—, la immensa difusió del consum de drogues i, sobretot, l'acceptació social de l'avortament. No el que es cometi alguna vegada, cedint a forts impulsos en circumstàncies angoixants, sinó el que això sembli bé, un dret, potser un símptoma de «progressisme». Hi ha una manifesta voluntat de certs grups socials que es cometin avortaments, que el món sencer sigui contaminat per aquesta pràctica, que la nostra època es pugui definir per ella, com altres per l'esclavitud o la tortura judicial.

Ja fa onze anys que vaig escriure un article, «Una visió antropològica de l'avortament», en el qual deia allò que em sembla necessari i evident. Crec que cal separar aquesta qüestió de tota perspectiva religiosa, i també científica, perquè la immensa majoria de persones no coneixen la ciència i no tenen mitjà de comprovar el que ensenya. Un cristià pot tenir un parell de raons «més» per trobar inadmissible l'avortament, però si jo fos ateu opinaria el mateix sobre l'afer.

Es tracta del que s'anomena «elecció» és exactament «licència per matar». Al fill que ha de néixer, a la persona «vivent» que arribarà en un termini fix a la plenitud de la vida humana si no se la mata en el camí. He insistit en què, lluny de ser el fill «part del cos de la mare», un tumor que es pugui extirpar, és «algú», un «qui» irreductible al pare, a la mare; a tots els avantpassats, als elements que integren el món i al mateix Déu, a qui podrà dir «No». El nen que neix és una nova realitat, de tothom.

I això en qualsevol moment. La més refinada hipocresia és usada constantment en defensa de l'avortament. «Interrupció de l'embaràs», com es podria dir de la força o al «garrot» «interrupció de la respiració». I quan es considera acceptable a les primeres setmanes, no després, això equival a veure que és bo disparar a una persona a vint metres, discutible a deu metres de distància, inadmissible a boca de canó. Igualment, si es pensa que un nen amb anormalitats no pot viure, ¿per què no esperar que neixi i matar-lo si efectivament és anormal? ¿i si l'anormalitat sobrevé a qualsevol edat? A vegades penso que Stalin i Hitler finalment han triomfat.

Es donen explicacions estranyes per justificar l'avortament. La violació, per exemple. Em pregunto: quantes violacions «fecundes» es produeixen, potser cap, i si això justifica més de quaranta mil avortaments a Espanya, en un sol any —¿amb quina justificació legal?—. Una altra «raó» és la

necessitat de disminuir el creixement de la població. Per això s'usen estadístiques «futures», absolutament incontrolables i irresponsables, i no es té en compte l'extraordinari augment de la producció d'aliments i de tota la resta, fins el punt que el seu excés és un problema.

Però hi ha altres mitjans per regular la natalitat, millors o pitjors, però incomparablement més justificats que l'avortament. I se'l defensa i propaga a països, com Europa, en el qual el descens de la natalitat és angoixós, on amb prou feines neixen nens, ni per mantenir la població. Europa serà un continent de vells, i si la tendència s'allarga, una comunitat en vies d'extinció; i és on més aferrissadament es fa propaganda de l'avortament.

¿Per què? Crec que per sota de tots els arguments que es

L'amenaça més greu

■ Julián Marías

posen i ha una profunda voluntat de «despersonalitzar» l'home en general i de pertorbar l'essencial dualitat de la vida humana, home i dona, irreductibles i inseparables, constituïts per la referència mútua. Ja fa molt temps que s'intenta «reduir» el que és personal i orgànic, i això a l'inorgànic; l'humà en la zoologia; es descarta la llibertat, la responsabilitat, el sentit de la paternitat i la maternitat —es veu a la dona embarassada, quelcom noble i admirable, com una «femella prenyada».

D'això es tracta, això és el que s'està ventilant. La humanitat decidirà en aquest final de segle XX si continua endavant o torna a la prehistòria —suposant, com molts volen creure, que la prehistòria no era humana, que l'home alguna vegada no ha estat home amb els seus traços essencials i propis.

Estem amenaçats per la més gran onada de «reaccionarisme» que puc recordar; perquè no afecta a aquest o aquell aspecte secundari de la vida, sinó a la seva

realitat, a allò que té de persona, a allò que fa que pugui ser vivible, amb esperança enmig de totes les dificultats i dolors que comporta.

La manipulació a la qual està sotmès el món actual, incomparable amb les qualsevol altra època, fa versemblant que el món s'embarqui en una monstruositat sense precedents. Imagino que en el segle vinent es pot sentir vergonya que hagi existit una època com la que ens presenten, ofereixen, i que, a més, volen imposar.

Julián Marías és filòsof (De «ABC»)

«He insistit en què, lluny de ser el fill "part del cos de la mare", un tumor que es pot extirpar, és "algú", un "qui" irreductible al pare, a la mare».

RESPIR

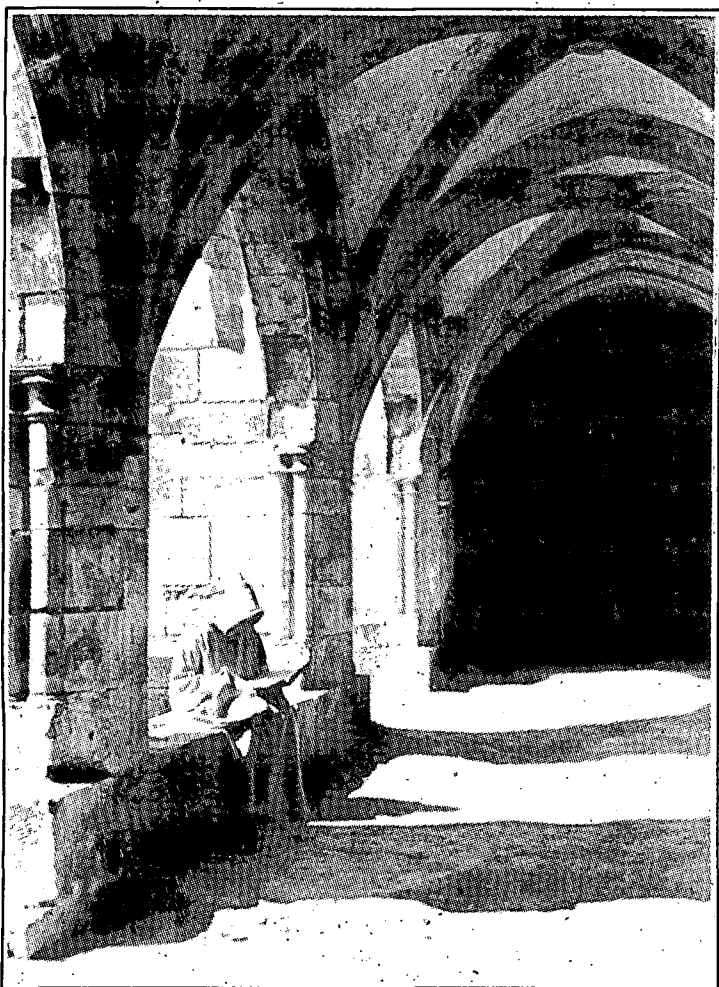
Naturalment!

La gent de l'antigor potser no tenien grans estudis, però eren uns savis: rumiaven, s'admiraven, s'estranyaven, es dolien, compartien. I quan obrien la boca, aguanta! Un dia, un d'aquests bons homes, feia un posat trist. Li ho noten i li pregunten la causa. Després d'uns moments de dubte, vingué la resposta: «És que començo a dubtar de la intel·ligència de molta gent que ténim per entesos, pel que fa almenys a les realitats divines. No sé quantes vegades he mostrat a molts d'ells una peça de tela blanca de lli, en un racó de la qual hi he marcat una petita taqueta vermella. En preguntar-los què veien, tots m'han respost: "Una taca vermella". Tots! Ni un de sol no m'ha dit: "Una peça de lli blanca". O bé: "Una tela blanca amb un puntet vermell". A ¿què comparariem, aquesta sortida de saviesa? Jo, ara, a res. Penso que allò que se m'acudiria fora com la petita taca vermella!

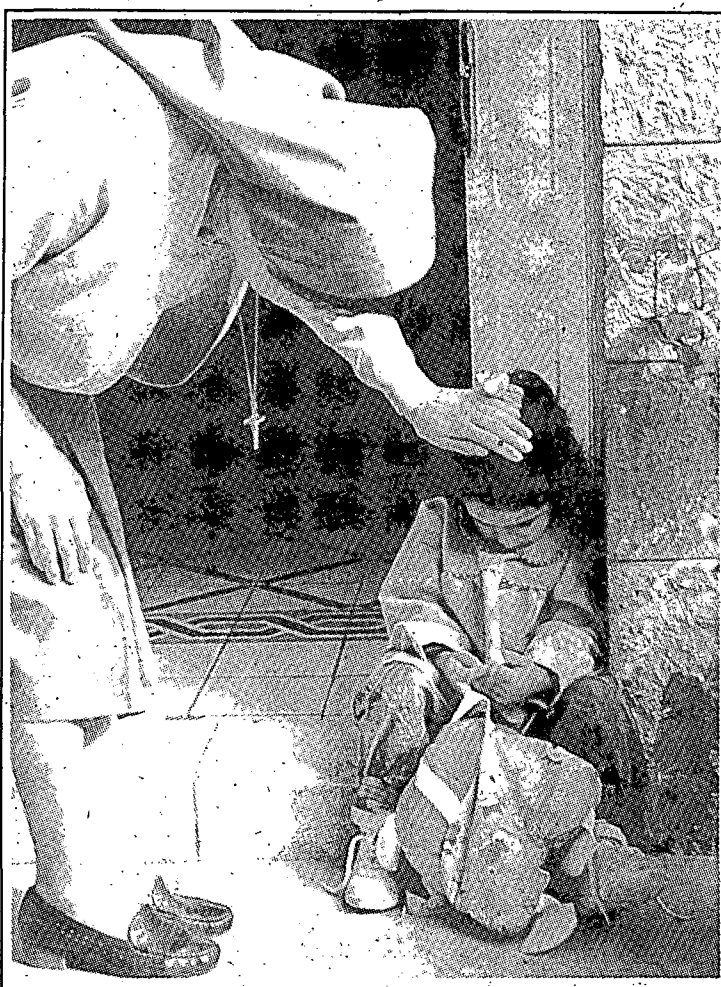
■ Miquel Estradé

ACUDIT

Tot i una vida de silenci i una gran austeritat, la cartoixa constitueix un dels models de vida contemplativa comunitària més antiga de la història de l'Església

La marginació, els pobres i els infants abandonats, ocupen una prioritat en moltes congregacions religioses femenines

sorgiment d'instituts consagrats a les missions estrangeres o a les missions populars (com la de França), i a l'educació: per exemple, els Germans de les Escoles Cristianes...

Després de la Revolució, el segle XIX viu la restauració dels ordes religiosos, sobretot, una floració de congregacions dedicades a les missions, a l'educació i al treball en mitjans populars (salesians), a l'ensenyament, a l'ecumenisme, als periodistes i a la premsa (assumpcionista) etc.

Actualment, ¿com és la vida religiosa?

Al llarg dels segles, amb les fundacions d'ordes, de congregacions i d'instituts inspirats per l'Esperit Sant a homes i a dones i amb l'experiència, s'han anat fent palesos els trets essencials de la vida religiosa.

Una crida de Déu

Tots els cristians, pel baptisme, es comprometen a renunciar al mal i a viure amb Crist. Tothom és cridat a la santedat, a «ser perfectes com el vostre Pare del cel perfecte». Però Déu en crida uns quants per viure d'una determinada manera aquell compromís, per seguir Crist segons un camí concret de l'Evangeli (tal com Jes-

Religiosos i religioses: ¿qui són? ¿

Els religiosos i religioses són actualment 1.300.000 arreu del món. Però, ¿com són actualment? I abans, ¿quina història tenen? Un sínode dels bisbes dedicat a «la vida consagrada i la seva missió» té lloc aquest mes d'octubre a Roma. És l'ocasió de fer-hi un cop d'ull.

Una història que es remunta als orígens del Cristianisme

Agrupats en comunitats, els religiosos i religioses són homes i dones que «segueixen Crist» segons una regla de vida comuna, en la pobresa, el celibat i l'obediència viscuts per amor a Déu. Aquesta vida religiosa ha pres forma a poc a poc i amb maneres diverses, al llarg de la història.

Els «pares del desert» a l'Orient

Al segle III, un jove camperol egipci, anomenat Antoni, després de sentir el passatge on Jesús parla al jove ric de l'Evangeli —«Si vols ser perfecte, vés, ven tots els teus béns i segueix-me»—, decideix retirar-se a la solitud del desert per tal de consagrar-se a la pregària, a la lectura de la Bíblia, al dejuni i a feines manuals. Bastants l'imitaren.

Pacomí, també egipci, conscient dels perills que podia comportar l'aïllament, funda l'any 330 el primer dels monestirs, dotant-lo d'una regla de vida comuna. El monaquisme coneix aleshores una extensió molt ràpida a l'Orient: a la Capadòcia, a Síria, a Palestina... I a l'Occident, uns quants bisbes també la promouen: Martí, a Ligugé i a Marmotier; Honorat, a Lérins; Cesari, a Arles... A l'Àfrica del Nord, Agustí, bisbe d'Hipona, vivint amb els seus preveres, creà una mena de comunitat que unia l'espirit monàstic i el ministeri apostòlic.

Benet, pare dels monjos d'Occident

S'esdevingué així un procés de consagració total a Déu, que culminà Benet de Núrsia al començament del segle VI, en retirar-se als 20 anys a Subiaco, i després a

Monte-Cassino, on va redactar una regla que s'havia de convertir en la «carta del monaquisme d'Occident». El monestir és una família, en la qual l'abat és el pare, es presenta com la ciutat de Déu en aquest món, i exerceix una gran irradiació entorn seu.

Les temptacions de creixement i de riquesa, però, empenyeren els fills de sant Benet a promoure moltes reformes de l'orde: les més importants foren les de Cluny, al segle X; i les de Claravall (cistercencs) als segles XII i XIII.

Els ordes «mendicants»

Al segle XIII, l'enriquiment de l'Església provoca com a reacció la naixença dels ordes «mendicants» (sense seguretat material): els pelegrins de la pau, els germans dels pobres (com ara els framenors franciscans, de sant Francesc d'Assís), o bé els cercadors i predicadors de la veritat, com els germans predicadors (dominics), de sant Domènec.

Alhora, al mont del Carmel, a Palestina, alguns eremites llatins fundaren un orde contemplatiu, que hauria desaparegut si Teresa de Jesús i Joan de la Creu, al segle XVI, no l'haguessin reformat amb una nova espiritualitat, per retornar-lo al seu rigor primitiu.

Jesuïtes, Filles de la caritat...

Al segle XVI, en el temps del Renaixement i dels seus excessos, de la Reforma de Luter i dels descobriments de nous móns, Ignasi de Loiola llança amb gran èxit la Companyia de Jesús, en la qual els membres es posen al servei de l'Església —i especialment del Sant Pare— en l'àmbit de

les missions i de l'ensenyament.

També les dones trobaran els seus camins per dedicar-se al món, en tasques d'educació i en missions d'assistència als pobres i als malalts. Continuaran, però, les fundacions de vida contemplativa, com les Ursulines d'Àngela de Merici, a Itàlia, o les Visitadores de Francesc de Sales i de Joana de Chantal, a França. També s'aprovaran, al segle XVII, les Serventes dels Pobres (Filles de la Caritat) de Vicenç de Paül i de Lluïsa de Marillac, que tenen «per monestir les cases dels malalts, i per cel·la els carrers de les ciutats i les sales dels hospitals...»

El floriment de les congregacions

Els segles XVII i XVIII resten marcats pel

mateix cridà aquell jove ric a seguir-lo... d'aquests, a fi de respondre a una vocació de completa «consagració» a Déu, com una manera d'estimar-lo per damunt de tot i de tots, hi ha homes i dones que adopten una forma de vida particular, aprovada per l'Església.

Els consells evangèlics

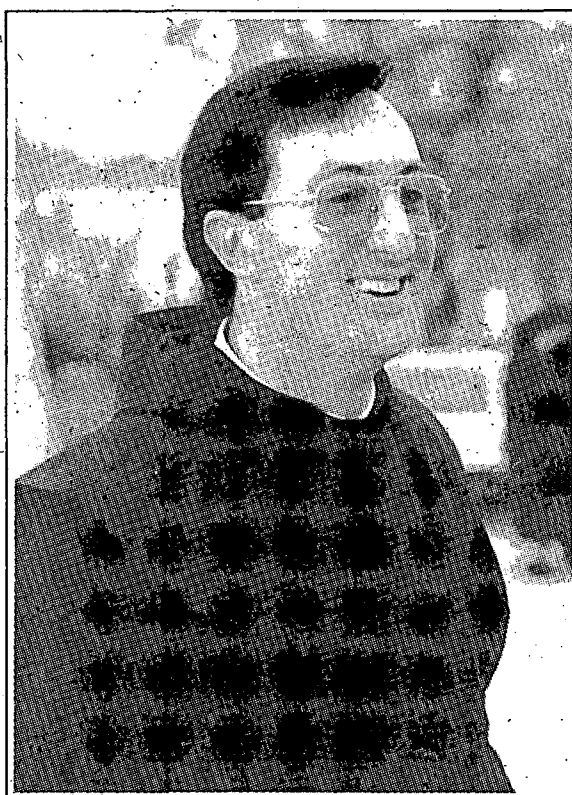
Aquesta manera de seguir de prop Crist de l'Evangeli es fixa sobretot en el fet que ell fou pobre, cast i obedient al seu Pare. Així, el «religiós» (religiós o religiosa) es compromet a viure d'una forma original aquests tres importants components de la vida humana: els béns, els afectes i la llibertat. Després d'un temps de postulació i de noviciat, es disposa efectivament a «professar», amb uns vots aquests consells evangèlics: la pobresa, la castedat i l'obediència. De primer, ho fa temporalment; després, per a tota la vida.

La pobresa

Crist es despullà de la seva «riquesa» de Fill de Déu i s'abaija per amor, a fer-se home. I va viure després de les coses mundanes tot i que no les menysprea.

Jesús ho va compartir tot amb els seus deixebles: el temps, les alegries, les penes, la seva obediència al seu Esperit. Manifestà una preferència pels pobres, pels infants, per les coses menyspreables del seu temps.

El religiós escull una vida humil, materialment i espiritualment pobre, sense cap possessió personal, amb una feina manual intel·lectual, i comparteix tot aquell que és i que pot aconseguir amb els membres de la seva comunitat i amb els pobres (marginats, etc.).

Joaquim Recasens, franciscà de Berga, que, com un bomber més, s'exposà amb greu perill apagant els recents focs dels boscos del Berguedà

cer Món), pels quals es preocupa de manera prioritària.

El celibat en la castedat

Crist fou cèlibe, i no va conèixer ni el matrimoni ni la paternitat física, sense que això significu cap mena de discriminació vers les dones, ni vers els homes casats. Per a la seva missió, ell es presentà solament com el Fill de Déu que venia a revelar el rostre veritable del seu Pare, mostrant-se com a germà de tots els homes.

El celibat volgut pel Regne de Déu fa que el religiós miri de retrobar aquest amor únic de Crist vers el Pare, amb una disponibilitat igual envers tots els homes, germans seus.

L'obediència

«Jo faig tot allò que plau al meu Pare», deia Jesús. I també: «El meu aliment és fer la voluntat d'Aquell que m'ha enviat». I ho féu fins a la mort...

Cridat per Déu, el religiós que correspon a la seva vocació en un institut religiós, es compromet lliurement a observar la Regla de vida elaborada pel seu fundador, o bé

Om són?

adaptada pel mateix institut seguint l'esperit fundacional. I també a obeir els qui s'encarreguen d'aplicar, de manera fraterna, aquella Regla: els superiors. Així manifesta el seu desig d'imitar Crist en l'acompliment de la voluntat del Pare.

La vida comuna

Bo i recordant que els primers cristians «ho posaven tot en comú» i que «tenien un sol cor i una sola ànima», el religiós viu de manera estable, visible i senzilla en una comunitat, com en una família. Comparteix amb els seus germans l'Eucaristia, la pregària, el silenci, la feina, la missió, els béns, els àpats, el lleure... I compta amb la presència del mateix Jesucrist: «Allà on dos o tres es reuneixen en nom meu, allà sóc jo,

Un grup de salesians i salesianes han anat com a missioners a 17 països del Tercer Món

enmig seu». Els religiosos donen així, per l'amor dels uns pels altres que inclou el perdó, un testimoni visible de fe, d'esperança i de caritat.

La pregària

Consagrats del tot a Déu, a qui es troben lligats (d'aquí ve el mot «religiós», de «relligar»), els religiosos mantenen aquesta unió amb Déu i l'aprofundeixen de manera primordial mitjançant la vida de pregària. Una pregària nodrida amb la Paraula de Déu, sobretot amb la meditació de la Bíblia, i amb la celebració comunitària de la Litúrgia de les hores (l'Ofici diví), amb els temps d'adoració silenciosa o de recés... I amb l'Eucaristia com a centre.

En l'Església i per al món

El religiós, tota la seva vida, és un element important de «la memòria evangèlica de l'Església». Recorda a tots els cristians que són cridats a la santedat, i que l'Evangeli és la bona nova de salvació per a tothom. I ajuda l'Església a ser signe de salvació per a tots, participant en la seva missió evangelitzadora. També testimonia la vida eterna, on tothom viurà segons l'esperit de les Benaunces i l'amor.

Un arbre amb moltes branques

Tots els instituts femenins (1.243) i masculins (250) que existeixen actualment arreu del món es deriven, lògicament, de l'ideal evangèlic. Però cada institut té alhora un

esperit i una vida particular ben definits pel seu fundador (allò que s'anomena el «carisma propi»), per tal de respondre de manera adient a uns reptes espirituals específics de cada època. Tots ells combinen al seu si els elements comuns a tota vida consagrada, bo i accentuant, segons aquell carisma, un aspecte o un altre.

Relacionem alguns dels més importants que hi ha a Europa, d'acord amb la classificació fixada després del Concili Vaticà II.

Instituts religiosos

Els membres d'aquests instituts es comprometen mitjançant vots públics i perpetus, i duen una vida comuna segons una Regla i/o unes Constitucions pròpies. Es poden dividir en els següents:

- **Ordes monàstics:** *benedictins/-nes* (des del segle VI); *cistercencs/-ques* o *trapencs*, que viuen segons la Regla de sant Benet, però d'una manera més rigorosa, segons el carisma de sant Bernat de Claravall (any 1112); *cartoixans/-nes* de sant Bru (1084), que viuen gairebé com a ermitans dins els seus monestirs; *clarisses* (de santa Clara d'Assís); *carmelites*, un orde reformat per santa Teresa de Jesús (segle XVI); *visitadores*, fundades per sant Francesc de Sales i santa Joana de Chantal (any 1610).

- **Canonges regulars:** Viuen en comunitats (com els preveres que vivien amb sant Agustí), però bé que dedicats a activitats externes. Entre aquests hi ha els *premostratencs*, fundats el 1120 a Prémontré (França).

- **Ordes mendicants:** la família *franciscana*, fundada per sant Francesc d'Assís el 1209; i la dels *dominics/-ques*, que va fundar sant Domènec el 1216.

- **Clergues regulars:** la *Companyia de Jesús*, fundada per sant Ignasi de Loiola el 1534, els *camils* (de sant Camil de Lel·lis), per al servei dels malalts, etc.

- **Congregacions apostòliques:** Aparegueren sobretot a partir del segle XVII: els *montfortians* de sant Lluís-Marià Grignon de Montfort (1705); els *redemptoristes* de sant Alfons-Maria de Liguori (Itàlia, 1732); els *salesians* de sant Joan Bosco (1859). Dedicats a tasques hospitalàries, hi ha els *germans de sant Joan de Déu* (1537). I a l'ensenyament, els *germans de les Escoles Cristianes* de sant Joan-Baptista de la Salle, els *escolapis* de sant Josep de Calassanç, els *germans maristes*, etc. Entre les Congregacions

femenines d'aquesta branca, hi ha les *filles de l'Esperit Sant* (1703); les nombroses *germanes de sant Josep*; les *germanetes dels pobres* (Joana Jugan, 1839); les religioses, oblates i germanetes de l'*Assumpció* (segle XIX), etc.

Dins també d'aquest capítol, caldria incloure els nombrosos instituts missioners, molts d'ells fundats al segle XIX: els *claretians*, de sant Antoni M. Claret; els *oblats de Maria Immaculada*; els *pares maristes*; els *missioners del Sagrat Cor*, etc. I de dones, per exemple, les *franciscanes missioneres de Maria*.

Instituts seculars

Els seus membres es comprometen, per mitjà de vots, a practicar (no necessàriament en comunitat) dins el món (l'anomenat «segle», d'on ve «secular»), aquells tres consells evangèlics, bo i «tendint a la perfecció de la caritat» i a l'evangelització del món. Són els de *Caritas Christi*, el *Prado*, *Nostra Senyora del Treball*, etc.

Societats de vida apostòlica

Tot i que sovint hom les identifica amb els instituts religiosos, no ho són pas. De fet, no fan, tret d'excepcions, els tres vots, i la seva vida pot ser comunitària o no. Tenen objectius sobretot apostòlics. N'hi ha al servei dels clergues (*oratorians* o «*felipons*», de sant Felip Neri; la *Missió* de sant Vicenç de Paül; la *Caritat del Bon Pastor*, de sant Joan Eudes, etc.), al servei dels pobres (*filles de la caritat*, del mateix sant Vicenç de Paül; *Missió obrera de sant Pere i sant Pau*, etc.), i missioners, com els *Pares blancs*, fundats pel cardenal Laviguerie l'any 1868.

(De «Pèlerin»)

1.300.000 religioses i religiosos

Hi ha al món més d'un milió de religioses i uns 250.000 religiosos. Són, en total, 1.300.000 persones.

- Famílies femenines (la majoria compostes de moltes congregacions): Franciscanes, 200.000; Filles de la Caritat, 29.000; Germanes de Sant Josep, 25.000; Carmelites, 24.500; Germanes de la Misericòrdia, 23.000; Germanes de la Providència, 21.000.

- Famílies masculines més importants: Franciscans-Caputxins-Conventuals, 33.500; Jesuïtes, 24.300; Salesians, 17.000; Benedictins, 9.000; etc.

L'actual comunitat de religioses cistercenques del monestir de Vallbona de les Monges

Partidaris del president Aristide es manifesten joiosos a Port-au-Prince mentre desembarcaven els primers «marines»

L'assassí de Ruiz Massieu, núm. dos del PRI mexicà, Joel Reféndiz, és detingut pocs minuts després d'haver perpetrat el crim.

L'ocupació d'Haití

Les notícies que van arribant de Port-au-Prince, diuen que l'ocupació militar de bell antuvi americana no és tan fàcil com semblava, ja que la violència senyoreja en molts punts i la feina és dels ocupants per apaivagar els ànims i, sobretot, per desarmar els haitians. Primer els que eren partidaris dels colpistes, i segonament els partidaris del president Aristide, que tan aviat com entraren els primers contingents militars s'apressaren a assaltar comissaries i altres locals dels colpistes, apoderant-se de tot el que allí trobaren, sobretot de les armes. Aquesta operació de desarmament es fa molt difícil, fins i tot amb la promesa de compensació econòmica per cada arma lliurada. Molts haitians prefereixen passar gana a lliurar el seu petit tresor bèl·lic, amb el qual segurament se senten defensats després dels pànics i terrors passats. Per altra banda, les forces d'ocupació no saben com aturar l'onada de saqueigs de magatzems de productes alimentaris... I mentrestant, el Parlament haitià discuteix les fórmules d'amnistia pels colpistes, a la qual es mostra reticent el president Aristide, a més que per altra banda ningú no la veu clara. Ja que és mantenir dintre d'Haití el focus colpista causant d'aquesta llarga crisi.

Un cop tancat l'anterior comentari arribava la notícia, veritablement dramàtica, que els partidaris de Cedras no es resignen a abandonar el poder, i recorren al terrorisme descaradament. El pròp passat 29 de setembre tenia lloc una manifestació reclamant la tornada del president Aristide. Els colpistes llançaren al mig de la manifestació una bomba que a l'explotar va causar la mort almenys a cinc persones

i ferides a unes quaranta. El Secretari d'Estat nord-americà, Christopher ha advertit de l'extrema gravetat d'aquest fet.

Centramèrica

L'Amèrica llatina és una font inexhaurible de notícies, i a vegades no se sap per on començar. Ara mateix, en una sola pàgina de diari dues notícies ben sorprenents. Perquè quan es comença a creure que la normalitat política s'havia afermat a Nicaragua, uns trenta ex-militars sandinistes es feren forts durant dotze hores a l'ambaixada veneçolana a la capital nicaragüenca, Managua. Segons es diu era com a protesta perquè el govern que presideix Violeta Chamorro no els havia pagat unes indemnitzacions. Però

el fet és que aquest grup d'ex-militars sandinistes és la segona vegada que entren aquest procediment...

La segona notícia arriba del Salvador, on uns cinquanta militars armats de matxets assaltaren el Parlament i segrestaren uns vint diputats. El motiu és també per reclamar indemnitzacions que no els han estat fetes efectives. Els assaltants formaven part de l'antic exèrcit salvadorenc, responsable de la recent guerra civil que va flagellar el país. I a més de les indemnitzacions que reclamaven, també en reclamen per altres membres d'antigues organitzacions paramilitars, responsables en molts casos d'assassinats durant la guerra civil.

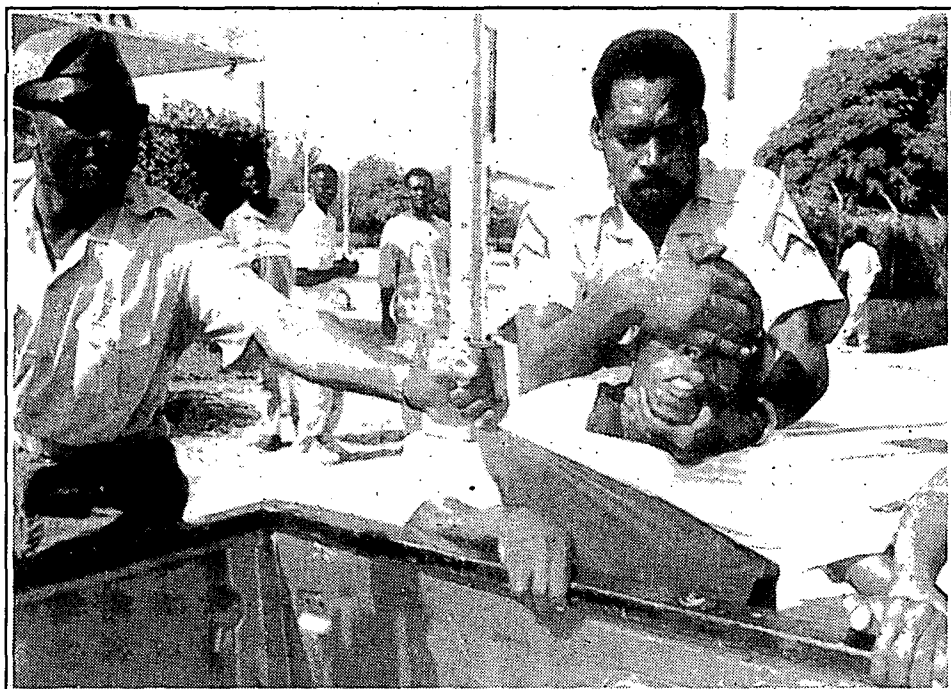
Per acabar d'arrodonar aquest panorama, més al nord, a Mèxic un altre assassinat

a trasbalsat tot el país ja que es tracta de José Francisco Ruiz Massieu, considerat el número dos del PRI i home de confiança del president sortint Salinas de Gortari. Ruiz Massieu havia nascut a Acapulco l'any 1946, era llicenciat en dret, i era el secretari general del Partit Revolucionari Institucional. Immediatament després de l'assassinat fou detingut l'autor i identificat com Ignacio Ugalde primerament i després com a Joel Reféndiz... Les altes esferes polítiques mexicanes no amaguen la seva preocupació per aquest assassinat que és el segon que es comença aquest any contra membres del partit del govern. El primer fou el del candidat a la presidència, Luis Donaldo Colosio.

Algèria

La situació a Algèria no acaba d'aclarir-se després que el govern ha millorat la situació dels detinguts del FIS. Els extremistes berebers han amenaçat amb la guerra total contra el FIS si no s'allibera «sa i estalvi» el cantant cabileny Lunes Matub, que el passat diumenge fou segrestat per una quinzena d'homes pertanyents a l'integrisme islàmic. Per la seva banda el govern s'ha apressat a dir als cabilenys berebers que «no tolerarà cap acció que obri el camí a l'anarquia i pugui posar en perill els principis de la república d'Algèria». També és important el fet que els berebers del Front de Forces Socialistes (FSS) liderat per Hocine Ait Ahmed, un històric de la guerra de la independència algeriana, siguin partidaris i creguin necessari el diàleg amb el FIS. No deixa de ser preocupant la constant inquietud en què des de fa dos anys viu la nació magrebina.

■ Oriol Camps

Els «attachés», sicaris del règim colpista, reprimeixen violentament les manifestacions a favor d'Aristide.

L'assemblea anual del Fons Monetari Internacional (FMI) i del Banc Mundial (BM), que ha tingut lloc recentment a Madrid durant dues setmanes, s'ha caracteritzat per la recerca de noves propostes per consolidar l'actual reactivació econòmica. L'informe semestral del FMI ha confirmat que la crisi ja comença a quedar enrera a la majoria dels països occidentals, amb els índex de creixement més elevats dels últims anys.

Les recomanacions d'ambdues entitats per mantenir aquest cicle expansiu de l'economia mundial són les següents: la necessitat d'endurir de nou les polítiques monetàries a tot el món; una puja dels tipus d'interès per tal de controlar la inflació atès que unes taxes d'inflació baixes impulsarien un creixement sostingut a llarg termini; dur a terme reformes estructurals per flexibilitzar l'economia i reduir l'atur,

Dues setmanes de debat econòmic internacional

especialment a Europa; reduir els desequilibris fiscals que han provocat darrerament uns nivells de deute públic alts; la ratificació dels acords comercials de la Ronda Uruguai de l'Acord General sobre Aranzels i Comerç (GATT) i, finalment, una política laboral que es fonamenti en tres vessants: la restricció de les cotitzacions socials i de la tributació, la baixa del salari mínim interprofessional i dels subsidis per atur, i l'atorgament d'incentius a la contractació.

Els objectius bàsics del FMI són supervisar el sistema monetari internacional i les polítiques econòmiques dels seus 178 països membres i concedir préstecs per fomentar els ajustaments estructurals de cada estat. Per la seva banda, la finalitat principal del BM és desenvolupar l'economia, combatre la pobresa en els països necessitats, protegir el medi ambient i enfortir el sector privat. No obstant això, el Fòrum Alternatiu anomenat «Les altres veus del planeta» —integrat per nacions subdesenvolupades, grups socials i organitzacions no-governamentals—, contrari als programes del FMI i del BM, consideren que aquestes institucions fomenten un repartiment injust de la riquesa entre les nacions. Un altra punt de vista d'aquesta cimera econòmica mundial.

■ Miquel Àngel Codina

Els sacraments de l'Església

Litúrgia

■ Pere Tena

La resposta a la pregunta: ¿per què els sacraments? és, d'entrada, senzilla: perquè Jesucrist ens els ha donat! (vegeu l'article anterior: «Els sacraments del Crist»). Però el diàleg pot continuar d'aquesta manera: ¿com sabem quins sacraments, ens ha donat Jesucrist, i a qui els ha donat?

Comença, aleshores, a entrar en joc l'Església. Jesucrist, en efecte, ha donat els sacraments a la seva Església com a tal. Per això els sacraments són del Crist, però són també de l'Església.

La tradició de l'Església

«En virtut de l'Esperit que la condueix "a la veritat completa" (Jo 16,13), l'Església ha anat reconeixent a poc a poc aquest tresor rebut del Crist i n'ha precisat la "dispensació", tal com ho ha fet per al cànon de les Sagrades Escripures i la doctrina de la fe, com a fidel administradora dels misteris de Déu. Així, l'Església ha discernit, al llarg dels segles, què, entre les seves celebracions litúrgiques n'hi ha set que són, en el sentit propi del mot, sacraments instituits pel Senyor» (Catecisme de l'Església Catòlica, n. 1117).

D'una forma ben simple, aquest paràgraf del Catecisme ens explica tot el procés de la nostra fe catòlica sobre els set sacraments com a dons de Crist.

Seria, certament, una simplificació indeguda imaginar que Jesucrist havia donat els sacraments, començant per l'Eucaristia,

detallant totes les coses que es refereixen a la seva celebració. Tanmateix, en el cas de l'Eucaristia, hi ha una determinació ben clara del Senyor, quan diu i repeteix: «Feu això en memòria meva». Però àdhuc en aquest cas, no es pot dir que el Missal Romà que nosaltres utilitzem vingui directament de Jesucrist. Per això és simplement ridícula la postura dels qui diuen que no volen celebrar la missa segons el missal publicat per Pau VI, sinó la missa tal com l'ha volgut Jesucrist... Els ritus i les pregàries dels sacraments arriben fins a nosaltres a través de la tradició de l'Església, segons diverses famílies litúrgiques.

Seria, però, un error en la fe creure que ha estat l'Església mateixa que ha «inventat» els sacraments. L'Església ha «viscut», ha celebrat, els sacraments abans de «formular» la seva fe en que els sacraments donats per Crist són set. Arribar a aquesta formulació ha estat un procés de discerniment, en virtut de l'Esperit Sant: allò que sempre s'ha fet en l'Església com a donat per Crist, allò que s'ha fet a totes les Esglésies a través de la tradició donant testimoni d'una voluntat original, allò que l'Església ha celebrat com a participació en l'acció salvífica de Crist, allò que l'Escriptura mateixa indica com a acció simbòlica volguda per Crist... heus aquí els criteris que han portat a la formulació de la fe de l'Església. L'Església «ha reconegut aquest tresor rebut de Crist i n'ha precisat la dispensació», que és el mateix que dir que ha

determinat la forma de celebrar-lo i les condicions de fer-ho. El Concili de Trento no va fer sinó afirmar amb autoritat, enfront dels qui ho negaven, allò que era ja fe de l'Església.

És ben cert que, en algunes èpoques, hom ha parlat de «sacraments» en un sentit molt més ample. La benedicció d'un abat, la professió monàstica, les exèquies, foren considerats alguna vegada al nivell dels set sacraments; però el discerniment final no va considerar que tinguessin les característiques de dons de Crist. Per això el Catecisme compara aquesta acció de l'Església amb la del cànon de les Escripures. També en aquest cas, en efecte, hi hagueren escrits que durant un temps foren considerats al nivell de les Escripures, i finalment no foren inclosos en el cànon de la paraula revelada.

Aquest procés, i la importància decisiva d'aquest discerniment, ens porta a la lloança de Déu, que assisteix pel seu Esperit la santa Església i l'ajuda a descobrir els tresors que li donen vida, i alhora ens fa adonar de la importància decisiva de la tradició constitutiva de l'Església. Sense aquesta referència moltes coses de la vida de l'Església quedarien sense una explicació suficient. Penso en temes com l'ordenació reservada als homes, com la importància del diumenge en la vida del cristià, etc.

«Per l'Església i per a ella»

«Els sacraments són "de l'Església" en

aquest doble sentit que són "per l'Església" i "per a ella". Són "per l'Església", perquè ella és el sacrament de l'acció del Crist que actua en ella gràcies a la missió de l'Esperit Sant. I són "per a l'Església", ells són aquests sacraments "que fan l'Església", ja que manifesten i comuniquen als homes, sobretot en l'Eucaristia, el misteri de la comunió del Déu Amor, U en tres Persones» (Catecisme de l'Església Catòlica, 1118).

No és un individu aïllat el qui pot disposar dels sacraments, sinó l'Església com a tal, és a dir, el poble sant de Déu sota la guia dels seus pastors, que són, com a successors dels Apòstols, els «ecònoms» dels misteris de Déu. Això es vol dir que s'afirma que els sacraments són «per l'Església». D'aquí també que els sacraments només puguin ser celebrats entre cristians.

I sobretot els sacraments construeixen l'Església. La construeixen —sobretot l'Eucaristia, que és l'actualització del misteri salvífic que ha donat origen a l'Església mateixa— des de dins, és a dir, des de la comunió en la Trinitat. Construir l'Església no és pas reunir moltes persones i fer-los la vida agradable. Construir l'Església és posar els homes en comunió amb la font inagotable de l'amor de Déu, manifestat en Crist Senyor i Salvador, per la força de l'Esperit Sant.

Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge XXVIII durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

*Comparada amb la saviesa,
tinc la riquesa per no-res*

Lectura del llibre de la Saviesa

7: 7 Vaig pregar Déu que em donés enteniment, i m'ho concedí, vaig cridar l'esperit de saviesa, i em vingué. 8 La preferència a ceptres i trons, i, comparada amb ella, tinc la riquesa per no-res. 9 Ni tan sols la comparo amb les pedres precioses, perquè tot l'or del món, al seu costat, no val ni un gra de sorra, i la plata no val més que el fang. 10 L'aprecio més que la salut i que la boniquesa, i vull que em faci de llum, perquè la seva claror no s'apaga mai. 11 Juntament amb la saviesa m'han vingut tots els béns, duia les mans plenes de riqueses incomputables.

Paraula de Déu.

Salm responsorial 89 (R. v. 14)

12 Ensenyeu-nos a comptar els nostres dies per adquirir la saviesa del cor.

13 Calmeu-vos, Senyor, ¿què espereu?

Sigueu pacient amb els vostres servents.

R. Que el vostre amor, Senyor,

no trigui a saciar-nos

i ho celebrarem amb goig tota la vida.

14 Que el vostre amor no trigui més a saciar-nos

i ho celebrarem amb goig tota la vida.

15 Doneu-nos tants dies d'alegria

com ens n'heu donat d'afflicció,

tants anys de joia com n'hem vist de penes. R.

16 Que puguem veure la vostra obra, que els vostres fills vegin la vostra glòria.

17 Que l'amabilitat del Senyor reposi damunt els seus servents.

Doneu encert a l'obra de les nostres mans. R.

Lectura segona

*La paraula de Déu esclareix les intencions
i els pensaments del cor*

Lectura de la carta als cristians hebreus

4: 12 La paraula de Déu és viva i eficaç. És més penetrant que una espasa de dos talls: arriba a destriar l'ànima i l'esperit, les articulacions i el moll dels ossos, i esclareix les intencions i els pensaments del cor. 13 En tot el món creat no hi ha res que Déu no vegi clarament; tot és nu i descobert davant els ulls d'aquell a qui haurem de donar comptes.

Paraula de Déu.

Al·leluia (Mt 5:3) o bé un altre

Feliços els pobres en l'esperit:
el Regne del cel és per a ells.

Evangelí

Vés a vendre tot el que tens, i vine amb mi

Lectura de l'evangelí segons sant Marc

10: 17 Un dia que Jesús sortia de camí, un home corre-

gué, s'agenollà als seus peus i li preguntava: «Bon mestre, ¿què haig de fer per posseir la vida eterna?» 18 Jesús li digué: «¿Per què em tractes de bo? De bo, només ho és Déu. 19 Ja saps què diuen els manaments: "No matis, no cometis adulteri, no robis, no declaris en fals contra un altre, no facis cap frau, honra el pare i la mare."» 20 Ell li respongué: «Mestre, tot això ja ho he complert des de jove.» 21 Jesús se'l mirà amb afecte i li digué: «Encara et falta una cosa: vés a vendre tot el que tens i dóna-ho als pobres, i tindràs un tresor guardat en el cel. Després torna i vine amb mi.» 22 Aquesta resposta de Jesús el contrarià i se'n anà tot trist, perquè era molt ric.

23 Llavors Jesús mirà al seu voltant i digué als deixebles: «Per als qui són rics, que n'és, de difícil, d'entrar al Regne de Déu!» 24 Els deixebles, en sentir aquestes paraules, quedaren sorpresos. Però Jesús els tornà a dir: «Fills meus, que n'és, de difícil, d'entrar al Regne de Déu! 25 És més fàcil que un camell passi pel forat d'una agulla, que no pas que un ric entri al Regne de Déu.» 26 Ells quedaren encara més sorpresos i deien entre ells: «¿I qui es podrà salvar?» 27 Jesús se'l mirà i els digué: «Als homes, els és impossible, però a Déu no, perquè Déu ho pot tot.»

[28 Llavors Pere es posà a dir-li: «Mireu, nosaltres ho hem deixat tot per venir amb vós.» 29 Jesús respongué: «Us ho dic amb tota veritat: Ningú dels qui per mi i per anunciar l'Evangelí han deixat la casa, germans i germanes, pare, mare, fills o camps, 30 no deixarà de rebre, ja en el temps present, el cent per u de cases, germans i germanes, mare, fills i camps, i també persecucions, i, en el món futur, tindrà la vida eterna.»]

Paraula del Senyor.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(cicle dominical: B; ferial: II)

SETMANA 28 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 4a)

OCTUBRE:

9. Diumenge 28 durant l'any: *verd*. Lectures: Sa 7:7-11 (Salm 89) / He 4:12-13 / Mc 10:17-30.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Mare de Déu del Remei. Sant Dionís, bisbe (el primer de París), i companys clergues, màrtirs; sant Joan Leonardi, prevere (fundador). Sant Abraham, patriarca; sant Lluís Bertran, prevere (dominic, de València, missioner a Amèrica).

Festes majors: Alcanar, Anglès, Barcelona: les Corts, Caldes de Montbui, Esterri de Cardós, la Guàrdia d'Ares, Montanissell, Olèrdola, les Preses, la Ribereta, Santa Maria de Palautordera i Tuixén.

10. Dilluns. Del dia: *verd*. Lectures: Ga 4:22-24.26-27.31, 5:1 (Salm 112) / Lc 11:29-32.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Tomàs de Villanueva, bisbe (de València, agustinià, de Fuenllana). Sant Sabí, ermità (al Pirineu).

Festes majors: Salomó i Vilanova del Vallès.

11. Dimarts. Del dia: *verd*. Lectures: Ga 5:1-6 (Salm 118) / Lc 11:37-41.

MEMÒRIA LLIURE: Santa Soledat Torres Acosta, verge (de Madrid, fundadora de les Serventes de Maria, Vetilladores dels malalts: SM) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Germà, bisbe i màrtir.

Festes majors: Flaça.

12. Dimecres. Espanya: Festa (poblacions d'Aragó: solemnitat) de la Mare de Déu del Pilar: *blanc*. Lectures: 1Cr 15:3-4.15-16, 16:1-2, o bé Ac 1:12-14 (Salm 26) / Lc 11:27-28.

ALTRES CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Serafi de Monte Granario, religiós (caputxí); santa Domnina, verge.

Festes majors: Cistella, Rosselló, Sant Feliu de Llobregat i Vilaplana del Camp.

13. Dijous. Del dia: *verd*. Lectures: Ef 1:1-10 (Salm 97) / Lc 11:47-54.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Eduard (rei d'Anglaterra); santa Celedònia, verge.

14. Divendres. Del dia: *verd*. Lectures: Ef 1:11-14 (Salm 32) / Lc 12:1-7.

MEMÒRIA LLIURE: Sant Calixt I, papa i màrtir (*vermell*).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Just, bisbe; santa Fortunata, verge i màrtir.

15. Dissabte. Espanya: Festa de santa Teresa de Jesús, verge (carmelita) i doctora de l'Església (reformadora religiosa): *blanc*. Lectures: Sir 15:1-6 (Salm 88) / Mt 11:25-30. Vespres de demà.

ALTRES CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Bru, bisbe; santa Tecla, abadessa.

Festes majors: Alcover, Avinyonet del Penedès, Santa Llogaia de Terri i Siurana d'Empordà.

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Sa 7:7-11)

Persones de seny en un món desassenyat

■ Josep M. Aragonès

La saviesa

Vaig pregar Déu que em donés enteniment, i m'ho concedí; vaig cridar l'esperit de saviesa, i em vingué (v. 7). Amb aquesta afirmació valenta i que alhora encomana confiança, comença la primera lectura de la missa d'aquest diumenge. És una petita perícopa pertanyent a la segona part del llibre —segona gran exhortació (cc. 6-9)— en la qual l'autor sagrat, que aquí sobretot parla per boca del savi per antonomàsia, el rei Salomó, fa l'elogi de la saviesa. A 6:22-7:14, el nostre autor-Salomó conta com el rei va rebre la Saviesa, do de Déu. Recorda com el Senyor se li va aparèixer a Gabaon i li va oferir que fes la petició que volgués, i com el jove li demanà *enteniment per a poder jutjar el teu poble i discernir entre el bé i el mal*. Aquesta petició va plaure a Jahveh, que li va respondre: *Faré el que tu dius: et concedeixo saviesa i intel·ligència, tant, que ni abans ni després ningú no se't podrà igualar* (1R 3:2-15). Un cop aconseguida la saviesa i havent-ne experimentat els beneficis en el seu personal capteniment, l'hagiògraf la magnifica per damunt de tot el que es pot posseir i desitjar, i conclou: *Vull que em faci de llum, perquè la seva claror no s'apaga mai* (v. 10b). I constata que, deixant-se guiar per ella, no sols s'ha convertit en un home savi i intel·ligent, sinó que ha prosperat en tots els seus afers: *Juntament amb la saviesa, m'han vingut tots els béns, duia les mans plenes de riqueses incomputables* (v. 11). Es converteix així en testimoni d'una de les conviccions dels pietosos israelites: el just veu com el Senyor el fa prosperar. La saviesa celebrada en la Bíblia no equival a l'aplec de coneixements intel·lectuals, sinó a l'acoplament del propi pensament el de Jahveh que es converteix en un capteniment de rectitud moral segons el voler de Déu. Així el savi és el qui té el bon gust del seny creient i, fent l'experiència de Déu en la seva vida, paladeja el seu coneixement i les seves coses.

Jesucrist és la saviesa

El Nou Testament identifica la Saviesa amb Jesucrist. És una de les grans revelacions de la fe cristiana. El cristià, doncs, no és el qui simplement busca el seny del creient, sinó el qui sap, i en fa l'experiència vital, que Jesús, amb la seva doctrina i els misteris de la seva vida, és el qui li fa llum, perquè la seva claror no s'apaga mai. El «seny» cristià, doncs, no sols té un nom, sinó

que és una persona que ens surt al pas i ens convida a seguir-lo. Val la pena de fer una relectura d'aquesta perícopa de Saviesa canviant aquest concepte pel nom de Jesús: «Vaig pregar Déu que em donés Jesucrist...», veurem com davant nostre s'obre un panorama d'horitzons il·limitats i d'una riquesa de vida inimaginable. Podrem constatar com *juntament amb Jesucrist, m'han vingut tots els béns, duia les mans plenes de riqueses incomputables*. És l'experiència que han sabut fer tots els sants, cadascun amb el seu estil, seguint tots Jesucrist. És l'experiència que no va voler fer l'home de l'evangeli d'avui, que, posat de genolls davant Jesús, estava disposat a fer el que calgués *per posseir la vida eterna*, però que no es va veure en cor de seguir-lo *perquè era molt ric*. Li mancava la saviesa —el seny creient del seguiment de Jesús— de veure que *tot l'or del món, al seu costat, no val ni un gra de sorra, i la plata no val més que el fang* (v. 9). No havia arribat a la benaurança dels pobres en l'esperit i se'n anà tot trist, convençut potser que el Regne del cel no era per a ell, malgrat que la Saviesa autèntica se li havia posat a tret i li oferia.

El seny de la pregària

Tornem al començament de la nostra perícopa. Salomó ens confessa: *Vaig pregar Déu que em donés enteniment, i m'ho concedí*. La saviesa és un do de Déu, en realitat és ell mateix que ve a viure amb nosaltres. Cal, doncs, demanar-la en la pregària. La pregària humil, confiada, pregària de fill amb el Fill i el seu Esperit que prega amb nosaltres. A Sa 8:17ss, Salomó, que cerca amb ànsia la saviesa, ens diu com descobri que sols a través de la pregària va poder aconseguir-la: *Em vaig adonar que mai no arribaria a posseir la Saviesa si Déu no me la donava: saber que aquesta gràcia ve de Déu, ja era signe de bon seny; per això em vaig adreçar al Senyor, pregant-li de tot cor*. Farem bé de llegir en to contemplatiu la magnífica pregària per a obtenir la Saviesa, que trobem en el c. 9. Enmig d'un món forassenyat pot semblar-nos molt difícil —hi ha qui diu que és impossible— arribar al seny de la fe i de la vida cristiana. Certament no és fàcil. També nosaltres com els deixebles de l'evangeli ens diem: *¿I qui se'n sortirà?* I com llavors, també avui, Jesús ens mira i ens diu: *Als homes, els és impossible, però a Déu no, perquè Déu ho pot tot*. Saviesa de la fe, seny de la pregària, seguiment de Jesús, també ara. I potser, sobretot ara més que mai.

Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Rebre el Regne com un infant

De la mateixa manera, que els pares i les mares veuen amb gran afecte els seus fills —els cavalls els seus pollins, el lleó el seu cadell, el cervol el seu cervatí i l'home al seu fill— també el Pare de l'univers rep afectuosament els qui s'hi refugien. Quan els ha regenerat pel seu Esperit i adoptat com a fills, aprecia la seva dolcesa, els estima, els ajuda, combat per ells i, per això, els anomena els seus «fills»...

Però heus aquí un altre testimoni de més gran importància que va bé al meu propòsit: l'Esperit Sant, quan profetitzava per boca d'Isaïes, parlava del Senyor com si fos un infant: *Perquè*

ens ha nascut un infant, ens ha estat donat un fill que porta a l'espalla la insígnia de Sòbria. Aquest és el seu nom: «Conseller prodigiós» (Is 9,5). ¿Qui es, doncs, aquest infant a la imatge del qual també nosaltres som com infants? Per boca del mateix profeta es descriu la seva grandesa: *Conseller prodigiós, Déu heroi, Pare per sempre, Príncep de pau...* Déu gran! Infant perfecte! El Fill és en el Pare i el Pare és el Fill. ¿Com no seria perfecta l'educació oferta a aquest infant, i que s'estén a tots nosaltres els altres infants, ja que guia els petits d'aquest Infant? Tenia les mans esteses, i elles

són l'objecte la nostra plena fe (cf. Is 65,2; Rm 10,21). D'aquest infant Joan en dona testimoni, entre els nascuts de dona, no hi ha ningú més gran que Joan (cf. Lc 7,28). Diu ell: *Mireu l'Anyell de Déu* (Jo 1,29.36). L'Escriptura anomena *anyells* als infants més petits, i Joan anomena *Anyell de Déu* al Verb diví fet home per nosaltres, que volgué fer-se semblant a nosaltres (cf. He 2,17; 4,15), el Fill de Déu, l'infant del Pare.

Climent d'Alexandria
(De «Pedagog»)